

మహిళా ఉద్యమ కరటిపిక

తెలుగు మామిడి

త్రైమాసిక

ఏప్రిల్-జూన్ 2010

clinic plus+

జులై

జులై

బాల్యంతో వ్యాపారమా ?

CD

అంతర్జాతీయ
మహిళా దినోత్సవం
సందర్భంగా మహిళలకు,
మహిళా నాయకురాళ్లకు,
కార్యకర్తలకు,
మార్చి 8, 2010,
శుభాకాంక్షలు.

టి. లక్ష్మీ నాయుడు (రాజా)
మాజీ టిడిపి ఎమ్మెల్యే
టిడిపి బొబ్బిలి ఇన్‌చార్జ్

హాల్బంట్ "ఆడు"కొడు

జైతన్య మానవి

సంపాదకీయం...

ఆడుతూ, పాడుతూ చదువుసంధ్యలతో సాగాల్సిన బాల్యంపై రియాల్టీ షోల రూపంలో ఛానళ్ళు రుద్దుతున్న జుగుప్సాకరమైన "పోటీ" ప్రదర్శనలు తీవ్ర ఆందోళన కలిగిస్తున్నాయి. ఎనిమిదేళ్ళలోపు చిన్నారులు రియాల్టీ షోలలో పాల్గొనరాదని, అటువంటి ప్రదర్శనలు ప్రదర్శించరాదన్న సుప్రీమ్ కోర్టు తీర్పును ఛానల్స్ ఉల్లంఘిస్తున్నాయి. బాల్యాన్ని, బాలల హక్కుల్ని కాలరాస్తున్నాయి. రియాల్టీ షోలు రోత కల్గించే రేటింగ్ ఆటగా మారింది. నిర్వాహకులు స్వలాభం కోసం, పిల్లల హక్కులు, వారి భావనలతో ఏ మాత్రం సంబంధం లేకుండా వ్యవహరిస్తున్నారు.

రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా వీక్షకుల నుండి వస్తున్న అభ్యంతరాలను గమనంలోకి తీసుకొని, అఖిల భారత ప్రజాతంత్ర మహిళా సంఘం (ఐద్వా) బాలలతో వ్యాపారం చేస్తున్న రియాల్టీ షోలను వెంటనే నిలిపివేయాలని కోరుతూ మానవ హక్కుల కమిషన్ కు ఫిర్యాదు చేసింది. షోలతో బాలల హక్కులను కాలరాస్తున్న వైనాన్ని చర్చనీయాంశం చేసింది. రియాల్టీ షోలకు వ్యతిరేకంగా మానవ హక్కుల కమిషన్ కు పిటీషన్ వెల్లువసాగింది.

షోలకు పిల్లలను పంపుతున్న తల్లి తండ్రులు గంగవెర్రులెత్తి హెచ్.ఆర్.సికి ఎదురు ఫిర్యాదు చేసారు. "మా పిల్లలు మా ఇష్టం, మాకు లేని అభ్యంతరం వారి కెందుకు"? అంటూ చిందులేసారు, వితండవాదం చేసారు. కమిషన్ చైర్మన్ సుభాషణ్ రెడ్డి ఘాటుగానే స్పందిస్తూ, "పిల్లల్ని పెంచే తీరిదేనా? అరకొర దుస్తులతో స్టేప్పులా? ఇతర పిల్లలపై దాని ప్రభావం వుండదా"? అంటూ సూటిగా ప్రశ్నించారు.

సుప్రీమ్ కోర్టు ఎనిమిది ఏళ్ళలోపు పిల్లలను షోలలో ఉపయోగించవద్దని చెప్పింది. జాతీయ పరిరక్షణ కమిషన్ సైతం ఈ విషయంపై మార్గదర్శకాలు సూచించింది. జువైనల్ జస్టిస్ యాక్ట్ ప్రకారం పిల్లలను వ్యాపార వస్తువులుగా చూపడం నేరం. పిల్లలకు 54 రకాల హక్కులు వర్తింపజేస్తూ 1992లో ప్రపంచ దేశాలన్నీ తీర్మానించాయి. బాలల అభివృద్ధికి ఏ రకమైన ఆటంకం కల్గించినా అది బాలల హక్కుల ఉల్లంఘనయే. అయినా ధనార్జనే ధ్యేయంగా సాగుతున్న ఛానళ్ళు వేటినీ ఖాతరు చేయడం లేదు.

ఛానల్స్ టీఆర్పి పెంచుకునేందుకు, తమ యాడ్స్ తో ప్రజలలో వ్యామోహం పెంచేందుకు పిల్లలను ఏడిపించి మరీ బ్రేకులు ప్రకటిస్తున్నాయి. బాలలను మానసికంగా బాధపెట్టడం ఏడ్పించడం వారి హక్కులను కాలరాయడమే. ఓడిపోయిన పిల్లలను స్టేజిపై నిలబెట్టి వారి బలహీనతలు చెప్పడం, వారేసుకున్న డ్రస్సులపై కామెంట్స్ చెయ్యడం, దెప్పి పొడవటం, కించపరచడం షరా మామూలైనవి. నీచ ఎత్తుగడలతో లబ్ధిపొందడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు నిర్వాహకులు. తమ అభీష్టంతోనే వీటిలో పాల్గొంటున్నామని పిల్లలతో మరీ చెప్పిస్తున్నారు. గెలుపే ధ్యేయంగా గంటల తరబడి వారిచే ప్రాక్టీస్ చేయిస్తున్నారు. బాలలను కార్మికులుగా మార్చడం తప్పయినపుడు ఇది ఒప్పేలా అవుతుంది?

- రియాల్టీ షోల పర్యవసానాలు అతి ప్రమాదకరంగా మారాయి.
- బాలలకు అతిగా ఇచ్చే శిక్షణ మరియు గెలుపు, ఓటములు వారిని తీవ్ర ఒత్తిడికి గురిచేస్తున్నాయి.
- అసభ్యంగా, అశ్లీలంగా చూపడం వలన సెక్సువల్ ఎబ్యూజ్ కు గురవుతున్నారు.
- షోలను చూసే అసంఖ్యాక బాలలపై చాలా దుష్ప్రభావం చూపుతున్నాయి. వీటిని అనుకరిస్తున్నారు.
- పసితనంలోని సున్నితత్వం దెబ్బతింటున్నది. సహజమైన ఆటపాటలకు ఈ పిల్లలు దూరమవుతున్నారు.
- పిల్లల్లో పెడధోరణులు ప్రభలుతున్నాయి.

అసభ్య, అశ్లీల చిత్రాలు, పోస్టర్లపై నిఘా వెయ్యవలసిన పోలీస్ వ్యవస్థ కళ్లుండి గుడ్డిదైంది.

మానవ హక్కుల కమిషన్ తోపాటు పోలీస్, న్యాయవ్యవస్థలతో పాటు ప్రభుత్వం అన్ని అంశాలను పరిగణలోకి తీసుకొని సమగ్ర విచారణ జరపాలి. రియాల్టీ షోలపై నియమ నిబంధనలు రూపొందించడానికి కమిటీని ఏర్పాటు చెయ్యాలి. బాల్యంతో ఆటలాడే రియాల్టీ షోలను నిలిపివెయ్యాలి. సమాజం పట్ల తన బాధ్యతను గుర్తెరిగి ఛానల్స్ స్వీయ నియంత్రణకు పూనుకోవాలి. అదే నేటి సమాజానికి, భావి తరానికి హితము, శ్రేయస్కరం.

1. మహిళా బిల్లు వాయిదా అసాధ్యం.....	3
2. స్త్రీ జనవళి ఆత్మ బంధువు చలం.....	5
3. పిచ్చుకలు	8
4. దొక్క సీతమ్మ	12
5. అమ్మ ప్రేమ అనిర్వచనీయం.....	14
6. సైకత కుంభం.....	15
8. యువతులలో ఆహారం-అపోహలు.....	20
9. కొత్త రెక్క.....	22
10. అధిగమన దిశలో	23
11. మత ప్రాతిపదిక రాజ్యాలు.....	25
12. హెచ్.పి.వి. వ్యాక్సీన్.....	27
13. ఆయన ఓ మరమనిషి.....	29
14. ప్రతిజ్ఞ.....	31
15. దరిద్రపు ఆటలు.....	32
16. ఆరోగ్యం.....	34
17. ఉద్యమ వార్తలు.....	39

నాతో చెప్పింది - నాతోడుగా వస్తుంది

నాతో చెప్పింది - నాతోడుగా వస్తుంది

ఈ రోత సంస్కృతి- రెక్కలు నరికి కుప్పలు పెట్టండి
తన పేరే కలమంది- నా కరమున వొదిగింది
చురకత్తి ఎగిసింది-పదపదమని నెట్టింది

చ॥ బడిలో చదివే పిల్లలు- పనిలో ఏంటింది
పాపం పుణ్యం తెలియనివారికి - శాపం ఏంటింది
సద్దిబువ్వలు గొడ్డుకారం- నిండని కడుపేంది
నిదురచాలక నిమిషమాగక-పనులు ఏమిటంది
చిన్ని ప్రాణాలు చితికిపోతున్నా-కథలు వ్రాయమంది
ఈ బాలకార్మిక వ్యవస్థను-పాతరేయమంది- 2

॥ నాతో ॥

చ॥ కట్నం కోసం స్త్రీలపై - చిత్రహింసలేంది
కష్టం చేసే మహిళలను - అబలలంటారేంది
పేలిన స్టావ్లకు - కాలిన ఒళ్ళులకు అర్థాలేంటింది
ఆలిబ్రతుకుతో-అష్టకష్టాల శోకాలేంటింది
ఆర్తనాదాల అశ్రువులు తుడిచేయమంది
ఈ వరకట్నాల కోరలను పీకేయమంది - 2

॥ నాతో ॥

చ॥ సంతలో సరుకుల్లాగా - చదువు అమ్మకాలు ఏంది
శాస్త్రీయ విద్యకాకుండా- జ్యోతిష్యశాస్త్రం ఏంది
మూఢాచారం ముందుకు - నడిపించవద్దు అంది
వివేచన విజ్ఞానం దొరకని చదువులు వద్దంది
వంతపోకడల గంతలను - విప్పదీయమంది
చదువు అందరికి - అందనిదైతే బ్రతుకేలేదంది-2

॥ నాతో ॥

చ॥ లోకానికి పట్టినజబ్బు డబ్బుని చెప్పింది
మానవతా మమతలను ఇది తాకను అంటుంది
శ్రమకులేని గౌరవము డబ్బుకు ఎక్కడిది
సకల సంపదలు మానవుని శ్రమ జనితాలని అంది
అవినీతి ద్వారాలు తెరిచేకాలం డబ్బుకున్నదంది
మనిషి మనిషికి అంతరాల దొంతర అయ్యింది-2

॥ నాతో ॥

- ఎ. భాస్కర్

అఖిల భారత ప్రజాతంత్ర మహిళా సంఘం

రాష్ట్ర కార్యాలయం, బ్లాక్ నెం. 24, హెచ్ఐజి ఫేజ్:

2,1-8-1, బాగ్లింగంపల్లి, హైదరాబాద్

ఫోన్ : 27605845, ఫ్యాక్స్ : 040 - 27605845

సంపాదకులు

సంపాదక వర్గం

ఎస్. పుణ్యవతి

మల్లు స్వరాజ్యం

మేనేజర్

అల్లూరి మన్మోహిని

టి. జ్యోతి

ఎం. సుధ

కె. స్వరూపరాణి

విరాళం రూ : 5/-

ప్రజాశక్తి డైలీ ప్రింటింగ్ ప్రెస్, ఎం.హెచ్.భవన్, అజామాబాద్

ఇండస్ట్రీయల్ ఏరియా, ముఖీరాబాద్ హైదరాబాద్.

మహిళా బిల్లు నిరవధిక కౌయిదో అసాధ్యం

ఇంటర్వ్యూ - టి.కె. రాజ్యలక్ష్మి

చట్టసభలలో మహిళలకు రిజర్వేషన్లను కల్పించే బిల్లు రాజ్యసభ ఆమోదించిందంటే అందుకు ప్రధానంగా వామపక్షాల కృషి ఎంతైనా వుంది. తొలినుంచి ఈ బిల్లుకు మార్బిస్టు పార్టీ రాజ్యసభ సభ్యురాలు బృందాకరత్ తనవంతు సహకారాన్ని అందిస్తూనే ఉన్నారు. ఈ బిల్లుపై ఫ్రంట్‌లైన్ పత్రిక కోసం టి.కె.రాజ్యలక్ష్మికి ఆమె ఇచ్చిన ఇంటర్వ్యూలోని ముఖ్యాంశాలివి.

ప్ర: మహిళా బిల్లుకు సంబంధించి సుదీర్ఘ పోరాటమే జరిగింది. 1996లో గీతా ముఖర్జీ కమిటీ తన నివేదికను సమర్పించింది. ఇప్పుడు దీనిని రాజ్యసభ ఆమోదించింది. ఇందులో మీకేమైనా విశేషం కనిపిస్తున్నదా?

జ: ఇది పాక్షికంగా వెలుగులోకి వచ్చింది. ఇప్పటి వరకు దీనికి గ్రహణం వట్టింది. రాజ్యసభ ఆమోదించటంతో సూర్యుడిని చూసే అదృష్టం పట్టింది. బిల్లును ప్రవేశపెట్టటంలో ప్రభుత్వానికి మద్దతు ఇవ్వటం ద్వారా వామపక్షాలు తమవంతు సహకారాన్ని అందించాయి. ఈ బిల్లును వ్యతిరేకించేవారు మంత్రివర్గంలో కూడా వుండటంతో అనలు ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టటమే పెద్ద విజయమని చెప్పవచ్చు. స్థాయిసంఘం ప్రజాతంత్ర మార్గంలో పయనించి విస్తృతమైన చర్చలు జరిపింది. తుది నివేదిక తయారయినప్పటికీ 2009 ఎన్నికలకు ముందు సభలో ప్రవేశపెట్టలేదు. రాష్ట్రపతి ప్రతిభాపాటిల్ తన కృతనిశ్చయాన్ని తెలపటంతో (ప్రసంగంలో) స్థాయి సంఘం తన నివేదికను సభలో ప్రవేశపెట్టింది. ఒకరకంగా ఇది చెప్పదగిన మార్పు. ఒకసారి సభలో ప్రవేశపెట్టిన తరువాత దానిని చైతన్య మానవి

నిరవధికంగా వాయిదా వేయటం సాధ్యం కాదు. ఎందుకంటే ప్రభుత్వ జవాబుదారీతనం గురించి, అంకిత భావం గురించి వదే వదే ప్రశ్నలు ఎదురవుతూంటాయి.

బిల్లును వ్యతిరేకించే వారు ఈనాడు కేంద్ర మంత్రివర్గంలో లేరు. ఇప్పుడు మనకు కనిపించే తేడాలో ఇదొకటి. వామపక్షాలు దీనికి సర్వేసర్వత్రా మద్దతు పలుకుతూనే వున్నాయి. కాగా బిజెపి బిల్లుకు మద్దతు పలకటం చాలా ప్రధానమైన అంశం. ప్రభుత్వంతో విభేదాలున్నప్పటికీ అన్నాడిఎంకె. ఏజిపి, తెలుగుదేశం, డిఎంకెలు బిల్లును నమర్దించటం ఎంతో కీలకమైన పరిణామం.

ప్ర: బిల్లు ఆమోదాన్ని పొందడంలో వామపక్షాల మద్దతు ఏవేరకు కీలకమైనదని మీరు భావిస్తున్నారు?

జ: రాజ్యసభలో ఇది సంఖ్యాబలానికి సంబంధించిన అంశం. ఎగువ సభలో మేము మూడవ పెద్ద పార్టీగా వున్నందున బిల్లు ఆమోదానికి కావలసిన మూడింట రెండువంతుల ఆధిక్యతను పొందటానికి మా మద్దతు ఎంతైనా అవసరం. అంతేకాక సభలో అనుసరించ వలసిన వ్యూహం కూడా కీలకమైనదే. నిజానికి ప్రభుత్వం ఎలాంటి వ్యూహారచనా చేయలేదు. రాజ్యసభ నుంచి బిల్లు బయట పడిందంటే అది పరిస్థితుల ప్రభావమేనని నేను అనుకుంటాను. ఇదంతా ఆకస్మికంగా జరిగిపోయింది. ఆరోజు మధ్యాహ్నం పూట జరిగిన సమావేశంలో సైతం బిల్లుపై చర్చ జరపాలా లేక నేరుగా ఆమోదించాలా అన్న విషయం చర్చకు వచ్చింది. నేనొక విషయాన్ని మీకు స్పష్టం చేయదలచుకున్నాను. ఏ రకమైన ప్రణాళికా లేకుండానే బిల్లును రాజ్యసభలో ప్రవేశపెట్టారు. బిల్లుపై చర్చ జరగటం,

ఓటింగ్ జరగటం సంతోషకరమైన క్షణాలు. ఈ సందర్భంగా నెలకొన్న గందరగోళానికంతా బాధ్యతను ఇతరులపై నెట్టివేయటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించింది. కాని ప్రభుత్వమే ఇందుకు బాధ్యత వహించాలి. ఆ రోజునే బిల్లుపై ఓటింగ్ జరపాలంటూ వామపక్షాలు నికరమైన వైఖరిని చేపట్టాయి.

ప్ర: బిల్లుపట్ల వ్యతిరేకత అలాగే వున్నది. కోటాలో కోటా వుండాలంటూ వారు డిమాండు చేస్తున్నారు. ధనిక వర్గానికి, ఎన్నికైన ప్రజాప్రతినిధులకూ చెందిన భార్యలు, కుమార్తెలు, కోడళ్లు రిజర్వుడు స్థానాలను దక్కించుకుంటారని వారు చెప్తున్నారు.

జ: మొట్టమొదటి సంగతేమంటే ఓబిసిలు, ముస్లింలు ఎదుర్కొనే కష్టాలను ప్రస్తుత పరిధిలోకి తీసుకురావాలనుకోవటం లేదు. మన దేశంలో మైనారిటీ ప్రజలు ముఖ్యంగా ముస్లింలు అనేక ఇబ్బందులు వదుతున్నారని, సభలో వారి సంఖ్య

తగ్గుతున్నదని నేను ధృఢంగా నమ్ముతున్నాను. అయితే ఇక్కడ ముస్లిం రిజర్వేషన్ కూ, మహిళా రిజర్వేషన్ కూ మధ్య వివాదం ఉన్నట్లుగా చిత్రిస్తున్నారు. ఇలాంటి వైఖరితో నేను ఏకీభవించటం లేదు. ప్రస్తుత రాజకీయ వ్యవస్థలో ప్రజాప్రతినిధుల సభల్లోనూ, నిర్ణయాధికార సంస్థలలోనూ ముస్లిం స్త్రీ పురుషులు హక్కులకు భంగం వాటిల్లుతున్నది. ఇప్పుడు దానినెలా ఎదుర్కొనాలి. ఆర్థికంగా సామాజికంగా వెనుకబడిన ముస్లింలకు రంగనాథ్ మిశ్రా కమిషన్ ఒక మార్గాన్ని చూపింది. ఆర్థికంగా వెనుకపడిన ముస్లిం స్త్రీలకు కూడా ఈ సౌకర్యం వున్నది. మిశ్రా కమిషన్ సిఫార్సులను ఆమోదించి, ముస్లింలకు 10 శాతం రిజర్వేషన్ ను కల్పించటానికి ముందుకు వచ్చిన మొట్టమొదటి ప్రభుత్వం పశ్చిమబెంగాల్ ప్రభుత్వం కావటం నాకెంతో సంతోషంగానూ, గర్వంగానూ వున్నది. త్రిపురలో ఇప్పటికే ప్రభుత్వోద్యోగులలో ఎస్.సి., ఎస్.టి.లకు 50 శాతం రిజర్వేషన్ అమలువుతున్నది. సుప్రీంకోర్టు విధించిన 50 శాతం పరిమితిని దాటిపోవాలంటే రాజ్యాంగ సవరణ అవసరమవుతుంది. ప్రభుత్వోద్యోగులలో ఒబిసిలకు, ముస్లింలకూ ప్రాతినిధ్యం లేకపోవటం సబబు కాదని మేము భావిస్తున్నాము. రాజ్యాంగ సవరణకు కేంద్రంలో ఎలాంటి కదలికలేదు.

మహిళల ప్రాతినిధ్యం అతి తక్కువగా వున్న భారతీయ పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్య మౌలిక సమన్వయాలను పరిష్కరించటానికి మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లును మంత్రదండంగా భావించరాదు. స్త్రీలకు 180 స్థానాలు రిజర్వుడు అయితే తమకు పోటీ చేసే అవకాశాలు తగ్గుతాయని ముస్లింలు భయపడుతున్నారు. ఇది సహేతుకం కాదు. ప్రజాప్రతినిధులుగా ఎన్నిక కావటానికి ముస్లిం మహిళలకు మంచి అవకాశాలే ఉన్నట్లు పంచాయితీ స్థాయిలో మనం చూస్తున్నాము. ఏది ఏమైనా బిల్లును అడ్డుకోవటానికి ఇది ఎంతమాత్రం కారణంగా ఉండకూడదని నేను చెప్పదలచుకున్నాను.

ఒబిసిల విషయానికి వచ్చినట్లయితే కొన్ని రాష్ట్రాలలో ఒబిసి స్త్రీ పురుషులకు రిజర్వేషన్లు ఉన్నాయి. రాష్ట్ర శాసనసభలో లేదా

పార్లమెంటులో ఇలాంటి రిజర్వేషన్ కోసం వారెన్నడూ డిమాండు చేయలేదు. పార్లమెంటులో ఉండేది లింగ భేదాలే గాని కుల భేదాలు కాదని నా ఉద్దేశ్యం. ఎందుకంటే కుల భావనలు అలానే ఉండిపోతాయి. రాజకీయాలలో అగ్రకులాల పెత్తనాన్ని బద్దలు కొట్టిన మండల్ అనంతర పరిస్థితిలో లభించిన ప్రయోజనాలు ఓబిసి మహిళలకు దక్కేలా చేయాలని పార్టీలు ఒత్తిడి తేవాలి. పార్టీ టికెట్టు పొందిన ఓబిసి మహిళలు తమ సామర్థ్యాన్ని నిరూపించుకుంటున్నారు. బీహార్ లో ఇతర స్త్రీలకన్నా ఒబిసి మహిళలు ఎక్కువగా ఎన్నికవుతున్నారు. ఉత్తరప్రదేశ్ లో కూడా ఇదే పరిస్థితి వున్నది. ఇలాంటి పరిస్థితిలో ఒబిసి మహిళలకు టికెట్టు దొరకగలదని వారు తమ శక్తి సామర్థ్యాలను నిరూపించుకోగలరని నేను నమ్ముతున్నాను. పార్లమెంటులోని ఎస్.టి. ఎస్.సి మహిళలతో కలసి వారొక బృందంగా తయారు కాగలరు. అది భారత ప్రజాస్వామ్యానికి శుభప్రదంగా ఉంటుంది.

సంపన్న వర్గాలకు చెందిన వారి బంధువులైన స్త్రీలే పార్లమెంటులోకి ప్రవేశిస్తారంటూ చేసే వాదనలు అసంగతమైనవి. ఈ బిల్లును వ్యతిరేకిస్తున్న మహిళలు ఇలాంటి పితృస్వామ్య భాషలో ఎందుకు మాట్లాడతారో నేను అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నాను. వారెన్నడూ కొడుకుల గురించి అల్లుళ్ళ గురించి మాట్లాడరు. బహుశా వాళ్ళ దృష్టిలో అది సముచితంగా కనపడుతుందేమో, ఒకవేళ వారు కొడుకులు, అల్లుళ్ళు లేదా కూతుర్లు, కోడళ్ళు ఎవరైనప్పటికీ దానిని ఎదుర్కొనే మార్గాలు వేరుగా వున్నాయి. ఎలాంటి ప్రత్యామ్నాయమైనప్పటికీ కోడళ్ళను, కొడుకులనూ, కూతుర్లను దూరంగా ఉంచేదిగా ఉండగూడదు. వామపక్షాలకు చెందిన శాసనసభ్యులుగానీ, పార్లమెంటు సభ్యులుగానీ ఆ స్థాయికి వచ్చారంటే అందుకు కారణం వారి దీర్ఘకాల కృషిగానీ, బంధుత్వాలు ఎంతమాత్రం కాదని ఇటీవలి ఒక సర్వేలో వెల్లడైంది.

ప్ర: రాజకీయాలలో స్త్రీల ప్రాతినిధ్యం పెరిగితే దానివల్ల స్త్రీల సమస్యలు త్వరగా పరిష్కారం కాగలవని బిల్లును సమర్థించే వారు చెపుతున్నారు. నిజంగా మహిళల సమస్యలు పార్లమెంటు అజెండాపైకి

వస్తాయంటారా?

జ: పార్టీతో సంబంధం లేకుండా మహిళలందరూ ఐక్యంగా పార్లమెంటులో తమ గళాన్ని వినిపించినపుడు తప్పకుండా దాని ప్రభావం ఉంటుందని నాకున్న కొద్దిపాటి అనుభవం ద్వారా గ్రహించాను. అయితే వారి సంఖ్యాబలం తక్కువగా ఉన్నందున అంతగా ప్రభావం కనిపించటంలేదు. మొత్తం మీద రాజకీయ చర్చలలో లింగ దృక్పథం కనిపించటం లేదు. ఒకానొక విధానం స్త్రీలను ఎలా దెబ్బతీస్తుందనే విషయాన్ని మహిళలైతే పార్లమెంటులో సమగ్రంగా ప్రస్తావించగలరని నేను భావిస్తున్నాను. అయితే మహిళలైతేనే మహిళల గురించి చక్కగా మాట్లాడగలరన్న వాదనతో నేను ఏకీభవించలేను.

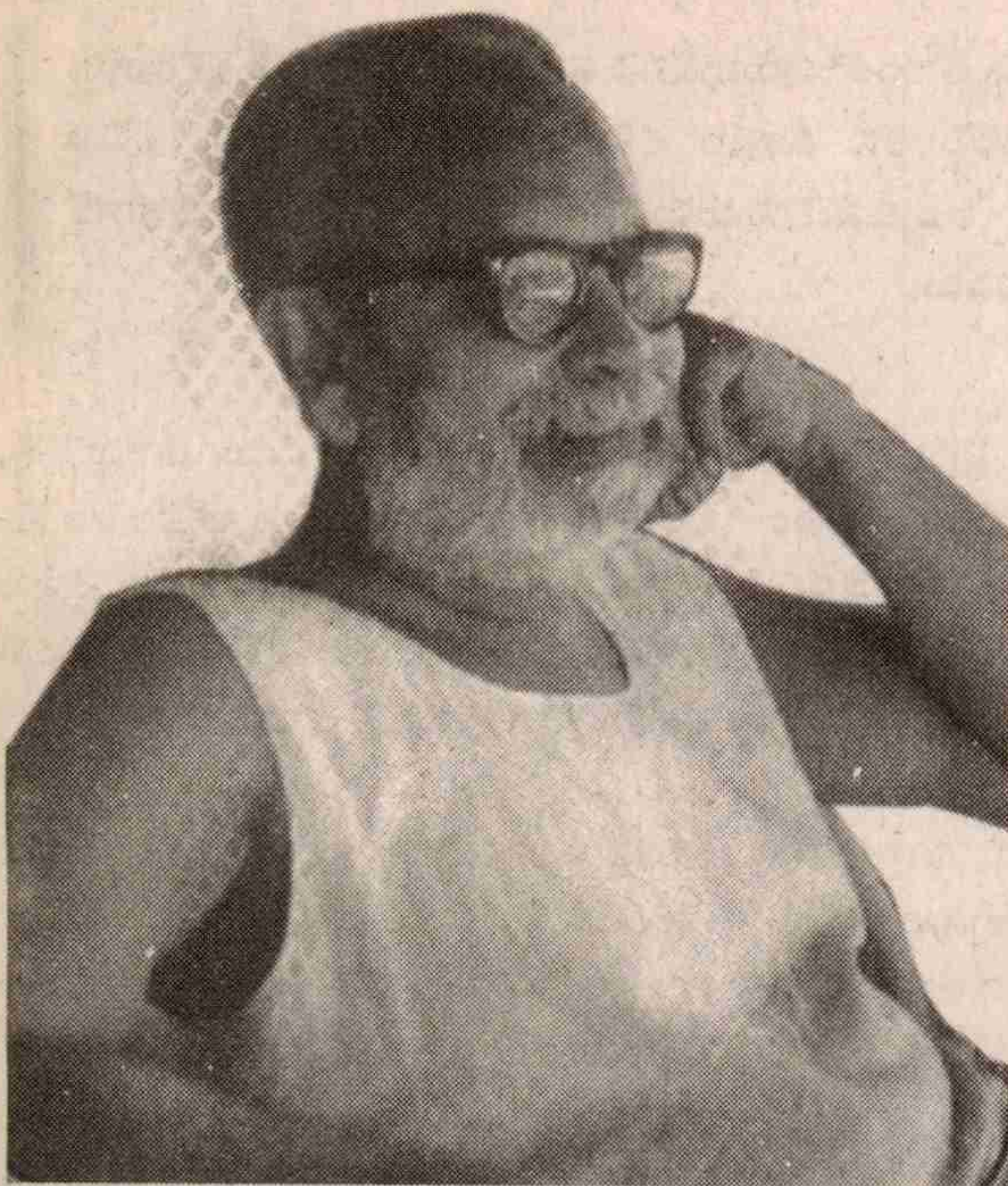
స్త్రీలంటే కుటుంబ బాధ్యతలను నిర్వహించేవారని, బయటి ప్రపంచానికి తగినవారు కాదన్న భావన ఎంతమాత్రం పనికిరాదు. పంచాయితీ స్థాయిలో స్త్రీలు నిర్వహిస్తున్న మహోన్నత పాత్ర ఇప్పటికే ఇలాంటి అభిప్రాయాలను పటాపంచలు చేసింది. మహిళల గురించి వ్యాప్తిలో వున్న సంకుచిత భావాలకు వీరి పనితీరు గోరీ కట్టింది. స్త్రీలను వేరుగా వుంచే ధోరణులకు ఈ బిల్లు స్వస్తి చెబుతుంది. వారు తమ నియోజకవర్గంలోని మహిళలకు మాత్రమేగాక సమస్త జనులకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తారు.

ప్ర: మహిళా బిల్లు ఏప్రిల్ మాసంలో లోక్ సభలోకి వస్తోందని భావిస్తున్నారు. అక్కడి పరిస్థితి వేరుగా ఉంటుంది. రాజ్యసభలో మార్షల్స్ వ్యవహరించిన తీరుకు ఇప్పటికే కాంగ్రెసు, బిజెపిలలోని కొంతమంది అసంతృప్తిగా ఉన్నారు. అంతిమంగా బిల్లు ఆమోదాన్ని పొందగలదన్న ఆశ మీకు ఉన్నదా?

జ: భారతీయ ప్రజాస్వామ్య చరిత్రలో ఇదొక అద్భుత ఘట్టమని ప్రధానమంత్రి పేర్కొన్నారు. రాజ్యసభలో చారిత్రాత్మక ఘట్టంగానూ, లోక్ సభలో చారిత్రాత్మక చెత్తబుట్టగా ఎంతమాత్రం ఉండదు. రానున్న పార్లమెంటు సమావేశాల్లో ప్రభుత్వం ధృఢంగా వ్యవహరించగలదని, ఎలాంటి గందరగోళానికి తావివ్వదని భావించుదాము. ఈ సందర్భంగా నేను మహిళా ఉద్యమాలను, మహిళా సంఘాలను అభినందిస్తున్నాను.

స్రీ జనావళి ఆత్మబంధువు చలం

- డి.బి.ఎస్.ఆర్.సి. హెచ్. మూర్తి

(1894-1979) ఒకరు. అక్షరాలనే ఆయుధాలుగా మలచుకుని సాంఘిక దురాచారాలపై తిరుగుబాటు చేసిన యోధుడతడు. కలం పట్టినది మొదలు తుదిశ్వాస విడిచే వరకు స్త్రీల అభ్యుదయం

కోసమే ఆయన తపించాడు. ఆయనదొక విలక్షణ మార్గం. ఇష్టమైతే ఇతరులను కూడా అనుసరించమన్నాడు. ఏ జాతికైనా చలం వంటి రచయిత అరుదుగా మాత్రమే లభిస్తాడు.

రాజా రామ్మోహన్ రాయ్ తో ఊపందుకున్న సంస్కరణోద్యమం కందుకూరి వీరేశలింగంగారి తరువాత సన్నగిల్లింది. సంస్కరణోద్యమం స్థానంలో జాతీయోద్యమం చోటు చేసుకున్నది. సాంఘిక దురాచారాలపై సంస్కరణోద్యమ నాయకులు ధ్వజమెత్తి కొన్ని విజయాలు సాధించినప్పటికీ సమాజంలోనూ, కుటుంబంలోనూ స్త్రీ పాత్ర గురించి సనాతనులకూ వారికీ మధ్య తేడాలకన్నా పోలికలే ఎక్కువ. వాస్తవానికి వారి ప్రయత్నాలన్నీ దురాచార నిర్మూలనకేగానీ, పురుషాధిపత్యం కింద నలుగుతున్న స్త్రీల విముక్తి కోసం సాగలేదు. అయినప్పటికీ సంస్కర్తల కృషి వల్ల దురాచారాల తీవ్రత

తగ్గటంతో స్త్రీలకు కొంత వెసులుబాటు దొరికింది. కాని పురుషాధిపత్యం మాత్రం యథాతథంగానే వుండిపోయింది. ఈ అధిపత్యంపై దాడి చేసిన వ్యక్తి చలం. స్త్రీల గురించి తాను ఆలోచించటమే కాక తన రచనల ద్వారా ఇతరులలో కూడా ఆలోచనలు రేకెత్తించారు. అక్షర రూపం దాల్చిన ఒక్క సిరాచుక్క కోటి మెదళ్ళను కదిలిస్తుందన్న మాట చలం విషయంలో వాస్తవ రూపాన్ని దాల్చింది.

పురాతన ఛాందసాలతో చిట్టెం కట్టుకుపోయిన సమాజాన్ని మార్చాలనుకున్న సంస్కర్తలకు సనాతనుల నుంచి తీవ్ర వ్యతిరేకత వ్యక్తమైంది. చలానికి కూడా ఇదే అనుభవం ఎదురైంది. కాని ఆయన లొంగకపోగా మరింత బలంగా స్త్రీల తరుపున వాదించాడు. ఆ వాదనల్లో తీవ్రతా, నిజాయితీ, నిష్కర్ష కొట్టొచ్చినట్టు కనిపించేవి. ఏ మాత్రం లొంగుబాటు వుండేది కాదు. చివరకు సమాజమే వెనుకడుగు వేసింది. అగ్రశ్రేణి కథకుల్లో చలాన్ని చేర్చుకోక తప్పలేదు.

చలాన్ని అద్భుతమైన రచయితగా గుర్తించినప్పటికీ ఆయన గురించిన అభిప్రాయాల్లో ఏకత్వం లేదు. చలానికి వ్యతిరేకులతోపాటే అభిమానులు కూడా లెక్కకు మిక్కిలిగా వున్నప్పటికీ ఈ అభిమానుల్లో కూడా ఏకాభిప్రాయం లేకుండా పోయింది. కనుకనే చలంలా వివాదాస్పదమైన రచయిత మరొకరు కనిపించరన్న అభిప్రాయం సర్వత్రా వుండిపోయింది. ఇందుకు చలం కూడా కొంత కారణమనవచ్చు. ఒకప్పుడు ఆయన బ్రహ్మసమాజారాధకుడు, ఆ తరువాత నాస్తికుడు, స్త్రీ జనావళికి ఆత్మబంధువు. చివరిలో రమణ మహర్షి ప్రభావానికి లోనై ఆధ్యాత్మిక చింతనలో పడిపోవడమేకాక

సంఘానికి, భర్తకూ ఎలా లోబడి వుండాలో తెలిపేటందుకు మన దేశంలో అనేక ధర్మశాస్త్రాలు వున్నాయి. కోకొల్లలుగా పురాణాలున్నాయి. వాటినిండా పతిని దైవంగా భావించి పూజించిన పతివ్రతల గాథలున్నాయి. వాటితో పెనవేసుకు పోయిన సంప్రదాయాలున్నాయి. వీటన్నింటికీ కాపుగా నిలబడ్డ సనాతనులున్నారు. కాని స్త్రీలు కూడా మనుషులేనని, వారికీ ఆలోచనలు, ఆకాంక్షలూ, కోరికలూ, అనుభూతులు వుంటాయని వాటిని కూడా గౌరవించవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నదని చెప్పే సాహిత్యం మాత్రం చాలా తక్కువగా వున్నది. ఇలాంటి సాహిత్యాన్ని సృష్టించిన వారిలో కూడా పురుషాధిపత్య సమాజ దురహంకారాన్ని ధిక్కరించి నిష్కర్షగా తమ వాదనలను వినిపించిన వారు బహుకొద్ది. అలాంటి వారిలో గుడిపాటి వెంకటాచలం

స్త్రీకి కూడా శరీరం ఉంది; దానికి వ్యాయామం ఇవ్వాలి. ఆమెకి మెదడు ఉంది; దానికి జ్ఞానం ఇవ్వాలి. ఆమెకి హృదయం ఉంది; దానికి అనుభవం ఇవ్వాలి- అనే సంగతి గుర్తించని ఈ దేశానికి, నేను రాసే ఈ సంగతులు అర్థమవుతాయా? పాశ్చాత్య నాగరికత వ్యామోహంలో పడి, వొళ్ళు తెలీక, నోటికి వచ్చినట్టు కూసిన కూతలనుకుంటారని తెలుసు. కానీ, ఇట్లాంటి పుస్తకం నా చిన్నతనంలో దొరికితే, నా జీవితాన్ని ఇప్పటికన్నా ఎన్నోరెట్లు పవిత్రవంతమూ, సార్థకమూ చేసుకోగలిగేవాణ్ణి. నా వంటివారు ఈ నూతన యుగంలో ఉన్నారేమో!

అష్టగ్రహ కూటమికి భీతిల్లిన వాడు. ఇన్ని రకాలుగా కనిపించిన చలం ఒకే ఒక్క విషయంలో మాత్రం ఏ మాత్రం మారలేదు. పురుషాధిపత్యం నుంచి స్త్రీ బయటపడాలన్నదే ఆ నిశ్చల నిశ్చితాభిప్రాయం. దీని నుంచి ఆయన ఎన్నడూ వైదొలగలేదు. తొలి నవల అయిన శశిరేఖలో ఆయన కోరుకున్న స్త్రీ స్వేచ్ఛను. ఆ తరువాత పుంఖాను పుంఖంగా చేసిన రచనల్లో కూడా ఈ భావననే మరింత స్పష్టంగా, మరింత ప్రగాఢంగా వెలిబుచ్చాడు. తుదిశ్వాస విడిచే వరకు ఈ విషయంలో ఆయనలో కించిత్తయినా మార్పులేదు. స్త్రీ స్వేచ్ఛ అనగానే చాలామంది లైంగిక స్వేచ్ఛ అనే అర్థాన్ని తీస్తారు. ఈ మరుగుజ్జులను అలా వుండనిద్దాం.

జీతంలేని సంఘబానిసగా పడివున్న స్త్రీ విద్యాధికురాలై, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యాన్ని

స్త్రీకి స్వేచ్ఛనిచ్చి లోకంలో పురుషుడివలె తిరగనిస్తే తన స్వేచ్ఛనీ, గౌరవాన్నీ నిలుపుకోవడం నేర్చుకుని తన మానం తనే కాపాడుకొనగల శక్తి, తెలివి సంపాదించుకుంటుంది. ఇప్పటివలె పురుషుడినించి పారిపోవడమూ, చాతగాక చిక్కడమూ అవసరముండదు.

విశృంఖలత్వమని ఆయన విమర్శకులు దండెత్తారు. చలం రచనలు బూతు సాహిత్యమంటూ దుమ్మెత్తి పోసారు. నిమృగడ్డవారైతే ఒక అడుగు ముందుకువేసి చలం సాహిత్యాన్ని శ్మశాన సాహిత్యంగా చిత్రించి తన అక్కను వెళ్ళగక్కాడు. (ఆయనగారి దగాకోరు పరిశీలనకు "రంగనాయకమ్మగారు గట్టి సమాధానమే ఇచ్చారు) ఈ సాహిత్య శకారుని భాష్యాలకు తలలూపిన వారు లేకపోలేదు.

పాఠకులను ప్రభావితం చేయగలిగారు? స్త్రీలంటే గృహదాసీలన్న నికృష్ట భావం నుండి, స్త్రీలంటే మనుషులేనన్న ఉక్కు భావం వైపుకు పాఠకులను మరలించటం మంచిపనే అయితే చలం చేసింది చెడ్డపని కాదు.

నమగ్ర ఆంధ్ర సాహిత్యకర్త ఆరుద్రగారు పేర్కొన్నట్లుగా, "1921 నుండి తెలుగు సాహిత్య ఖగోళంలో జాజ్వల్యమానమైన" తారగా చలం వెలిగిపోయారు. కె.నభాగారు చలం సాహిత్యాన్ని సమీక్షిస్తూ "జీతభత్యాలు లేని, సెలవులు మరే విశ్రాంతినీ ఎరుగని బానిసగా బ్రతుకుతున్న స్త్రీ అరణ్యరోదనను కోటి నముద్రాల షోషగా పాఠకులకు విన్పించటంలో చలం కృతకృత్యుడై ఎంతో విజయాన్ని కూడా సాధించారు" అంటూ వ్యాఖ్యానించారు. చలం ఈ విజయాన్ని సాధించటానికి ఆయన భాష, శైలి కథనరీతి ఎంతగానో ఉపయోగపడ్డాయి. ఈ విషయం గురించి ఒకప్పుడు కొడవటిగంటి ఈ విధంగా చెప్పారు. "ఆధునిక తెనుగు కథా రచనలో ఒక బ్రహ్మాండమైన ఉప్పెన చలం, చలం కలానికి అటూ ఇటూ కూడా సాటిలేదు. కథలలో అసమానమైన ఉపజ్ఞ, నిలబెట్టి చదివించే ధాటిగల శైలి, బుర్రను పట్టుకుంటే జిడ్డులాగా వదలని భావ పరంపర. ఈ మహాస్రాలతో చలం ఆంధ్ర జాతిమీద దాడి చేశాడు. ఆయన ధాటి ముందు విమర్శ ఎక్కడ నిలుస్తుంది. ఆయన కథా రచనలో తెచ్చిన మార్పు అపారమైనది. అంతవరకూ ఆమాయకంగా వున్న తెలుగు కథ చలం చేతుల్లో పడి గడుసు తేలింది. సహజంగా

స్త్రీ పురుషులు నిజమైన స్నేహితులూ, దంపతులూ కావాలంటే ఇద్దరికీ సంపూర్ణమైన స్వేచ్ఛ ఉండాలి. ప్రేమబంధమే కాని అధికార బంధం ఉండకూడదు. పాపమూ, ద్వేషమూ, జెలసీ, అవినీతి, వ్యభిచారం, దుఃఖమూ.....ఈ అగ్నిలోంచి నడిచి, తపిస్తేనే కాని ఆ వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యం కలగదు. సాధారణులకు ఆ స్వర్గతుల్యమైన ఆనందం, ఆ ఉన్నత స్నేహం అర్థంకాదు.

సంపాదించి స్వేచ్ఛావాయువులు పీల్చాలన్నదే ఆయన అభిమతం. సంకుచితమైన ఆంక్షల కారణంగా మన దేశం తరతరాలుగా స్త్రీలలో ఎంతోమంది కవులనూ, కళాకారులను, గాయకులను పొగొట్టుకొంటున్నదని ఆయన విచారాన్ని వ్యక్తం చేశాడు. ప్రధానంగా ఆయన తన దాడిని నిర్బంధ వైవాహిక సంబంధాలపై ఎక్కువెట్టాడు. స్త్రీ ఇష్టాయిష్టాలతో నిమిత్తం లేకుండా వివాహం పేరుతో ఒక పురుషునికి అప్పచెప్పి అతనితో కాపురం చేయమంటూ శాసించే అధికారం నమాజానికి ఎవరిచ్చారన్నదే ఆయన ప్రశ్న. ఎవరిని వివాహం చేసుకోవాలో నిర్ణయించుకునే అధికారం స్త్రీకి వుండాలన్నది ఆయన వాదన. కనుకనే ప్రణయ సేచ్ఛా (స్వేచ్ఛా ప్రణయం కాదు) భావన ఆయన రచనల్లో విరివిగా కనపడుతుంది. సనాతనాచారాలనే గోడల మధ్య బంధీగా మారి నిస్సారంగా తయారైన ప్రణయాన్ని విడిపించి ప్రకృతి గీచిన హద్దుల మధ్య ఒదిగిపోయిన వైదానంలో ప్రవేశపెట్టాలనే ఆయన తాపత్రయం. ఈ ఆలోచనతో అందరూ ఏకీభవించకపోవచ్చు. కాని దీనిని పట్టుకునే చలం బోధిస్తున్నది

అలానే చలానికి కులాన్ని అంటగట్టే ప్రయత్నాలు కూడా జరిగాయి.

విశేషమేమిటంటే చలం రచనలను ఆప్యాయంగా చదువుకున్న ఏ యువతీయువకులు విశృంఖల మార్గంలో నడిచిన దాఖలాలు కనిపించవు. పైగా ఆనాటి చదువులలో ముఖ్యంగా యువజనులలో స్త్రీ గురించిన ఆలోచనల్లో మార్పులు వచ్చినట్లు సమకాలీనుల రాతలవల్ల తెలుస్తుంది.

తాము బానిసలం కామన్న భావన యువతుల్లోనూ, స్త్రీలు వంటకత్తెలుకారన్న ఆలోచన యువకుల్లోనూ చలం రచనలు కలిగించాయి. ఏ రచనలకైనా ఇంతకన్నా ఆశించదగిన ప్రయోజనం ఏముంటుంది? ఎంతమంది రచయితలు చలంలాగా తమ

స్త్రీని మనుషుల్లో కాక, చివరికి జంతువుల్లో కాక, వస్తువుల్లో జమకట్టింది సంఘం. అద్దాలకీ, బట్టలకీ, కొత్తవాటికి ఖరీదెక్కువ, పాతవాటికి తక్కువ అయినట్టే వితంతువులకీ, వ్యభిచారిణులకీ ఖరీదు తక్కువ. కన్య కలకి హెచ్చు. జంతువులకీ, మనుషులకీ, పాతపడిన వాటికీ, పాతవాటికీ ఖరీదెక్కువ, కొత్తవాటికి తక్కువ. బండి లాగే యెద్దు, పనికి చెయ్యి తిరిగిన మనిషికి వలెనే. ఈ జంతువుల తాహతు కూడా లేదు స్త్రీకి. అందువల్లనే వస్తువులాగ పురుషుడి ఆస్తి అయింది.

చలం యుగం యేర్పడింది. చలాన్ని ఒక ఆదర్శంగా పెట్టుకొని కథకులైన వారు అసంఖ్యాకులు”.

ఇందుకు కొంచెం భిన్నంగా కనిపించినప్పటికీ చలం గురించి రాచమల్లు రామచంద్రారెడ్డి గారు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాన్ని కూడా తెలుసుకోవలసి వుంది. “చలం గొప్పతనమంతా ఆయన విప్లవాత్మకమైన భావాల్లో వుంది. ఆ భావాల వెంట వున్న అగ్నివర్షత నదృశ్యమైన ఆవేశంలో వుంది. ఆ ఆవేశ బలంతో పాఠకునికి ఊపిరాడనివ్వకుండా చేసి పాఠకుని హృదయాన్ని తీవ్రభావ సంక్షుభితం చేసి ముక్కుపట్టుకుని చివరిదాకా లాక్కుపోతాడు చలం. ఆయన్ను పొగడవలసింది గొప్ప కళాస్రష్ట అని కాదు. ఏ కళా నియమాలు పాటించకుండానే సాహిత్య గుణం సంపాదించుకున్న రచనలు చేసినందుకు సకల కళా నియమాలను భగ్నం చేసికూడా పాఠకుల మన్ననలు పొందగల రచనలు చేసినందుకు.

శాస్త్రకారులు విధించిన నియమాలను దృష్టిలో పెట్టుకుంటే చలం కళాకారుడు కాకపోవచ్చునేమోగాని, పాఠకులలో ఆయన కల్పించిన జాగృతిని గమనంలో వుంచుకుంటే ఆయన అచ్చమైన కళాకారుడేనని చెప్పాలి. లెనిన్ మహనీయుడు చెప్పినట్లుగా నిజంగా కళాకారుడైనవాడు విప్లవ పార్శ్వాలలో ఏదో ఒకదానిని స్పర్శిస్తాడు. ఇలా స్పర్శించడం ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా కావచ్చు లేదా అనుద్దేశ్యపూర్వకంగా కావచ్చు. చలం స్పర్శించిన పార్శ్వం స్త్రీ విముక్తి.

నానారకాలైన చెడుగులతో నిండిపోయి అభివృద్ధికి ఆటకంగా మారిన వ్యవస్థను సరిదిద్దటానికి సంస్కరణలు (సంస్కరణ అంటే మోకాలి నొప్పిని మడమలోకి తెప్పించటమని చలమే ఒకచోట అంటాడు) చాలవు. సమూల మార్పులు తెచ్చే సామాజికార్థిక రాజకీయ విప్లవం కావాలి. ఈ విప్లవంలో ఒక భాగమే స్త్రీ విముక్తి. ఈ పార్శ్వాన్నే చలం స్పృశించాడు. అయితే వ్యవస్థాగత లక్షణాలే స్త్రీల దుస్థితికి కారణమన్న విషయాన్ని ఆయన పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు. స్త్రీని అదుపు చేయాలన్న పురుషుడి వాంఛ, అహంకారము, అజ్ఞానము ఈ స్థితికి కారణమని ఆయన

సంఘమంటే వ్యక్తులు. వ్యక్తుల క్షేమం, అభివృద్ధి, ఆనందం-సంఘక్షేమం. వ్యక్తి స్వతంత్రానికీ సంఘసంక్షేమానికీ వైరుధ్యం ఏమీలేదు. ఒక వ్యక్తి స్వతంత్రం ఇతరుల న్యాయమైన రైట్సుకూ స్వతంత్రానికీ అభ్యంతరం పెట్టకూడదు.

భావించాడు. పురుషుడి ఆలోచనల్లో మార్పురావాలని, సంఘం కూడా తనను తాను తీర్చిదిద్దుకోవాలని కోరాడు. అంటే మానసికంగా పరివర్తన రావాలని ఆశించాడు.

స్త్రీ జనావళిపట్ల ఆపారమైన సానుభూతితో రచనలు చేసిన చలం వారెదుర్కొంటున్న సమస్యలకు గల మూలాలను చర్చించడంలోగానీ, పరిష్కారాలను చూపడంలోగానీ సఫలం కాలేకపోయాడనే విమర్శ వున్నది. నిజానికి మూలాన్వేషణ అనేది పరిశోధకుల పని. పరిశోధనా ఫలితాలను కల్పనిక రచయితలు స్వీకరించి తమ దృక్పథాన్ని తీర్చిదిద్దుకుంటారు. ఇలా చేయటంలో విభిన్న ధోరణులు వుంటాయి. అది వేరే సంగతి. అలాకాకుండా ప్రతి కథా రచయితా, నవలాకారుడూ తప్పనిసరిగా సమస్యల మూలాలను తన రచనలో ప్రతిబింబించాలని వట్టువట్టుటమంటే, ఎద్దు బండి లాగటంతోపాటు, పాలు కూడా ఇవ్వాలని చెప్పటమే అవుతుంది. స్త్రీ పట్ల పురుషుని అనుచిత ప్రవర్తననూ, దాష్టీకాన్ని, స్త్రీని అల్పురాలిగా వరిగణించే తత్వాన్నీ, వంచననూ చలం తీవ్రంగా దుయ్యబట్టాడు. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే స్త్రీపై మగవాడి పెత్తనాన్ని అరమరికలు లేకుండా తెగనాడాడు. ఈ విషయంలో ఆయనదే ప్రథమ స్థానం. కనుకనే స్త్రీ శ్రేయోభిలాషుల అభిమానాన్ని ఈనాటికీ పొందగలుగుతున్నాడు. చెక్కుచెదరని అభిమానమిది. చలం తన రచనల ద్వారా పాఠకులలో కలిగించినది విశృంఖలత్వం కాదు. స్త్రీలకు నీవెంత గౌరవమిస్తున్నావన్న ప్రశ్నను వారి ముందు నిలిపాడు. ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పలేని వారికీ, చెప్పగూడదనుకున్న వారికీ చలం సాహిత్యం బూతు సాహిత్యంగానే కనపడింది. సమాధానం చెప్పగలిగిన వారు చలాన్ని స్త్రీ జన బంధువుగా భావించారు.

మాట్లాడే సందర్భంలో

- జనజ్ఞుల

మాట్లాడుతాను
మాట్లాడాలి కదా!
నడక నేర్చి....చూపుల్ని ఇచ్చినవాని
గురించి

మాట్లాడాలి కదా!

శ్వాసమీద ఒక రహస్య ముద్దుపెట్టి
విశ్వాసాన్ని శాసిస్తున్న
మాంత్రికుని గురించి
మాట్లాడాలి కదా!

కవిత్వం మీద
వాంఛను పురిగొలిపిన
నరాల బిగువుల ప్రభువు
ప్రేమికుని గురించి
మాట్లాడాలి కదా!

గెలిలియో.....డార్విన్ మీద
ఆ మాటకు వస్తే.....నా
పోతన.....జాషువా మహాకవుల మీద
దాడి జరిపిన రాజ రాజుల
దురహంకార నీచ
సంఘ సంస్కృతిపై.....

యుద్ధం ప్రకటించిన చరిత
సాహసుల గురించి
సైనికుల గురించి
అమరుల గురించి
మాట్లాడాలి కదా!
మాట్లాడుతాను..

పొరుగు జిల్లా పోరుగడ్డలో
మట్టిగడ్డలు కూలి
మరణించిన పాలమూరు...నా
తల్లి వలసల ప్రాణుల గురించి
మాట్లాడని.....నా
దేశ రాజకీయ ద్రోహుల గురించి
మాట్లాడుతాను....

పంచభూతాలలో
ప్రాణ భూతమైన
గంగ
కలుషిత బలిప్రాణుల గురించి
మాట్లాడని పాలకుల ...ఓటర్ల గురించి
ప్రతిపక్ష కుట్రల కలల పక్షవాయి
రోగుల నోర్ల గురించి
మాట్లాడుతాను...

ఇన్నేళ్ళ తరువాత
తరాలను ప్రభావితం చేసిన
ఝం ఝం ప్రచండ తార
దిక్కుచి మహాప్రస్థాన ప్రవక్త మీద
మళ్ళీ దాడి గురించి
మాట్లాడుతాను....

మాట్లాడే సందర్భంలోనే కదా
మళ్ళీ మళ్ళీ
మాట్లాడాలి
మాట్లాడుతాను.....

మమ్మీ.....మమ్మీ...

అమ్మా.....

“ఎందుకలా అరుస్తున్నావ్.....వస్తున్నావుందు.....

ఇవిగో ముందు ఈ పాలు త్రాగు.....

ముందు నేను చెప్పేది విను.....

ముందుపాలు .....తర్వాత.....

భీ...ఎప్పుడు ఇంతే....

ఆ.....ఇప్పుడు చెప్పు.....నీగోల ఏంటో....

సంక్రాంతి సెలవులకు నానమ్మ వాళ్ళ ఊరు వెళదామంటున్నారు కదా....దాడి...

అయితే.....

వద్దని చెప్పమ్మా.....

ఏం....

మనం కూడా పింకి వాళ్ళతో కలిసి ఢిల్లీకి వెళదాం...

అక్కడైతే చాలా బాగుంటుందంట.....

మా వేదమ్ కూడా చెప్పారు....

నిన్ను ఆ రిమోట్తో అలా ఆడవద్దని చెప్పానా.....ఏదో ఒక ఛానల్ పెట్టుకుని చూడలేవు....

నేను చెప్పింది విన్నావా.....

ఆ.....

అయినా కుదర్చు..... నువ్వు పుట్టిన తరువాత

ఇంతవరకు వెళ్ళలేదు..... మీ తాతయ్య, మామయ్యలు అందరూ నిన్ను చూడాలని ఈ పండ్లక్కి రమ్మని గట్టిగా చెప్పారు. ఇప్పుడు అక్కడికి వెళదాం...ఎంచక్కా నిన్ను బోటు కూడా ఎక్కిస్తాను. రెండు రోజులు వుండి వద్దాం..... సమ్మర్ హోలిడేస్ కి నువ్వు చెప్పినట్లు ఢిల్లీకి వెళదాం...

“ఏంటి అమ్మా కొడుకులు కుట్ర చేస్తున్నారు.....” మీరు ఏం మాట్లాడకుండా ఈసారి ఊరికి రావాల్సిందే...

“అబ్బా నేను అదే చెబుతున్నారేండి...” అమ్మా...ఇటు చూడు తొందరగా...ఇంత చిన్న బర్డ్...టివి చూస్తున్న నా కొడుకు అరుపులకు ఇద్దరం టివి వైపు తిరిగాం....

“అవా...పిచ్చుకలు.....” ఇద్దరం

అప్రయత్నంగా అనేసాం....

అంటే....?

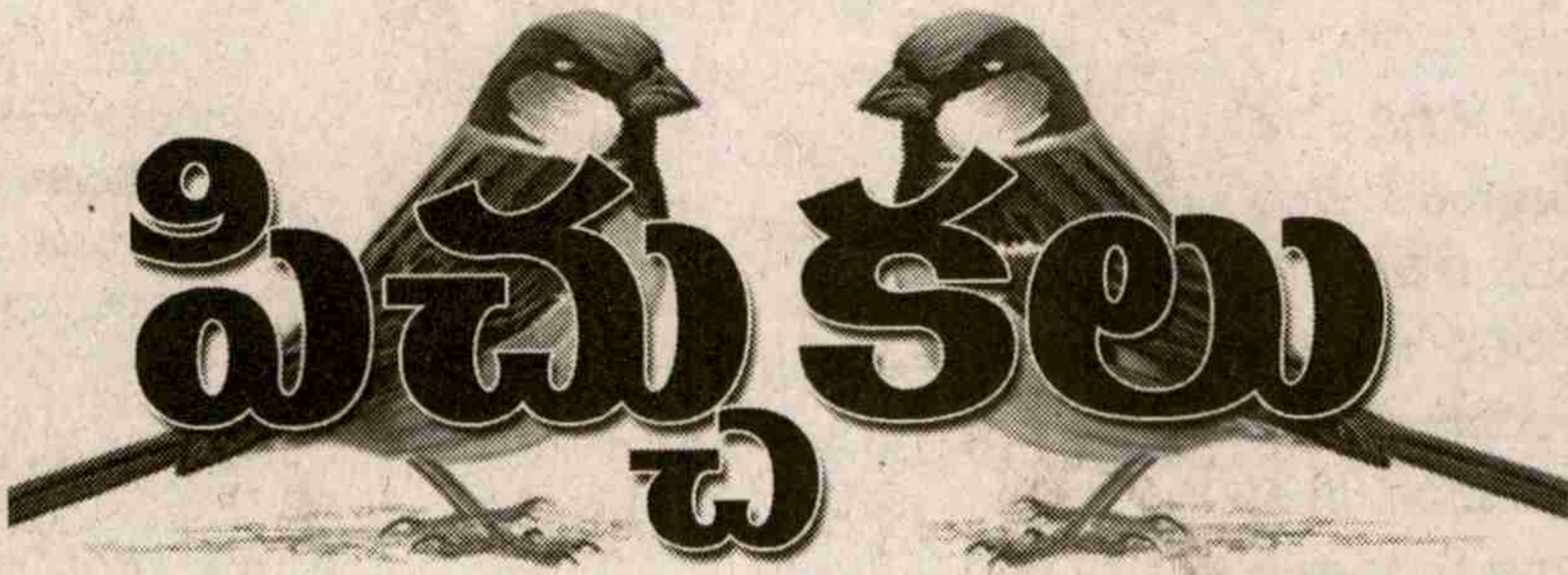
వాడి ప్రశ్నకు ఏం చెప్పాలి.... ఈ మహానరగంలో అందులో ఈ అపార్ట్ మెంట్ లో వుంటున్న వాడు వాట్ని చూసిన పాపాన పోలేడు.

“అందుకే పల్లెటూర్లు వెళితే ఇవన్నీ తెలుస్తాయి. ఎప్పుడన్నా విన్నారా....?”

“అబ్బా ఏంటి డాడీ ఏదడిగినా...ఊరు రాలేదని మొదలు పెడతావ్”

“అవునండోయ్...నేను కూడా ఈ మధ్యకాలంలో పిచ్చుకల్ని చూడలేదు....కొంపతీసి ఇవన్నీ దేశం వదిలి పారిపోలేదు కదా! ‘నామొహంలో కోపం చూసి జోక్ ని ఆపేసింది.

“నాన్నా వాటి గురించి చెప్పరా?.... నా వీక్ నెస్ వీడికి బాగా తెలుసు... నేను కోపంగా వున్నప్పుడు ‘డాడీ’ని నాన్నని చేస్తాడు.

- బి.సుధాకరన్

నన్ను నేను సంబాళించుకున్నాను. పట్నంలో పుట్టి పెరిగి మెగా సిటీల్లో వుండి చదువుకున్న నా శ్రీమతికి పల్లెటూళ్ళ గురించి ఏం తెలుసు! నాన్నా.... పిచ్చుక హౌస్ ఏంటి అలా గోల్డ్ కలర్ లో వుంది....వాడి ప్రశ్నకు నేను మా ఊరు చెరువు గట్టుకు వెళ్ళిపోయా....

అదోచిన్న వంచాయితీ.... రామచంద్రయ్య మధ్య తరగతి రైతు.... ఊళ్ళో ఎవరికి ఏ ఆవద వచ్చినా రామచంద్రయ్య కుటుంబం వారితో ఉండాల్సిందే...అందుకే అందరూ ఆయన్ని పెద్దయ్య అని పిలుచుకుంటారు. నా పేరు వివేకానంద అయితే నా పేరుతో ఎవరు నన్ను పిలవరు. చిన్న రామచంద్రయ్య అనే పిలిస్తారు. నాలాగా తాతగారు వుంటారని నానమ్మతో ఎన్నిసార్లు దెబ్బలాడానో.... ఇదంతా ఎందుకంటే ఊరి చివర వున్న

చెరువు దగ్గరికి వెళ్ళాలంటే మా వయసు పిల్లల్ని వెళ్ళనిచ్చేవారు కాదు. నన్ను మాత్రం ఏం అనే వాళ్ళు కాదు...మిలటరీ ఉద్యోగంలో నాన్న చనిపోతే అమ్మ నేను సిటీలో అమ్మమ్మ వాళ్ళ ఇంట్లో వుండేవాళ్ళం. ఊహ తెలిసాక.....మొదటిసారి....ఇదిగో ఇలా... ఎప్పుడన్నా సెలవులకి....అదీ నానమ్మ వస్తేనే అమ్మమ్మ వాళ్ళు ఊరు పంపేవారు. మళ్ళీ వారం రోజుల్లో అమ్మ దగ్గర వదిలిపెట్టాలనే ఒప్పందంతో.. అందుకే ఊళ్ళో అందరికి నేనంటే ఇష్టం..... అదీగాక ఇంగ్లీషు స్కూల్లో చదువుతున్నాను కదా.... నాకు ఇక్కడ వున్నన్ని రోజులు ఎంత సంతోషమో....ఏం చేసినా ఎవ్వరూ ఏం అనేవాళ్ళేకాదు....అదీకాక నేను ఏం అడిగితే అది ఇచ్చేవాళ్ళు. నాకు అన్నింటి కన్నా ఎలిమెంటరీ స్కూల్ ఇష్టంగా వుండేది. ఎందుకంటే అశోక చెట్లు స్కూలుని కప్పేసినట్లుగా వుండేవి. మేము

మెల్లగా స్కూలు పైకి ఎక్కి బంగాళాపంకులు పగలకుండా రాలిపడిన అశోకపండ్లు ఏరుకుని తినేవాళ్ళం. అంతేనా... బడికి ఆనుకుని పచ్చని పొలాలు, పసుపుపచ్చని పూలతో జొన్నా శనగ, కంది ..... పంటచేలు... తడిచిన మట్టి వాసనతో కలిసి వచ్చే మూల వాసన... ఎంత

అద్భుతంగా వుండేదో...చేలో పత్తి పూల మీద ‘గే’ మంటూ తిరిగే తూనీగల్ని ఎవరు ఎక్కువ పట్టుకుంటే వారే గొప్ప....అదీగాక పూలు పిందెలుగా మారేప్పుడు ఎక్కడినుండి వచ్చేవో....దుడలు....దుడలు...పిచ్చుకలు.....మంచెమీద పాలేరు విసిరిన వడిశల రాయికి....దోసెడు మల్లెలు పైకి ఎగరేసినట్టు ఆకాశమంతా వరుచుకునేవి...పావం పిచ్చి పిచ్చుకలు....ఎన్ని తింటాయి...రేపు వీడు వచ్చేసరికి ఈ మంచె పీకేయాలి.... మా మిత్ర బృందంలో నిర్ణయించేశాం....ఏంటి ‘కొండా’ (మా నాయనమ్మ నాకు పెట్టుకున్న ముద్దు పేరు) బారెడు పొద్దెక్కితేకాని లెగవ్వు...ఈ రోజేంటి ఇంత ప్రొద్దున్నే లేచావ్....తాటాకుల కుదురు మీద మట్టికుండ పెట్టి స్థంభానికి కవ్వానికి కలిపి కట్టిన తాడు కవ్వంతో మజ్జిగ చిలుకుతున్న నానమ్మ...మాటలకి

వనుందిలే...నానమ్మ...ఈ రోజు మేము భోగిమంటలు వేయాలనుకున్నాం...

అబ్బో పెద్దాడివి అయిపోయావన్నమాట.....ఇటు రా... ఈ వెన్న పెట్టించుకుని వెళ్ళు....

“ఎంత బాగుందో నానమ్మ...ఇంకా కొంచెం ఇవ్వు”

ఎందుకు నానమ్మ వెన్నముద్ద సగమే మునుగుద్ది...

“ఒరే పిచ్చి నాగన్నా...మా చిన్నపుడు వెన్నముద్ద మొత్తం మజ్జిగలో తేలేదంట....ఇప్పుడు సగం మునిగింది. ఇంకా కలికాలం వస్తే మూడు వంతులు మునుగుద్ది...వెన్నముద్ద మొత్తం మజ్జిగలో మునిగితే ...ఈ భూప్రవంచం మునిగిపోదంట....తనకున్న పరిజ్ఞానాన్ని నా ముందుంచింది. భూమి మునిగిపోతే.... అమ్మో.....మనం...కూడా చచ్చిపోతాం కదా నానమ్మ...అసలు అందరూ మజ్జిగ చేయకుండా వుంటే పోలా,... నా తెలివికి కడుపుబ్బా నవ్వింది....అయినా ఇంత పొద్దునే లేచింది పొలంలో ‘మంచె’ పడెయ్యాలని కదా...ఒక్కడూ రాలేదేంటి? ఇప్పుడైతే ఎవరూ చూడరు...మెల్లగా బయటకు వచ్చా...

బాబు...చూసెళ్ళు...పేడకళ్ళాపి...కాలు జారుద్ది...లక్ష్మి అరుపులు....చెవికి ఎక్కలా...

కొద్దిగా దూరంగా ..... మంటలు.... ఎర్రగా మండుతూ...

వెచ్చటి గాలుల్ని వెదజల్లుతూ నన్ను రారా అంటున్నట్లు..... నా ప్రమేయం లేకుండా నా కాళ్ళు అటు కదిలాయి...

చాలా మంది ఆడవాళ్ళు....కాదు అక్కావాళ్ళు....

చప్పట్లు చరుస్తూ తిరుగుతున్నారు. భోగిమంటల్లో గొబ్బిళ్ళు (తరువాత నానమ్మ చెప్పింది. సంక్రాంతి నెల పట్టాక గోవు పేడతో గొబ్బిళ్ళు పెడతారని, అవి ఎండిపోయాక భోగి రోజు భోగి మంటల్లో వేస్తారని) వేస్తూ...పాడుతున్నారు..

సుబ్బిగొబ్బెమ్మా సుఖములియ్యవే గుండు గౌరమ్మ గుణములియ్యవే తామరపువ్వుంటి తమ్ముడ్నియ్యవే మొగలిపువ్వుంటి మొగుడ్నియ్యవే పనసపండంటి బాలుడ్నియ్యవే అందరూ ఆపినట్లున్నారు... నా ఒక్కడి

గొంతే బిగ్గరగా వినిపిస్తోంది....మొగలి పువ్వుంటి మొగుడ్నియ్యవే....అంటూ అందరూ ఒకటే నవ్వుడం...అక్కడికి నానమ్మతో సహా...

ఏరా నీకు కూడా మొగుడు కావాలా...అత్త ఎగతాళిగా అన్న మాటలు ఆడవాళ్ళ పరాచికాల్లో కలిసిపోయాయి..... అప్పటికే నా తల నానమ్మ కుచ్చిళ్ళలో దూరిపోయింది....

పొండిరా ...ఏదో తెలిసి తెలియని వయసు...వాడు సరదా పడ్డాడు....

నువ్వు రారా కొండా నీకు వెన్న రాసి నీళ్ళు పోస్తాను.....

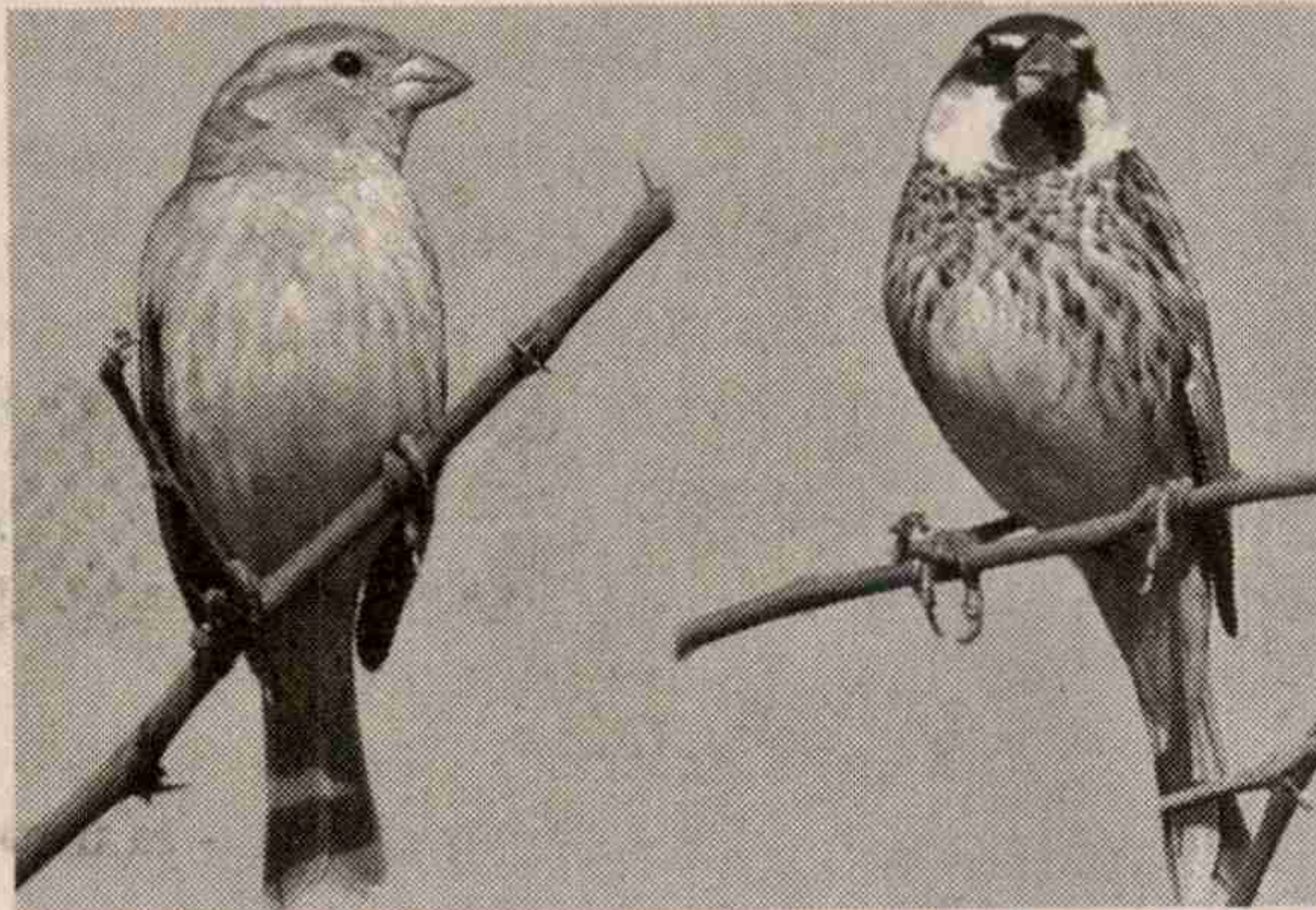
నానమ్మతో ఇంటి ముఖం పట్టా...

అప్పటికే తెల్లని వెలుగు పుచ్చపువ్వులా ఊరంతా పరుకుంది...

ఒరేయ్ వివేక్.....

వెంకట్ కేక విని నేను ఆగిపోయాను...

ఏంటిరా పొద్దున్నే రాలేదు...

అబ్బ గుమ్మడి కాయలు కావాలంటే పొలంకాడికి వెళ్ళాను...

ఇంకా చానా టైం వుందిగాని, నేను వెళ్ళి కిష్టిగాడ్ని (వాడి పేరు కృష్ణారావు) పిలుచుకొస్తాను...ఈలోగా నువ్వు ఇంట్లో చెప్పి బయటకు రా....

ఇంటి వైపు తిరిగిన నాకాళ్ళు....ఆగిపోయాయి..... పెద్దత్త వేసిన ముగ్గులో...ఎన్నిపిచ్చుకలో...పేడ కళ్ళాపిలో జొన్నగింజల్ని, ముగ్గులో చల్లిన రేగిపళ్ళని తమ ముక్కులతో ...పొడుస్తూ...కిచ కిచమని వాటి అరుపులు...పాలేరు నాగన్న నీళ్ళ కావిడి మోతకి అన్నీ ఎగిరి పోయాయి.

“ఏంటి నాగన్నా నా పిచ్చుకల్ని తోలేసావ్...వాటితో నాకున్న అనుబంధం క్షణక్షణానికి పెరిగిపోతుంది మరి..... చూడలేదు బాబు అంటున్న నాగన్న

మాటలకి..ఓస్ ఇంతేనా.....ఇప్పుడు చూడు.... నీకు కావాల్సినన్ని పిచ్చుకలు మనింట్లోనే వుంటాయి...తాతయ్య ఏం చేస్తాడోనని చూస్తున్నా....రెండు చేతుల్నిండా పరి కంకులు, జొన్న కంకులు గుత్తులుగా కట్టి వసార్లో చూరుకు వేలాడగట్టాడు....ఎందుకు తాతయ్య అవి...? తాతయ్య నవ్వుతూ నాతల నిమిరి వెళ్ళాడు..... నిశ్శబ్దంగా చూడు అంటూ సైగ చేసి....ఏం జరుగుద్దో అన్న ఆత్మతలో ‘మంచె’ సంగతి ఎప్పుడో మరిచిపోయా... నా కళ్ళలో ఆశ్చర్యం...అప్పటికే నా పక్కన చేరిన కృష్ణకి ఇదంతా మామూలే అన్నట్లు ముగ్గులో ఏరిన రేగ్గాయల్ని కడుగుతున్నాడు. అప్పుడు చూడాలి...చిన్నగా ముందు ఓ బుల్లి పిచ్చుక....చిన్న ముక్కు...చిన్ని చిన్ని కళ్ళు...పుల్లల్లాంటి కాళ్ళు...గచ్చకాయరంగు రెక్కలు....మెల్లగా....కంకుల మీద వాలింది....తరువాత ఇంకొకటి..... అంతే

కొద్ది సేవటికి ఆ కంకుల నిండా పిచ్చుకలే...పిచ్చుకల్ని గుట్టగా పోసినట్టు...అసలు తాతయ్య కట్టిన కంకులు కనబడటం లేదు. ఇంటి నిండా కిచ కిచ...ధ్వనులే...రెప్ప కొట్టకుండా వాటినే చూస్తున్నా....ఒరేయ్ రేగ్గాయలు ఇవిగో....వాడి అరుపులకు నా పిచ్చుకలన్నీ లేచిపోయాయి. మింగేశేలా వాడ్ని చూసాను....ఓస్ ఈ పిచ్చుకలకే ఇదవ్వాలా.... నిన్ను చెరువుకాడికి పోనిస్తారుగా

సాయంత్రం ఆడికి రా....ఈ వేళప్పుడు ఎన్ని వుంటాయో చూపిస్తా...

సాయంత్రం కోసం ఎప్పుడు అలా ఎదురు చూడలా.....కిష్టిగాడితో కలిసి కాదు...కాదు....వాడికి నున్నివుండలు, చగోడీలు లంచం ఇచ్చి చెరువు దగ్గరకి తీసుకెళ్ళా....చెరువు మీదకి వంగి ఎన్ని తుమ్మచెట్లో....వాటి కొమ్మలకి ఎన్ని పిచ్చుకగూళ్ళో...వాటిలో ఎన్ని పిచ్చుకలో...వాటి అరుపులతో....అక్కడ నిశ్శబ్దమే లేదు. అవి నీళ్ళలో పడిపోతే.. ఆత్రంగా కొంచెం ముందుకు వంగా...ఒరేయ్ అవి పడటం ఏమోగాని నువ్వు చెరువులో పడితే అందరూ నన్ను తంతారు. ఇంక వెళదాం రారా....చీకటి పడుతోంది....అప్పటికే వాడు తుమ్మచెట్లు జిగురు సంపాదించాడు. గాలివటాలు

దాంతోనే తయారుచేస్తారని, నాక్కూడా గాలిపటం చేసి ఇస్తానన్న వాడి మాటలు రుచించలా...కాకపోతే కాఫీపొడి రంగులో వున్న తుమ్మజిగురును నేను కూడా చేతిలోకి తీసుకున్నాను. మళ్ళీ పిచ్చుకల గురించి అడిగాను...దారి పొడుగూ...వాడెన్ని పిచ్చుక కబుర్లు చెప్పాడో....ఇళ్ళముందు తిరిగే పిచ్చుకల కన్నా చెరువు దగ్గర తుమ్మచెట్టుకు కట్టుకున్న గూళ్ళలో వున్న పిచ్చుకలు కొద్దిగా పెద్దగా వుంటాయని, ఆ గూళ్ళలోనే గుడ్లు పెడతాయని, ఇళ్ళముందు తిరిగే పిచ్చుకలు ఇంటి చూరులోనే గడ్డి పోగేసి గుడ్లు పెడతాయని చెప్పాడు. ఇంటి చూరులో పిచ్చుక గూటిని ఎవ్వరూ తీసేయరు. పిల్లలయ్యాక అదే వెళ్లిపోద్దీలే అని వదిలేస్తారు. కొద్దిమంది చూరు పాడవుద్దని గూడు పీకేస్తారు. ఇంకా వాడి మాటల్లో ఆరాత్రి నాకు నిద్రలేదు. ఇంకా తాతయ్యను అడిగి ఎన్ని పిచ్చుక కబుర్లు చెప్పించుకున్నానో...మరి వాటితో నా అనుబంధం అలా పెరిగిపోయింది.... అందుకే ప్రతి సంక్రాంతికి కాదు కాదు ప్రతి శెలవులకి ఇక్కడికే రావాలి....శవధం చేసుకున్నాను...

పండగరోజు పొద్దునే లేచి పాలేరు నాగన్నని తీసుకెళ్ళి ఓ పిచ్చుకల గూడు తెచ్చుకున్నాను....ఇప్పటికీ బాగా గుర్తు...చివర చిన్న తోకలాగా..... మధ్యలో గుండ్రంగా, పైన పొడవుగా సొరంగంలాగా....ఎంత బాగుందో...లోపలికి చూసా...మెత్తగా గడ్డి...దానిమీద నాలుగు గుడ్లున్నాయి. అటు ఇటు తిప్పి చూసేసరికి గుడ్లు క్రిందపడి పగిలిపోయాయి. ఎంత ఏడుపొచ్చిందో...నా ఏడుపు చూసి...నాగన్న మళ్ళీ మనం వెళ్ళదాంలే...అంటూ సముదాయించాడు.... వంతానికి సాయంత్రం వెళ్ళి ఇంకోటి తెచ్చుకున్నా...దానిలో చిన్న చిన్న పిల్లలు.....ఇంకా వాటి వంటిమీద ఈకలు రాలేదు....వలుచగా చర్మం,.....కళ్ళు మూసుకుపోయి వున్నాయి. చూడగానే భయం వేసింది.....నానమ్మని కరుచుకుపోయా.... నాగన్నని అరుస్తోంది....నానమ్మ.....గూట్లో పిల్లలు వున్నాయో లేదో చూసి తేవొద్దు....మడిసి తాకితే తల్లి పిచ్చుక దాన్ని సాకుద్దా...పొడిసి పొడిసి చంపుద్ది....ఉత్త పుణ్యాన అవి ప్రాణాలు వదిలేస్తే ఆ పాపం మనకు చుట్టుకోదూ.....చిన్న పిల్లాడు వీడికి తెలీదనుకో...నీ తెలివి ఏమయ్యింది. తీసుకుపో.....తీసుకుపోయి...చెట్టుకు

కట్టిరా....

“వద్దు నానమ్మ... నేను పెంచుకుంటా... ఇంటిలోనే వుంచమని చెప్పు...

‘వాళ్ళ అమ్మ ఎదురు చూస్తుందిగదా కొండా’ వాటిని మనం వుంచుకుంటే ఎట్లా చెప్పు...నానమ్మ మాటలకు నాకు బాగా ఏడుపొచ్చింది....అమ్మ గుర్తుకొచ్చిందనో.... నాపిచ్చుకలు పోయాయనో..... ఊరు నుండి వస్తూ పిచ్చుకల్ని అడిగితే ఇవ్వలా....మీ ఇంట్లో పంకాలు (ఫ్యాన్లు) వున్నాయి. పిచ్చుకలు ఇంట్లో తిరిగేటప్పుడు పంకా రెక్కలు తగిలి వాటికి ఏమన్నా అయితే....ఎట్లా చెప్పు...అదీగాక దానికి చుట్టాలు, పక్కాలు, అందరూ ఇక్కడే వుంటే నీవు రెండు పిచ్చుకల్ని తీసుకువెళితే ఎట్లా చెప్పు కొండా...ఈసారి సెలవులకి ఇక్కడికే వస్తావుగా...అప్పుడు ఇంటికి తెచ్చుకుందాములే.,.....నానమ్మ మాటలు నిజమే అని పించాయి...అయినా ఎండిపోయిన పిచ్చుక గూడు నాతోపాటు మా ఊరు వచ్చింది. అది ఎన్నిరోజులు నా దగ్గర వుందో...పై చదువులకు వెళ్ళినప్పుడు అమ్మమ్మ ఎక్కడో పారేసింది....ఎంత దెబ్బలాడానో...ఆ తరువాత క్రమేణా అన్ని మరిచిపోయాను. కాలానికి దేనినైనా కప్పేసే గుణం వుంది కదా! చదువు పూర్తికావడం, ఉద్యోగం రావడం, ఆ వెంటనే పెళ్ళి,పిల్లలూ...ఇలా బిజి బిజి! ఎప్పుడైనా ఊరికెళ్ళదామంటే ఇదిగో ఇలా ఆలోచనలు మునుగుకుంటాయి. ఎప్పటికప్పుడు వెళ్ళామని అనుకోవడమే కాని పోవడానికి కుదిరితే గదా!..అందుకే ఈ సారి ఎలాగైనా వెళ్ళాలని, నాతోపాటు వీళ్ళని కూడా తీసుకువెళ్ళాలని గట్టిగా అనుకున్నా...!

ఏంటి నాన్నా ...ఎన్నిసార్లు అడిగినా చెప్పవ్...వాడి అరుపులకు ఈ లోకంలోకి వచ్చా...ఏమండీ రేపు ఉదయం బయలు దేరితే రాత్రికి చేరతాము కదా..పొద్దున్నే భోగిమంటలు అవి చూడవచ్చు కదా...సంక్రాంతి సంబరాలు టి.విల్లో మాత్రమే చూసిన నాశ్రీమతి మాటలకు మాఊరి మీదకి మల్లిన గాలి మరింతగా పెరిగింది.అనుకున్నట్టుగానే ఉదయాన్నే ఊరికి బయలుదేరాము.

“ఏంటి డాడీ మీ స్కూలు మీదుగా వస్తే చెరువు కనబడుద్ది అని చెప్పావ్...” అవునండి గవ్చెట్లు (తుమ్మచెట్టు) కూడా చూపిస్తానన్నారు....’

ఏమండోయ్...వద్దన్నా వినకుండా

మీరే కారు డ్రైవ్ చేస్తూ వచ్చారు. మర్చిపోయి వేరే ఊరు ఏమన్నా వచ్చామా ఏంటి...శ్రీమతి జోక్ కూడా నా చెవికి ఎక్కలా...అసలు ఇది మాఊరేనా...ఎంత దూరం వస్తున్నా చెరువు కనపడటం లేదు. నేను వచ్చి.....పది, పదకొండేళ్ళేగా అయ్యింది. చెరువు ఏం అయ్యింది...కొంచెం ముందుకు వెళ్ళాం...!ఎంత ముందుకెళ్ళినా చెరువు ఎక్కడ? అసలు చెరువు కాదుకదా, నీటి గుంట వుందన్న ఆనవాళ్ళు కూడా అక్కడ కనపడటం లేదు. పాడుపడిందని మూసేసారా..బావులు పాడు పడితే మూసేస్తారు గాని చెరువులు ఎందుకు మూస్తారు...ఆ...చెరువు ఎండిపోయి వుంటుంది...! ఒక నిర్ధారణకు వచ్చా! నాకు చెరువు ఏమయ్యిందన్న దిగులుకన్నా పిచ్చుకులు...ఏమైనాయో...వాటి గూళ్ళు ఏమైనాయోనన్న గుబులు గుండెల్లో మొదలైంది. దారి పొడవునా...మరి ఇద్దరికీ నా పిచ్చుక కబుర్లు చెప్పానుగా...నాకంటే తొందరగా వుండి పిచ్చుక గూళ్ళు చూడాలని, ఖచ్చితంగా రెండు గూళ్ళైనా తెచ్చుకోవాల్సిందేనని వాళ్ళిద్దరూ ఇప్పటికే నిర్ణయించేసుకున్నారుమరి...కుదిరితే.... పిచ్చుకల్ని... కూడా..

మెల్లగా ముందుకు ...కదిలాం...పల్లెల అభివృద్ధి మెరుస్తున్న తారురోడ్డులోనే కనిపిస్తోంది...అడుక్కో ఫ్లెక్సీబిల్ నర్..ఫోటోల్లో వున్న రాజకీయ నాయకులు, సినిమా హీరోలు...

ఇల్లు దగ్గరకొచ్చేకొద్దీ నాకు తెలియకుండానే రకరకాల భావాల కలయిక...మనస్సంతా నిండేసింది...

కారు మోతకి అందరూ బయటికి వచ్చారు....కుశల ప్రశ్నలు...కోలాహలంగా సంక్రాంతి వాకిట్లోనే వున్నట్లుగా...లోపలి గదిలో వున్న తాతయ్య మంచం దగ్గరకి వెళ్ళా...నన్ను చూసిన తాతయ్య, నానమ్మ కళ్ళల్లో వెలుగు...వారిని చూసిన ఆనందం నాకూ వున్నప్పటికీ మనస్సులో ఏదో దిగులు. మాటల్లో వడ్డాం.కొంత నమయం తెలీకుండానే గడిచింది. ఇంతలో నాన్నా పిచ్చుకలు వుంటాయని చెప్పావు కదా...ఒక్కటి కనపడదే నాకు చూపించవా” ఈ మాటలతో మళ్ళీ చెరువు చుట్టూ ఆలోచనలు మునుగుకున్నాయి. “తాతయ్యా చెరువు ఏమయ్యింది...? చిన్నగా అడిగా. నానమ్మ నా దగ్గరికి వచ్చింది... నానమ్మకి మాత్రమే తెలుసు...ఆ చెరువు గట్టు తుమ్మచెట్లలో వున్న

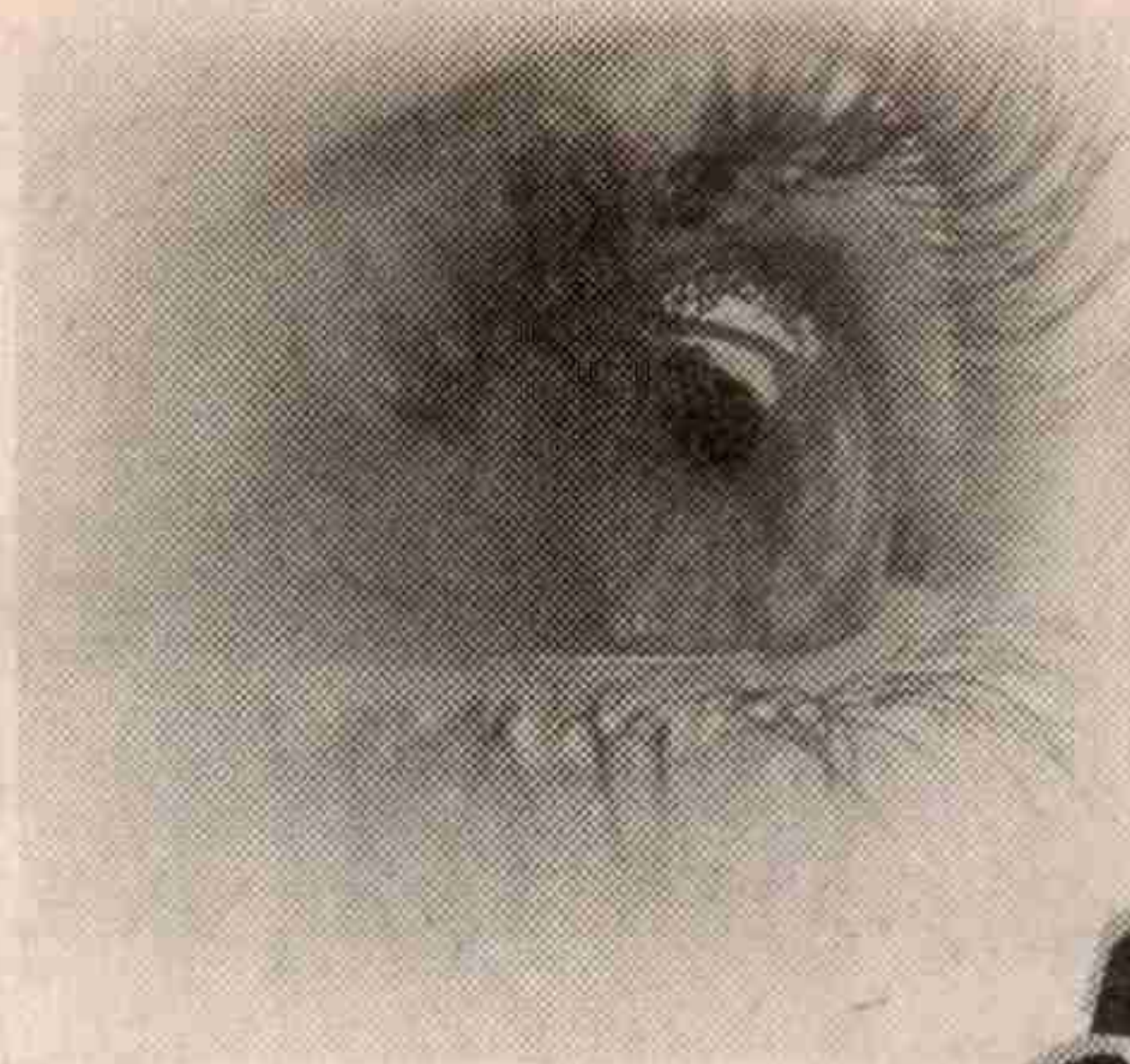

పిచ్చుకలతో నాకు వున్న అనుబంధం గురించి...చెరువు ఏమయ్యింది.... నా ప్రశ్నకు ఎవరూ నమాధానం చెప్పలేదు....నేను ఈ మాటలు అడుగుతుండగానే. నేను వచ్చానని తెలిసి వచ్చిన కిష్టగాడు...కాదు...కాదు..క్రిష్టారావు మాస్టారు...!ఒరే వివేకా..పల్లెటూర్లోకి కూడా సెల్ టవర్లు వచ్చేసాయి...రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారం నగరాలు, పట్టణాల నుండి పల్లెలకూ వ్యాపించింది. నిండిన చెరువుతో నిలకడగా పంటలు పండించుకోవటం కన్నా, హడావుడిగా అందినంత డబ్బును వెనకేసుకోవడమే ముఖ్యమన్న ధోరణి పెరిగింది. చెరువును పూడ్చేసి మిద్దెల మీద మిద్దెలు లేపేసారు. ఇటుక ఇరుకు కోరుకుంటుండన్నట్లు...వున్నచెట్లను నరికేసి రకరకాల పేర్లతో హోటళ్లు వచ్చేశాయి. పంట పొలాలు మాయమయ్యాయి. పశువులకు కావల్సిన పచ్చగడ్డిని కూడా కొనుక్కోవల్సిన పరిస్థితి వుందిరా ఇప్పుడు ఇక్కడ. పల్లెటూరు అన్నది పేరుకు మాత్రమే! బస్తీ వాననలతోపాటు, వద్దతులు కూడా వచ్చేసాయి. చెరువు లేనప్పుడు ఇక తుమ్మచెట్లు ఎక్కడుంటాయి? ఎక్కడో ఒకటి, అరగా వున్న చెట్లల్లో వుండే పిచ్చుకలు...విచ్చలవిడిగా వచ్చేసిన సెల్ టవర్స్ సిగ్నల్స్ దెబ్బకి వంధత్వం వచ్చి గుడ్లు పెట్టే శక్తి లేకుండా ఆ జాతే అంతరించిపోయే దుస్థితి. పంట పొలాల్లో వాడే కొత్త కొత్త పురుగుమందులు అరాకొరగా వున్న పిచ్చుకల్ని ఊడ్చేశాయి. ఇంకా ఎక్కడి పిచ్చుకలురా...ఆ జాతి పక్షులు...పట్టణాల్లోనే కాదు పల్లెల్లోనూ అంతరించి పోయాయిరా....! ఎందుకో నా శ్రీమతి కళ్ళల్లో.... నీళ్ళు...

నా సెల్ఫోన్ రింగవుతోంది...కిచ కిచ మంటూ ఎంతో ఇష్టంగా కష్టపడి డౌన్లోడ్ చేసుకున్న పిచ్చుకల అరుపులతో...

పెరిగిన విజ్ఞానం...మారుమూల వల్లెలదాకా పాకిందని నంతోషించాలో...అంతరించిపోతున్న పక్షిజాతి రింగ్టోన్గా మాత్రమే భావితరాలకు మిగులుతోందని బాధపడాలో అర్థం కాని స్థితిలో నేను.

★

తుల

అందాల నందనం, జగదేక మోహనం, అతివ రూపం

ఎందుంది అమరూపమైన ఆ అందచందం?

అరవిందమంటి ఆ ముఖబింబమందా?
డెందాన చిందాడు సమ భావమందా!
కలువ రేకుల వంటి కన్నులయందా?
కన్నుల్లో కురిసేటి కారుణ్యమందా!
కార్యదీక్షకు వలయు కారిన్యమందా!

సంపెంగ మొగ్గంటి ముక్కుమీదుందా?
ముక్కు సూటిగ పోవు తత్వమందుందా!

శ్రీ"కారమంటి చిన్న నోటిచుట్టూ వుందా?
సంస్కార ముట్టిపడు వాక్కు నందుందా!

భృకుటి మధ్యన చేరి ఉదయభానుని బోలి,

భాసించు బిందువందుందా?

ఉదయించు క్రొంగొత్త భావములనందుందా!

నీలి మేఘాల వంటి కురులలో ఉందా?

నిజ శోధనము చేయు మేధస్సునందుందా!

శంఖాన్ని తలపించు కంఠంబు నందుందా?

కంఠంబు ధ్వనించు గాంభీర్య మందుందా!

వంపు, సొంపుల వయ్యారి దేహంబు నందుందా?

వంకలే లేనట్టి వ్యక్తిత్వ మందుందా!

తెల్లన్ని నిగ, నిగల చర్మ కాంతిలో ఉందా?

విమలమై, నవ్యమై, దివ్యమై వెలిగొందు నడవడికలో ఉందా!

అంచలా (హంసలా) అడుగిడే నడకలో ఉందా?

ఆత్మనిబ్బరమైన నడతలో ఉందా!

అందాలు పొంగారు ఆహార్య మందుందా?

వినయాన నిందారు విజ్ఞాన మందుందా!

క్షమ లోన ధాత్రిలా అలరారు సహన మందుందా?

దాక్షిణ్యమే లేక "హింస"లను చెందాడు ధిక్కారమందుందా!

సిరులొలుకు "శ్రీలక్ష్మీ కళ"లోని రక్తి యందుందా?

సిరి వెన్నెలలు కాయు, కళల యందనురక్తి యందుందా!

ఏమివ్వగలదు, పైపైని అందాల్ని వర్ణించు కవనం

స్త్రీ మూర్తులకు ఇప్పుడు నవ్యమైన వరం?

వికాశ కుసుమాలు విరియనట్టి లోకం,

విడుచు చున్నది ఇప్పుడు ఒకొక్క శరం

విరిశరమ్ములు అవే కావన్నదీ నిజం,

చేయుచున్నవి కదా నెలతలను నశ్వరం

సజీవ మూర్తులను, చక్కెరా బొమ్మలుగ

నిలుపుటది సరికాదు

సంచలన కాంతలను చైతన్య దీప్తులుగ

గానమ్ము చేసేది సుస్వరం.

- డా॥ డి.ఎల్. విద్య.

దొక్కా సీతమ్మ

-వకుళాభరణం లలిత.

దొక్కా సీతమ్మ ఒక సామాన్య గృహిణి. 1841లో పుట్టి 1909లో తనువు చాలించిన వ్యక్తి. ఈనాటికీ ఆమె ఔన్నత్యాన్ని, త్యాగనిరతిని, సేవాతత్పరతను కథల రూపంలో, పాటల రూపంలో చెప్పుకుంటూనే వుంటారు.

19వ శతాబ్ది గోదావరి తీరాన వశిష్ట, వైనతేయ, గోదావరీ నదీపాయల మధ్య లంకలగన్నవరం ఒక కుగ్రామం. ఆ గ్రామం నడిబొడ్డున రాజగోపాలస్వామి దేవాలయం. ఆలయానికి ప్రక్కనే దొక్కావారి ఇల్లు. అందులో సీతమ్మ ఆమె భర్త దొక్కా జోగన్న నివసిస్తారు. జోగన్న శాంతమూర్తి, వేదపండితుడు, రైతుకూడా. ఆ రోజుల్లో వీరిది సంపన్న కుటుంబం. సీతమ్మ పుట్టినిల్లు తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని మండపేట. మండపేట అంటేనే నాట్యానికి ప్రసిద్ధి. ఎంతోమంది దేవదాసీలు రాజగోపాలస్వామి దేవాలయంలో నృత్యం చేసేవారు. గ్రామాంతరానికి వచ్చి మండపేట చేరిన జోగన్న సీతమ్మను చూసి ఆమె అమాయకత్వం, మర్యాద, అణకువలను గమనించి ఆమెను పెళ్ళాడ నిశ్చయించుకున్నాడు. ఇద్దరికి వయసులో 20 సంవత్సరాల తేడావుంది. లంకలగన్నవరం రాగానే సీతమ్మ అతిథి అభ్యాగతుల సేవాపరాయణతతో తీరిక లేకుండా కాలాన్ని వెళ్ళబుచ్చేది.

జోగన్న కొంతవరకు సంపన్నుడుగానే మనం పేర్కొనాలి. వాళ్ల ఇల్లు పాడి పంటలకు నిలయం. పాలకుండ, చద్ది కుండ, ఊరగాయలకు నిలయం ఆ ఇల్లు. దానికి తోడు మెట్ట పంటలు పండేవి. అంత సంపన్న కుటుంబంలో ఇల్లాలైన సీతమ్మ “అన్నం పరబ్రహ్మ స్వరూపం” అన్నట్లు ఆకలిగొన్నవారికి పట్టెడన్నం పెడితే పుణ్యంఫలం దక్కుతుందనీ అన్ని దానాల్లోకి అన్నదానమే శ్రేష్టమని భావించిన ఆమె ఈ ఉన్నతాధర్మాన్ని దినచర్యగా మలచుకుంది.

అప్పట్లో గన్నవరం అక్విడక్ట్ లేదు. గోదావరి దాటాలంటే పడవ ఒక్కటే శరణ్యం. మండుటెండలో గానీ, గోదావరి పొంగినప్పుడు గానీ ఈ గ్రామం కీలకప్రదేశంలో వుండడంతో ఎంతోమంది ప్రయాణీకులు అక్కడే విడిదిచేసేవారు. మార్గాయాసంతో వుండేవారికి రాత్రింబవళ్ళు అనే వ్యత్యాసంలేక సీతమ్మ ఆతిథ్యం ఇచ్చేది. ఒక్కొక్కరిని తానుగాపిల్చి వారికి అన్నం పెట్టడమే తన కర్తవ్యంగా భావించేది. రాత్రి పొద్దుపోయేవరకు ఈ కార్యక్రమం అట్లే కొనసాగేది. ఇంక ఎవరూ లేరని నిర్ధారణ చేసుకున్న తరువాతనే ఆమె వెళ్ళి పడుకునేది. ఇట్లాంటి అతిథి అభ్యాగతుల సేవ ఎంతో ఉదాత్తమైనది.

అన్నార్తులు ఆమెకు ప్రత్యక్షదైవాలు. బహుశా ఇలాంటి వారిని చూసే “అతిథి దేవోభవ” అనే ఆర్యోక్తి వచ్చింది. గురజాడ అప్పారావు గానీ, స్వామి వివేకానందుడు గానీ చెప్పిన ముఖ్యసూత్రం ‘ నీకెదురుగా నున్న మనిషిని గూర్చి ఆలోచించు. అతని మంచి చెడ్డలు పట్టించుకోలేక జీసస్ చెప్పినట్లు నిన్ను నీవు ప్రేమించుకొన్నట్లు తోటివారిని ప్రేమించు.

సీతమ్మగారి ఉదాత్తతను ఆనాటి జిల్లా కలెక్టరు స్వయంగా చూచాడు. ఆ విషయాన్ని పిఠాపురం రాజావారికి చెప్పే ఆయన నమ్మలేకపోయాడు. పిఠాపురం జమిందార్ గారంటే తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో ఎన్నో విద్యా సంస్థలను ఏర్పరచి ఎన్నో సంస్థలకు భూరి విరాళాలిచ్చినవారు. తనకురాని ఖ్యాతి ఒక సామాన్య గృహిణికి దక్కిందంటే ఎంతో ఆశ్చర్యం కలిగింది. వెంటనే దివానుతో కలిసి ఆ గ్రామానికి వెళ్ళారు. ఇంటి బయట విశ్రమిస్తున్నట్లు నటిస్తూ అక్కడున్న ప్రయాణీకులు సీతమ్మను గూర్చి ప్రశంసించడం ఆమె ధర్మబుద్ధిని, దానశీలతను కొనియాడటం విని

ఆశ్చర్యపోయాడు. ఆయనకూడా ఆమె ఆతిథ్యాన్ని స్వీకరించి దానధర్మాల కోసం ఒక గ్రామాన్ని రాసిస్తానని చెప్పే, వినమ్రతతో ఆమె అంగీకరించలేదు. ఇతరుల సహాయంతో అన్నం పెట్టే దుర్గతకు ఆమె ఇష్టపడలేదు. ఆమె మరణానంతరం రాజాగారు దొక్కా సీతమ్మగారి కుమారుడైన సుబ్బారాయన్ ను ఒప్పించి 40 ఎకరాల భూమి (తుమ్మలబీడు)కి పట్టారాయించి తక్కువశిస్తు వసూలు చేసే ఏర్పాటు చేసి, ప్రతి సంవత్సరం దసరా పండుగకు పంచెలచాపు, 365 రూపాయలు పంపించేవాడు.

దొక్కా సీతమ్మ పడ్డ ఆవేదనకు, తపనకు నిదర్శనంగా ఒక సంఘటన జరిగింది. అది వర్షాకాలం గోదావరి పొంగిపొర్లుతోంది. చిమ్మచీకటి. ఆ ముసురులో గోదావరి అవతలి గట్టునుండి ఒక అన్నార్తుడి దీనాలాపాలు. అమ్మా! సీతమ్మగారా! ఆకలికి కడుపు దహించుకుపోతున్నది. ప్రేవులు మల మల మాడిపోతున్నాయి. మాలవాడను తల్లీ! దయించి రక్షించి పట్టెడన్నం పెట్టి ప్రాణాలు కాపాడమని ఒకతను పెట్టిన కేకలకు సీతమ్మ గుండె చెరువైంది. ఎవరైనా వస్తారేమోనని ఎదురుచూస్తూ కూచున్నది. భర్తను నిద్రలేపి బ్రతిమిలాడి, అన్నం మూటగట్టి అతను కట్టుకోవడానికి పొడిగుడ్డలు, భోజనంచేశాక కాల్చుకోవడానికి చుట్టలు ఇచ్చి లాంతరు సహాయంతో పంపింది. పడవ సరంగు సహాయంతో ప్రమాదాన్ని లెక్కచేయక అతనికి అన్నం పెట్టి రక్షించారు. ఆకలికి మతంలేదు. మానవసేవకు జాతి భేదాలుండవు. ఉన్నతాధర్మానికి సంకుచితత్వం వుండదు. అందుకే బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం 3వ తరగతి వాచకంలో 1933లో ఆమె సేవానిరతిని పాఠ్యాంశంగా చేర్చడం గొప్ప విశేషంగా చెప్పవచ్చు.

అన్నదానమే గాక జోగన్న దంపతులు ఇంకా ఎన్నో ధర్మకార్యాలు కూడా చేశారు.

ఆ రోజుల్లో పశువులకు తరచుగా వచ్చే గాళ్లు అనే అంటురోగం వచ్చినప్పుడు జోగన్న మంచి వైద్యుడిగా పోషకుడుగా, ఇరుగు పొరుగు గ్రామాల్లోని వందలాది గోవులకు వైద్యం చేసి తన పచ్చిక బీళ్ళలో వాటిని మేపించి పంపేవాడు. వ్యవసాయంలో తాను సంపాదించిన అపార అనుభవంతో కంది, పెసర, మినుము మొదలైన పప్పుధాన్యాలను, జొన్న, బుడుములాంటి ధాన్యాన్ని పండించడంలో తన నైపుణ్యాన్ని ప్రదర్శించి తన అనుభవాన్ని నలుగురికి పంచేవాడు. రైతు భుజాన కావడి, ఎద్దు భుజాన కాడి వుండి తీరాలి' బంజర్లు, బాడవలు, తుప్పలు, డొంకలు వుండే ఆ ప్రాంతంలో మొట్టమొదటిసారిగా కొబ్బరి, మామిడి

లాంటి ఫలవృక్షాలను పెంచి నందనవనంగా తీర్చిదిద్దారు.

డొక్కా సీతమ్మ జైదార్యం అన్నదానానికి పరిమితంగా ఉపనయనాలు, వివాహాలకు సహాయం చేసేది మంచినీటి వసతి లేని ప్రాంతాల్లో బావులను త్రవ్వించడం, గ్రామంలో తలఎత్తే తగాదాలను పరిష్కరించటం వారి దినచర్య. ఇప్పటికీ పేరూరు అగ్రహారంలో వారు తవ్వించిన బావి వుంది. లంకగన్నవరం డొక్కా సీతమ్మ గన్నవరంగా మారింది. ఇక భూదాన, గృహదానాలకు లెక్కలేదు. ఇప్పటికీ కొన్ని దళితవాడలు డొక్కా వారి భూముల్లో వున్నాయి.

డొక్కా సీతమ్మ పేరు ప్రతిష్టలు స్థానిక, రాష్ట్ర ఆంగ్ల ఉద్యోగుల ద్వారా ఇంగ్లండు దేశ

చక్రవర్తికి తెలిశాయి. ఆమె డొక్కా సీతమ్మ అపురూప సేవలకు గుర్తింపుగా ప్రశంసా పత్రాన్ని పంపి 1903 జనవరి 1వ తారీఖున లండన్‌లో జరిగే పట్టాభిషేక వార్షికోత్సవానికి ఆమెను లండన్‌కు ఆహ్వానించారు. ఆమె సున్నితంగా ఆహ్వానాన్ని కాదన్నది. నర్సాపురం మేజిస్ట్రేటు విశాఖపట్నం జిల్లాకలెక్టరు ఆమె ఫోటో తీసి లండన్‌కు పంపిస్తే, ఎడ్వర్డ్ చక్రవర్తి ఆమె చిత్రపటాన్ని ఆవిష్కరించారు.

పరోపకారమే జీవిత ధ్యేయంగా బ్రతికిని డొక్కా సీతమ్మ పలువురికి ఆదర్శం. దానధర్మాల్లో సేవానిరతిలో ఆమెకు ఆమేసాటి. భారతదేశ చరిత్ర వుండేంత వరకు డొక్కా సీతమ్మ పేరును సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించుకోవచ్చు. ఈ దేశంలో పుట్టిన ప్రతిబిడ్డకు ఆమె మార్గదర్శకం.

తీర్పు ఖరారైన జస్సికాలాల్ కేసు

జస్సికాలాల్ కేసుకు ఏప్రిల్ 19న తెరపడింది. మనుశర్మ చేసుకున్న అప్పీలును సుప్రీంకోర్టు తిరస్కరించింది. మనుశర్మ, సాక్షులు, ఆధారాలను తారుమారు చేశారు. ఈ విషయంలో సాక్షులు పాశ్చాత్యులపం వ్యక్తం చేశారు.

జెస్సికాలాల్ ఢిల్లీలోని ఒక రెస్టారెంట్‌లో పని చేసేది. ఆ రెస్టారెంట్‌లో 29 ఏప్రిల్ 1999న

కేసులో ఆధారాలను మాయం చేయడానికి ప్రయత్నించారని కోర్టు పేర్కొంది. వల్లిక్ ప్రాసిక్యూషన్‌లో కీలక సాక్ష్యాధారాలు సరిగ్గా లేనందున ట్రైల్ కోర్టు నిందితుడ్ని వదిలివేసింది. దీనిపై ప్రజలు, మీడియా పూర్తి వ్యతిరేకతను వ్యక్తం చేశారు. నిందితుడికి శిక్ష పడవలసిందిగా ఢిల్లీ హైకోర్టుకు

ఒక విందు జరిగింది. మాజీ కేంద్ర మంత్రి వినోద్ శర్మ కుమారుడైన మనుశర్మ ఆ విందులో తనకు మందు కావాలని జస్సికాలాల్‌ను అడగగా, ఇక్కడ అది దొరకదు అని చెప్పినందుకే తుపాకీతో కాల్చేసాడు. కొద్ది క్షణాలకే ఆమె మరణించింది. ఈ కేసులో సాక్ష్యాధారాలు చాలా బలంగా ఉన్నాయి. ఎందుకంటే అదే విందుకు సుమారు 100 మంది హాజరు కావడం, ఆ హత్యను కళ్ళారా చూడడం జరిగింది. ఇది చాలా సులభంగా నిరూపించగల కేసు. కోర్టు విచారణలో సుమారు 101 సాక్ష్యాధారాలను పరిశీలించడం జరిగింది. ట్రైల్ కోర్టు మనుశర్మ ఆ రోజు ఆ పార్టీకి హాజరైనాడని, జరిగిన సంఘటనకు అతను బాధ్యుడని కోర్టు నిర్ధారించింది.

సాక్ష్యాధారాలను పరిశీలించిన పిమ్మట మనుశర్మ అతనికి సంబంధించిన సాక్షులు వికాస్ యాదవ్, అమర్‌దీప్ సింగ్ గిల్, అలోక్ ఖన్నా తదితరులు సాక్ష్యాలను తారుమారు చేయడానికి ప్రయత్నించారని నిర్ధారించింది. వీళ్ళంతా ఈ

అప్పీలు చేశారు. అనేక దఫాల విచారణల మీదట జడ్జి ఎస్.ఎల్. భాయన తన తీర్పు ప్రకటించారు. మనుశర్మ తాను హత్య చేసినందుకు పశ్చాత్తాపపడుతున్నాడని అందుకు శిక్షను యవజ్జీవ కారాగార శిక్షగా మార్చి బాధితురాలి కుటుంబానికి 50,000 జరిమానా కట్టవలసిందిగా హైకోర్టు తీర్పు ఇవ్వడం జరిగింది.

ఏప్రిల్ 19న జస్టిస్ పి. సదాశివం, బి. స్వతేందర్ కుమార్‌లతో కూడిన సుప్రీం కోర్టు ధర్మాసనం ఆ హోటల్‌లో విందుకు హాజరైన ప్రత్యక్ష సాక్షుల సాక్ష్యాధారాలను పరిశీలించిన మీదట ఆ సంఘటనా స్థలంలో దొరికిన తుపాకీ, వాడిన వాహనాలు, హత్యానంతరం అతను ప్రవర్తించిన తీరును బట్టి అతను ఖచ్చితంగా హత్య చేసాడని నిర్ధారణకు వచ్చింది. మనుశర్మ తరుపు న్యాయవాది రామ్ జర్మలాని సుప్రీం కోర్టులో తన వాదన వినిపిస్తూ పేలుడు పదార్థాలకు సంబంధించిన ఒక నివేదికను

బయట పెట్టకుండా ప్రభుత్వ తరపు న్యాయవాది న్యాయాన్ని తలకిందులు చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారని వాదించాడు. ఆ నివేదికను బయట పెట్టలేదన్న కారణంతో మనుశర్మ న్యాయంగా నిస్పాక్షికంగా విచారణ జరగలేదన్న భావనతో తాము ఏకీభవించడం లేదని సుప్రీం కోర్టు స్పష్టం చేసింది. నిందితుడ్ని నిర్దోషిగా వదిలేస్తూ ట్రైల్ కోర్టు ఇచ్చిన ఆదేశాన్ని తిరగదోడడానికి గల కారణాలను సమగ్రంగా, సవివరంగా హైకోర్టు తెలియజేసిందని సుప్రీం కోర్టు అభిప్రాయ పడింది.

ట్రైల్ కోర్టు జడ్జిపై హైకోర్టు అక్షింతలు వేస్తూ చేసిన వ్యాఖ్యలను సుప్రీంకోర్టు తోసిపుచ్చింది. అడ్వకేట్ జనరల్ మాట్లాడుతూ, అప్పీలేట్ కోర్టు కింది కోర్టు తీర్పులోని పొరపాటులను సరిదిద్దవచ్చు. అయితే ఆ క్రమంలో న్యాయపరమైన సహనాన్ని అది కోల్పోకూడదని అన్నారు.

ప్రింట్, ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా ఈ కేసుకు సంబంధించిన ప్రతి ప్రయత్నం చేయవచ్చు. కానీ అదే విచారణను చేపట్టరాదని సుప్రీంకోర్టు వ్యాఖ్యానించింది. ఈ విషయంలో నిందితుడి స్వేచ్ఛా విచారణ హక్కు తిరుగులేనిదని సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది. అయితే మీడియా విచారణ వల్ల ఈ కేసులో నిందితునికి పెద్దగా ఎలాంటి నష్టం జరగలేదన్న దానితో సుప్రీం కోర్టు ఏకీభవించింది. ముందస్తుగానే కోర్టు ఒక నిర్ధారణకి వచ్చిందన్న జర్మలాని వాదన సరికాదని కోర్టు పేర్కొన్నది.

★

అనువాదం: కె. సమత

ఏప్రిల్-జూన్, 2010

అమ్మ ప్రేమ అనిర్వచనీయం

- అల్లూరి మన్మోహినీ

మానవ జీవితం ప్రారంభ దశలో మాతృస్వామికమే అమలుజరిగింది. మాతృస్వామ్యంలోనే ఆకలి, ఆజీర్తి లేని సమ సమాజం వెల్లివిరిసింది. మాతృస్వామికం అంతరించాక మనిషిని మనిషి దోచుకునే దోపిడీ సమాజం ప్రారంభం అయింది.

అందుకే ముందుగా తల్లినే తలుస్తూ 'మాతృ దేవోభవ, పితృదేవోభవ' అన్నారు మహనీయులు. తల్లి తండ్రీ, అమ్మ నాన్న అనే పదాలు సమాజం యొక్క నానుడి అయ్యాయి.

సృష్టిలో మానవజాతితో సహా సమస్త జీవులకు అమ్మ ఉంటుంది. జీవకోటి మనుగడకు అమ్మ ప్రేమే మూలం. ప్రతి జీవికి అమ్మే ఆది గురువు. తల్లి లేనిదే తనువులేదని మహాపురుషుల సందేశం.

కన్నబిడ్డల బంగారు భవిత కోసం అమ్మ పడే తపన, ఆరాటం, పుట్టిన క్షణం నుండే తన కంటిపాపవలె బిడ్డపట్ల అపురూపమైన అమ్మ పాత్ర అద్వితీయం. మానవత్వాన్ని తట్టి లేపే అమ్మ ప్రేమ, మమకారం, బావిలో నీరు, ఊట వలె తరగనిది. తన రక్త మాంసాలను పంచి ఇచ్చి కన్న అమ్మ ప్రేమ వ్రాయుటకు భాష చాలదు. అమ్మ ప్రేమే దైవత్వం. అమ్మే ప్రత్యక్ష దైవం.

చెడ్డ తల్లులు ఉండవచ్చు కాని తన బిడ్డలపట్ల చెడ్డ తల్లి ఉండదు. ఇది ప్రకృతి చెప్పిన సజీవ సత్యం. తల్లి తన కడుపు కాలుతున్నా తాను కన్న బిడ్డలందరికీ కడుపు నింపుటకు ఎంతగానో తల్లిడిల్లుతుంది. ఎంతగానో శ్రమిస్తుంది.

దేశంలో ఎటు చూచినా భయంకరంగా సాగిపోతున్న కసాయి దోపిడీ శక్తుల కరాళనృత్యాలను, నిలువరించుటకు స్త్రీ శక్తి ముందుంటుంది. గ్లోబల్ మార్చ్ చేస్తుంది. సమాజానికి జన్మ నిచ్చిన తల్లులుగా స్త్రీలు ప్రజల ఆకలి, దరిద్రం సహించరు. అందుకే పాలక వర్గంలో స్త్రీలకు సమాన భాగస్వామ్యం కావాలి. కాని అణువణువూ దోపిడీ వ్యవస్థ స్త్రీని అణచే ఉంచుతుంది. సోషలిస్టు వ్యవస్థ రావశిల్పి లెనిన్ మహాశయ్యుడు మాట్లాడుతూ "అనంతమయిన చిల్లర పనులతో స్త్రీ మేదస్సు కారు చౌకగా కరిగి పోతుంది". ఉదాహరణకు ఇటీవల ప్రభుత్వంలో సంచలనం కల్గించిన కనీస 33శాతం మహిళా రిజర్వేషను గతే రుజువు. బండికి రెండు చక్రాల వలె స్త్రీ, పురుషుల సమాన అధికారంలోనే సకల జనుల సౌభాగ్యం విలసిల్లుతుంది. దోపిడీ శక్తుల విశ్వరూపం పెరుగుట విరుగుట కొరకే! నలుదెసల స్త్రీ శక్తి మేల్కొంటుంది. దీనికి రుజువే స్త్రీకి ఆదిశక్తి అనే బిరుదు. అందుకే మహాత్ముడు గాంధీజీ "స్త్రీలు తలచుకుంటే రెండు నెలల్లోనే రాజ్యాన్ని మార్చేయగలరు" అన్నారు.

ఎప్పుడూ మనసులో మెదిలే అమ్మ జ్ఞాపకాలు, అమ్మ మమకారానికి రుజువుగా చిన్న ఉదాహరణలు:-

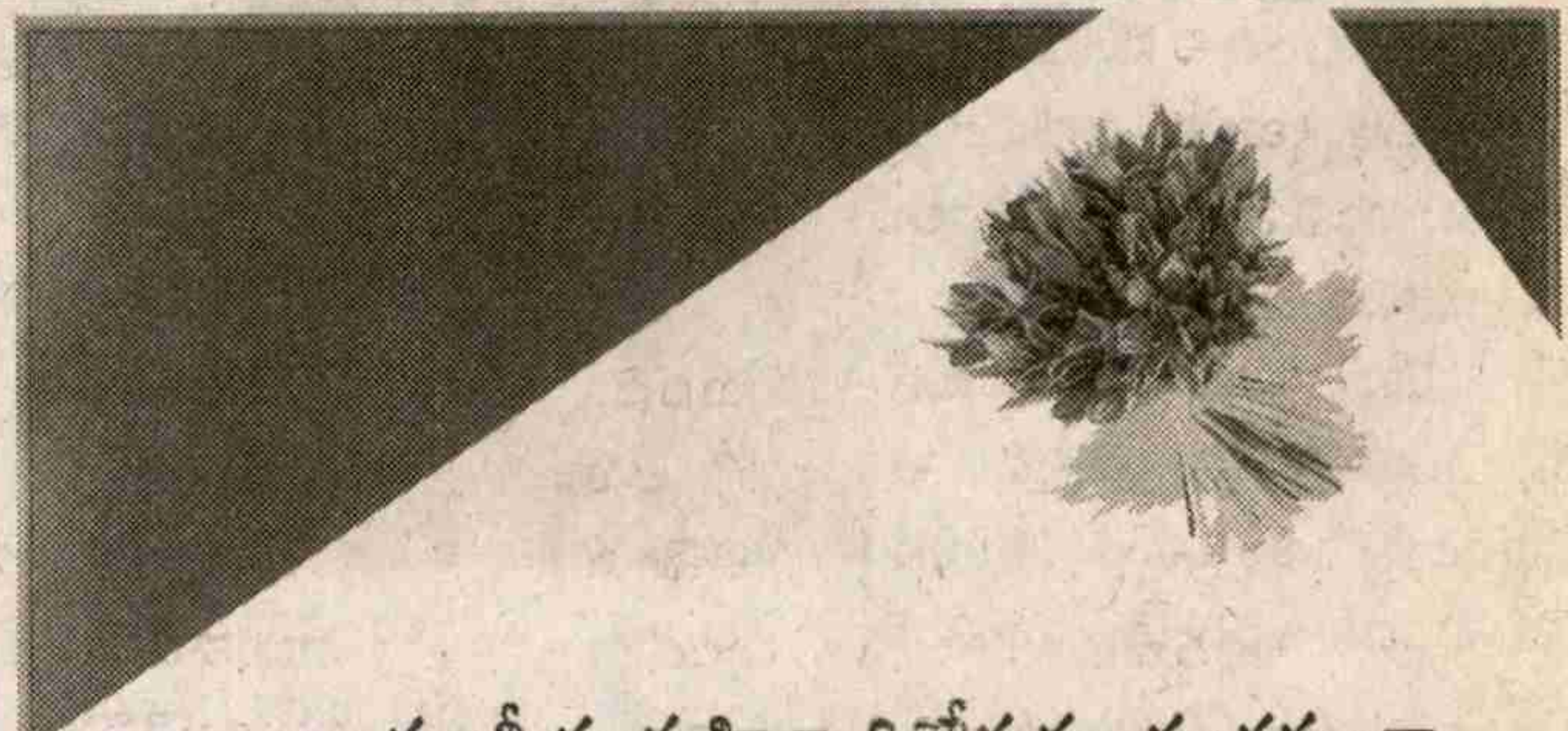
అమ్మకు 80నం||లు. నాకు 60నం||లు. నాకు భర్త, ముగ్గురమ్మాయిలు. నాకు ఏ లోటూ లేదు. అయినా అమ్మ వేదన "నేను చచ్చిపోతే నువ్వు ఎలా బ్రతుకుతావమ్మా" అని ఎప్పుడూ

అమ్మ అనే మాటలో ఎంతటి వేదనా భరిత మమకారం? అప్పుడప్పుడూ అమ్మ దగ్గరకు వచ్చి కూర్చునే 25నం||ల ఇద్దరు మా బంధువుల అమ్మాయిలతో అమ్మ అనే మాటలు " మా అమ్మాయిని చూస్తుండండే".

1995 జూలై. అది అమ్మ జీవితం చివరినెల. నీరసంతో అమ్మ పడుకుని ఉండగా నేను ఎదురుగా పైపు దగ్గర బట్టలు ఉతుక్కుంటున్న సమయం అది. అమ్మ మంచంపై లేచి కూర్చుని నన్ను రమ్మని పిలిస్తే తడిసిన బట్టలతో అట్టే కంగారుగా ఎందుకమ్మా? అంటూ వచ్చి మంచంపై అమ్మ ప్రక్కన కూర్చున్నాను. అమ్మ నా ఒడిలో చెయ్యి పెట్టి నన్ను తడుముతూ 'నీ కష్టం చూడలేనమ్మా'.

ప్రతి జీవిని అమ్మ తన ప్రాణంగా కని ఎంతటి క్లిష్ట దశలలోనూ తన పిల్లలనూ కంటిపాపల వలె కాపాడి పెంచి తాను కనుమరుగౌతుంది. తన సుఖాన్ని మరచిన త్యాగానికి నిర్వచనం అమ్మ. అమ్మ ప్రేమ అసలైన సామాజిక శక్తి.

శ్రామిక శక్తి సంపదలకు మూలం, సృష్టిలో మొదటి శ్రమజీవి అమ్మ.

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా
మహిళలందరికీ శుభాకాంక్షలు

ఎన్.వి. శివరామ కృష్ణ

మోటర్ వెహికల్ ఇన్సెక్టర్

పార్వతీపురం,

విజయనగరం జిల్లా.

సైకత కుంభం

-ఓల్గా

వసంతకాలపు అరణ్యం, ఎన్ని రంగులో, ఎన్ని పరిమళాల్లో అక్కడక్కడా ఉన్న మామిడిచెట్లు నుంచి మత్తెక్కించే వాసన. కోకిలల సుస్వరాలు. సీతాదేవి మొదటిసారి వసంతకాల మహిమను కళ్ళారా చూస్తోంది. మనసారా అనుభవిస్తోంది. అలాంటి రోజుల్లో ఒక సుప్రభాత సమయాన దగ్గరలో ఉన్న ఆశ్రమంలోని స్త్రీలంతా గుంపుగా వెళ్ళటం చూసింది. వాళ్ళంతా ఒకేసారి ఎక్కడికి వెళ్తున్నారో తెలుసుకోవాలనే కుతూహలం తీరలేదు. పిలుద్దామని అనుకునేలోగా పిలుపుకందనంత దూరం వెళ్ళిపోయారు. లక్ష్యం అడిగితే తనకూ తెలీదని సాయంత్రం వాళ్ళు వచ్చేటప్పుడు అడిగి తెలుసుకుందామని అన్నాడు. సాయంత్రం వాళ్ళెప్పుడు వచ్చారో తెలియనే లేదు. గుంపుగా వెళ్ళినవాళ్ళు ఎవరికి వారు వచ్చినట్లున్నారు. మర్నాడు ఉదయం వనులు మార్తయ్యాక రామలక్ష్మణులు అరణ్యం లోపలికి వెళ్ళిస్తామని వెళ్ళాక సీత దగ్గరలో ఉన్న శాంత ఆశ్రమానికి వెళ్ళింది.

వెళ్ళానే ఆశ్చర్యపోయింది. అంతకుముందు శాంత కుటీరంలో లేని అందమైన శిల్పాలు రెండు, చిత్రమైన బొమ్మలతో ఆకర్షణీయంగా ఉన్న కుండలు ఐదారు చక్కగా అమర్చి ఉన్నాయి. సీత వాటిని చూసి ఆనందిస్తూ 'ఇవి ఎక్కడివి శాంతా? మొన్న నేనొచ్చినప్పుడు లేవు కదా' అనడిగింది.

"నిన్న మేమంతా రేణుకాదేవి శిల్పాలయానికి వెళ్ళాం కదా. నాకు నచ్చినవి తెచ్చాను" అంది శాంత.

"రేణుకాదేవా?" అంది సీత. ఆమె ఎవరో తనకు తెలీదనే ధ్వనితో.

"నీకు తెలియదులే సీతా, మీరిక్కడకు వచ్చి కొద్దిరోజులేగా అయింది గదా ఇక్కడికి ఒక గంట నడక దూరంలోనే రేణుకాదేవి శిల్పాలయం వుంది. ప్రతి సంవత్సరం మేమంతా వెళ్ళి మాకు కావలసిన కుండలు, రాతి పాత్రలు అందమైన శిల్పాలు తెచ్చుకుంటాం. నిన్న వెళ్ళాం. నిన్నూ పిలవాల్సింది." అంది శాంత.

"రేణుకాదేవి అనే ఆవిడ దగ్గర ఇంత

విద్య వుందా!" ఆశ్చర్యంగా అంది సీత.

"జేను. ఇవేంటి? ఇంతకు మించిన శిల్పాలెన్నో ఉన్నాయి. శిల్పవిద్య రహస్యాలన్నీ ఆమెకు కరతలామలకం. ఒక్కసారి పని మొదలుపెడితే ఇక తపస్సులో మునిగినట్లే. తపస్సులో కూడా అంత లీనమయ్యే బుష్టులు తక్కువమందే వుంటారు. నువ్వు చూస్తూండు సీతా- నేను రెండు కడవల నీళ్ళు తీసుకుని ఇప్పుడే వచ్చేస్తాను" అంటూ శాంత బయటికి వెళ్ళింది.

రేణుకాదేవి- ఆ పేరు సీత మనసులో పాత జ్ఞాపకాలనేవో రేపింది.

ఈ పేరు తనకింతకు ముందు పరిచయమే. ఎప్పుడు- ఎక్కడ- సీతకు తన స్వయంవరం గుర్తొచ్చింది. స్వయంవరంలో రాముడు శివుని విల్లు విరిచాక తాను రాముని మెడలో విరి దండనలంకరించి తిరిగి అంతః పురంలోకి వెళ్ళబోతుండగా చెలరేగిన కల్లోలం గుర్తొచ్చింది.

ఎవరతను? కోపంతో మండిపడుతూ అగ్నిపర్వతంలా దూసుకొచ్చాడు. రాముని మీద ప్రళయకాల మేఘంలా విరుచుకు పడ్డాడు.

అంతఃపుర స్త్రీలు తనను లోపలికి తీసుకెళ్ళారు. అక్కడ వారి మాటలు సీత జ్ఞాపకం తెచ్చుకోవటానికి పెనుగులాడుతోంది.

'మహావీర' వరుశురాముడు. భూమిమీద క్షత్రియులను బ్రతకనివ్వనన్న వరుశురాముడి తనే-ఇప్పుడేం జరుగుతుంది. ఆ శ్రీరామచంద్రుడిని ఏం చేస్తాడీ బ్రాహ్మణుడు?" చెలికత్తె మాటలకు ఒణికిపోయింది తను. "మహావీరుడే కాదు అతి కఠినాత్ముడు. తన తల్లి రేణుకాదేవి తల నరకటానికి వెనుదీయని క్రూరుడు" ఒక ముత్తయిదువ ఆక్రోశించింది. తను భయంతో మరింత కంపించింది. తనను గమనించి అందరూ మాటలాపారు. తనను ఊరడించడం మొదలు

పెట్టారు. రాముడి గురించిన దుఃఖంలో తను కన్నీరు కారుస్తోంది. రాముని చూడగానే తనలో కలిగిన పారవశ్యం, అతని ప్రతాపం చూసి పొందిన గర్వానుభూతి, అతికొద్ది సమయంలో అతనే సర్వస్వం అని తనలో కలిగిన భావన-వీటన్నిటికీ ఎక్కడ విఘాతం కలుగుతుందోననే భయం. రాముని ప్రతాపం మీద విశ్వాసం లేకకాదు. వీళ్ళంతా చెబుతున్న పరశురాముని పరుషత్వం సీతను కన్నీరు కార్పించింది. కన్నతల్లిని కడతేర్చబోయాడట. సీత తల తిరిగింది.

ఇంతలో మరో ఇద్దరు నఖులు పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చారు. "పరశురాముడు శాంతించాడు. రాముని ప్రతాపాన్ని ఆమోదించాడు. ఇరువురూకీ స్నేహం కుదిరింది. ఏవో ఒప్పందాలు చేసుకున్నాడు" ఆ కబురుతో తనకు పోయిన ప్రాణం తిరిగి వచ్చినట్లయ్యింది. తర్వాత తండ్రి వచ్చి తనను పరామర్శించి జరిగినదంతా మంచికేననీ, రాముని ప్రతాపం తిరుగులేకుండా నిరూపించబడిందనీ, అలాంటి వీరుడ్ని భర్తగా పొందిన తను అదృష్టవంతురాలనీ దీవించి వెళ్ళాడు.

పెళ్ళి సందడి తగ్గాక, కొన్ని నెలలు గడిచాక వివాహ విశేషాలు తల్చుకుంటున్నప్పుడు పరశురాముని సంగతి అడిగింది తను. రాముడు పరశురాముని కీర్తించటంలో మునిగిపోయాడు. "క్షత్రియులను సంహరించిన వాడిని అంత

పొగుడుతున్నారే” అంది తను. “ఆయన సంహరించిన క్షత్రియులు ఆర్యధర్మాలను పాటించనివారు. ఆయన ఈ ఉత్తరాపధమంతా ఆర్యధర్మాలనే తిరుగు లేకుండా స్థాపించాడు. నా ఆలోచనలు తెలుసుకోవటానికి వచ్చాడు. శివధనుర్భంగం చేసిన వీరుడు ఆర్యధర్మాలను కొనసాగిస్తే బాగుంటుందని ఆయన ఆలోచన. నాకు ఆర్యధర్మాలు శిరోధార్యమని తెలిసి సంతోషపడ్డాడు. నన్ను తన వారసునిగా స్వీకరించి, దక్షిణపధమంతా ఆ ధర్మాలను పాటించే బాధ్యత నాకు అప్పగించి వెళ్ళాడు”.

“మీరు దక్షిణ దేశంలో ఎలా-” సీత మాటలు పూర్తికాకుండానే “జరగవలసినది జరుగుతుంది- ప్రశ్నలెందుకు” అన్నాడు రాముడు. “కానీ అతను తల్లిని సంహరించబోయాడట”

“తండ్రి ఆజ్ఞ అది. ఏమి చేస్తాడు. పితృవాక్య పరిపాలనకంటే పరమధర్మం వుందా?”

తమ మాటలు పూర్తి కాకుండానే దశరథుని నుంచి రామునికి పిలుపు వచ్చింది. వెళ్ళి తిరిగి వచ్చి పట్టాభిషేక శుభవార్త చెప్పాడు. మందిరమంతా ఆనంద కోలాహలం. కానీ మరునాడు అంతా తల్లకిందులయింది. తామిలా వనవాసం రావటానికి అంకురార్పణ జరిగి పట్టాభిషేకం కలగా మిగిలింది.

మళ్ళీ ఇన్నాళ్ళకు ఈ వనసీమలో రేణుకాదేవి పేరువల్ల వరశురాముని జ్ఞాపకాలు కదలబారాయి. పరుశురాముడు సంహరించబోయిన రేణుకాదేవి ఈమేనా?

XXXX

ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం సీతకు కొద్దికాలంలోనే దొరికింది. అనుకోకుండా సీత రేణుకాదేవిని కలిసింది.

నదీ స్నానానికి వెళ్లిన సీతకు అక్కడ ఇసుకను, మట్టిని కుండలలోకి నింపుతున్న స్త్రీలు కొందరు కనిపించారు. ఆ స్త్రీలలో కొట్టొచ్చినట్టున్న తేజస్సుతో వున్న స్త్రీని చూసి ముచ్చటపడింది సీత.

పెద్ద వయసయినా ధృఢంగా వున్న శరీరం. తెల్లని శిరోజాలు. విశాలమైన కళ్లలో ఒక పట్టుదల. ప్రశాంతమైన ముఖం. పెదవుల మీద సంతృప్తితో కూడిన చిరునవ్వు. సీత ఒక నిమిషం కళ్ళార్చుకుండా ఆమెనే చూసింది.

ఆమె సీతతో పాటు నదిలో దిగి స్నానం చేస్తూ “నిన్నెప్పుడూ చూడలేదే- ఎవరు చైతన్య మానవి

నువ్వు. ఈ ప్రాంతాలకు కొత్తగా వచ్చావా” అని అడిగింది.

సీత తన వివరాలు చెప్పింది.

“ఆర్య ధర్మాలను అరణ్యాలలో కూడా విస్తరించటానికి బయల్దేరిన రాముడి భార్యవా” అన్నది రేణుక.

“పితృవాక్య పరిపాలన కోసం ఆయన అడవులకు వచ్చారు” ఆ తిరస్కారాన్ని లెక్కచేయకుండా స్థిరంగా చెప్పింది సీత.

“అధికూడా ఆర్య సంస్కృతిలో భాగమేలే. తండ్రి చెప్పింది న్యాయమా? అన్యాయమా? అని ఆలోచించకుండా గుడ్డిగా పాలించటమే ఆర్యధర్మం. నా కుమారుడు అదే చేసాడు. ఆ పనే తనూ చేస్తానని దేశంలోని ఇతర జాతులలో కూడా అదే ధర్మాలు స్థాపిస్తాననీ నీ భర్త నా కుమారుడికి వాగ్దానం చేశాడు” ఆమె మాటల్లో గాంభీర్యం, హుందాతనం.

మీరు రేణుకాదేవి” సీతకు సందేహం లేకపోయినా అడిగింది.

“ఔను నా గురించి వినే వుంటావు. నా ఆశ్రమానికి వెళ్దాం రా’ ఆజ్ఞాపిస్తున్నట్టే అన్నది రేణుక.

“క్షమించండి నేను రాను” సీత వినయంగానే చెప్పింది.

రేణుక గలగలా నవ్వింది. నదే నవ్వివట్లు అనిపించింది సీతకు.

నీ భర్త వద్దంటాడనా?”

“లేదు లేదు. ఆయనతో మీ గురించి మాట్లాడనే లేదు”

“మరి సందేహం ఎందుకు?” రా వెళ్దాం” రేణుక ఒక తల్లిలా తీసుకుంటున్న చనువు సీతకు కొత్తగా వుంది.

సమాధానం చెప్పకుండా నిలబడింది.

“నాతోపాటు నా ఆశ్రమానికి రా. అక్కడ ఎన్నో శిల్పాలు, చిత్రాలు, నీకు నచ్చతాయి. నువ్వు ఆనందిస్తావు”.

“ఇంకొకసారి శ్రీరామచంద్రుని అనుమతి తీసుకుని వస్తాను”.

“నీ భర్త అనుమతించడు”. మళ్ళీ నవ్వింది రేణుక.

“మీకెలా తెలుసు?” చురుగ్గా అడిగింది సీత.

“భర్తల గురించి, కుమారుల గురించి నాకు తెలిసినంతగా మరెవ్వరికీ తెలీదు”. రేణుక నవ్వు నురగలై తేలుతోంది.

“మీ భర్త, కుమారుడు మీకు అన్యాయం చేసి వుండొచ్చు. అంతమాత్రాన అందరూ అలాంటివారేననుకోవటం న్యాయం కాదు.

నేనింకోసారి ఆశ్రమానికి వస్తాను”.

సీత రేణుకకు నమస్కరించి మరి మాటలకు ఆస్కారం లేదని చెప్పకనే చెప్పి వెనుదిరిగింది.

XXXX

సీత మనసులో రేణుక రూపం ప్రతిష్ఠించుకుపోయింది. ఆమె మాటల్లో చనువు, నవ్వులో అధికారం మరి మరి గుర్తొస్తున్నాయి. తల్లిలా పిలిచింది. ఒకసారి వెళ్ళివస్తేనేం-రామలక్ష్మణులు అరణ్యంలోకి వెళ్ళినరోజు తనొక్కసారి రేణుకాదేవి ఆశ్రమానికి వెళ్ళి వస్తే ఏమవుతుంది?

సీతకు రేణుకాదేవి శిల్పాలయం చూడాలనీ ఆమెతో మాట్లాడాలనీ కోరిక పెరిగిపోతోంది.

రాముడితో చెప్పింది.

“ఇక్కడికి దగ్గరలో ఒక శిల్పాలయం వుందట కొన్నిరోజుల క్రితం మునిపత్నులందరూ వెళ్ళి శిల్పాలు, కుండలు తెచ్చుకున్నారు. ఎంత అందంగా వున్నాయవి. నేనూ వెళ్ళి తెచ్చుకుంటాను”.

“ఔను శిల్పాలయం సంగతి నేనూ విన్నాను. కానీ నువ్వెందుకు? లక్ష్మణుని తీసుకురమ్మందాం. అవన్నీ నువ్వు మోసుకుని రాగలవా?” అన్నాడు రాముడు.

‘అన్నీ చూసి నచ్చినవి ఎంపిక చేసుకుంటాను. అవి ఇక్కడికి చేరవేసే సంగతి తర్వాత చూడవచ్చు” అంది సీత.

“అలాగే నీకు నచ్చినవన్నీ ఎంచుకో” అన్నాడు రాముడు. రేణుకాదేవి సంగతి రామునికి తెలుసో లేదో శిల్పాలయం గురించి తెలుసన్నాడు గనుక తెలిసి వుండొచ్చు. వరశురాముని తల్లి మీద రాముడికి పూజ్యభావం వుండొచ్చు. ఆమె పరశురాముని ధర్మాలనూ, రాముని ధర్మాలనూ నిరసిస్తుందనే సంగతి రాముడికి తెలియక పోవచ్చు. తనకి తెలిసింది మాత్రం ఎంత?

రేణుకాదేవిని కలిస్తే తప్ప ఆమె అభిప్రాయాలు పూర్తిగా తెలియవు.

సీత శిల్పాలయం వెళ్ళేందుకు త్వరత్వరగా పనులు ముగించుకోసాగింది.

శాంత చెప్పిన గుర్తులతో సులభంగానే రేణుకాదేవి ఆశ్రమం చేరింది. రేణుక పనిలో మునిగి వుంది. ఆమెతో పాటు మరి కొందరు స్త్రీలు కూడా మట్టితో, ఇసుకతో పనులు చేస్తున్నారు. సీతను చూసి అంత పనిలోంచి లేచి వచ్చింది రేణుక.

“నీ భర్త అనుమతి తీసుకునే వచ్చావా?” అంటూ నవ్వింది.

“ఔను వారి అంగీకారంతోనే వచ్చాను. అందులో వింతేమిటి?” పొరపాటేముంది? మీరు చూపుతానన్న శిల్పాలు చూపుతారా?” అంది సీత.

రేణుక ఆప్యాయంగా నవ్వుతూ సీతను శిల్పాలయంలోకి తీసుకెళ్ళింది. అక్కడ శిల్ప సంపద చూసి సీతకు నోట మాట రాలేదు. మిథిలలో, అయోధ్యలో రాజ భవనాల్లో పెరిగిన సీతకు శిల్పాలు వాటి సౌందర్యం తెలియనిది కాదు. కానీ ఈ శిల్పాలు, వీటి తీరే వేరు. ఈ శిల్పాలైతే తనెన్నడూ చూడలేదు. పూర్తిగా భిన్నంగా వుంది. ఆమాటే అంది.

ఇవి స్త్రీలు చెక్కిన శిల్పాలు. నేనూ నాశిష్యురాలు చెక్కినవి. భిన్నంగానే వుంటాయి. అమూర్తంగానే వుంటాయి.

ఇవిగో ఇక్కడ నీవు ఎప్పుడూ చూసే శిల్పాలున్నాయి.

అవి కూడా సౌందర్యం వుట్టిపడుతూ వున్నాయి. ఈ సౌందర్యంలో కూడా ఒంపుసొంపులకంటే బలం, నిగ్రహం, హుందాతనం కొట్టొచ్చినట్టు కనపడుతున్నాయి.

సీత తనకు కావాలని కొన్ని శిల్పాలను ఎంచుకుంది.

“సామాన్యంగా స్త్రీలు శిల్పవిద్యలోకి ప్రవేశించరు గదా ఇది మీకెలా అట్టింది. ఎవరి దగ్గర నేర్చుకున్నారు?”

“నాకు చిన్నతనం నుంచీ ఆసక్తి. గురువులెవ్వరూ లేరు. నేనే గురువుని” నవ్వి రేణుక సీతకు ఫలహారం తెచ్చి పెట్టింది.

ఇదిగో ఇది నీకు ప్రత్యేకంగా యిస్తున్నాను. ఇది యిసుకతో చేసిన కుండ. సైకత కుంభం”.

“ఇసుకతో కుండా-”

“ఔను ఈ విద్య నాకొక్కదానికే వచ్చు”

“అద్భుతంగా వుంది”.

“ఔను అద్భుతమే. ప్రతి స్త్రీ దగ్గర ఇది వుండాలి” నవ్వింది రేణుక.

“ఎందుకు”

“తమ పాతివ్రత్యాలు ఈ సైకత కుంభాలవంటివేనని తెలుసుకుంటే వాళ్ళు నిశ్చింతగా బతకగలుగుతారు”.

సీతకు అర్థం కాలేదు. అయోయంగా చూసింది.

“ఈ కుండ చేయటానికి ఎంతో ఏకాగ్రత కావాలి. నా ఏకాగ్రత గురించి తెలియనివాళ్ళంతా నా పాతివ్రత్యంతో ఇసుక కుండ తయారు చేస్తున్నాననుకున్నారు. నా పాతివ్రత్యానికేమీ లోపం లేదు గనుక అనుకోనిమ్మని నేనూ ఊరుకున్నాను. ఏకాగ్రత చైతన్య మానవి

ఎప్పుడైనా భంగం కావచ్చు. కారణం ఏదైనా కావచ్చు. నా విషయంలో ఒక పురుషుడు కారణమయ్యాడు. ఈ పురుషుని చూసినంత మాత్రాన నా పాతివ్రత్యం భంగపడిందని నా భర్త ఆగ్రహించాడు. కుండ చక్కగా చేయటానికి సాధన, ఏకాగ్రత, ఇంకా ఎన్నో కారణాలుంటాయి. అది గ్రహించలేని మహాజ్ఞాని జమదగ్ని మహర్షి. తపస్సు ద్వారా ఎంతో జ్ఞానం సంపాదించినా భార్య పాతివ్రత్యంపై పట్టు వదలని ముముక్షువులు”.

రేణుక మాటల్లో కఠినమైన వ్యంగ్యం.

“అప్పుడేం జరిగింది”. సీత ఆతృతగా అడిగింది.

“నన్ను చంపమని కుమారులను ఆజ్ఞాపించాడు. పరశురాముడు అందుకు సిద్ధపడ్డాడు. నా శిరస్సు నరికాడు, సగం తల తెగిన తర్వాత నాభర్త ఆగ్రహం తగ్గింది. పరశురాముని ఆగమన్నాడు. అశ్రమ స్త్రీలు అరణ్యాలలో నివసించే తెగల స్త్రీలు నాకు వైద్యం చేసి నా తలను మెడమీద నిలిచేలా చేశారు. నెలల పర్యంతం నేను చావు బతుకుల మధ్య కొట్టుమిట్టాడాను. మృత్యువు దాకా వెళ్ళిన నా ముందు మూడు మూర్తులు-మనసా, వాచా, కర్మణా సేవించిన నా భర్త-ఆయన పట్ల నా పాతివ్రత్యం, పదినెలలు మోసి కని పెంచిన కుమారుడు - నా మాతృత్వం, నా ఏకాగ్రతకు ఫలితం నావిద్య -ఈ ఇసుక కుండ. ఈ మూడూ ఒకటే. అల్ప కారణంతో చిన్నాభిన్నమౌతాయి.

జీవితం కత్తి అంచున వేలాడుతుంది. సీత కళ్ళు నిండుగా నీళ్ళు. రేణుక మాత్రం గంభీరంగా వుంది. “ఆ చావు బతుకుల పోరాటంలో ప్రశ్నలు భర్త, కుమారులు అనే బంధాలు స్త్రీలకు అవసరమా అని- అవసరం లేదనుకుని నేను వారందరినుంచీ దూరంగా వచ్చేశాను. నా విద్యతో బతుకుతున్నాను. నా శిష్యులకూ అదే ఉపదేశం యిస్తాను. ఎప్పుడైనా తప్పు ఇసుకతో కుండ చెయ్యను. పాతివ్రత్యం ఎలాంటిదో మర్చిపోకూడదని ఎప్పుడైనా చేస్తుంటాను”.

“భర్త తప్పు స్త్రీకి వేరే ప్రపంచం వుందా? మాతృత్వం కంటే పరమార్థం స్త్రీలకేముంది? మీ అనుభవంతో అందరికీ ఆ ఉపదేశం చేయటం”-.

“భర్త తప్పు వేరే ప్రపంచం లేదనుకుంటారు స్త్రీలు. నిజమే. కానీ ఏదో ఒకరోజు భర్త తన ప్రపంచంలో నీకు చోటు లేదంటాడు. అప్పుడు మనకు ఏ ఆధారం వుంది- పుత్రులకు జన్మనివ్వటమే జీవిత

గమ్యం అనుకుంటాం. ఆ పుత్రులు పురుషుల వంశాంకురాలై మనం గ్రహించేలోపే మన చేయి వదిలి తండ్రి అధీనంలోకి వెళ్తారు. వారి ఆజ్ఞాబద్ధులవుతారు. ఎందుకు ఈ పిల్లల్ని కనటం-ఇది నాకు అనుభవమైనంత కఠోరంగా మరింకెవరికీ అవదు. ఆ కఠోర సత్యం తెలిసాక చెప్పటం నా విధి కదా- అయినా మీ బ్రాహ్మణులెవరూ నా మాటలకు విలువ ఇవ్వరు. ఈ అరణ్యంలో వివిధ జాతుల ప్రజలకు నా విద్య నేర్పుతూ నా అనుభవ సారం చెబుతుంటాను.

“కానీ వివాహ బంధం లేకపోతే సృష్టే ఆగిపోదా?”

“ఎందుకాగిపోతుంది సీతా- ఈ అరణ్యంలో ఎన్నో ప్రాణులు మృట్టి పెరుగుతున్నాయి. వాటికి వివాహ బంధం లేదే- అనేక తెగల ప్రజలున్నారు. వారి ఆచారాలు మీ ఆచారాలకు భిన్నంగా వుంటాయి.”

“అంటే మానవులు వశువులాగా అనాగరికంగా బ్రతకాలా?”

“వశువులపై అంత చిన్న చూపెందుకు సీతా-ప్రకృతిని, వశువులను మనం ప్రేమించాలి. పూజించాలి. అదే నాగరికత. ఆ నాగరికతను వదిలి ఎవరో రాసిన మున్నకాలో, వాక్యాలను నాగరికత అనుకుంటావా?”

“మీ మాటలు నాకు ఆర్థం కావటంలేదు. అవి స్త్రీలకు హాని చేస్తాయనిపిస్తోంది.

‘హాని మాత్రం చేయవు సీతా-బిడ్డ తల్లికి చెందటంలో వాళ్ళకి హానేమి వుండదు. బిడ్డలు తమ తండ్రెవరని ప్రశ్నించే సందర్భం భర్త నీ పిల్లలకు తండ్రెవరని ప్రశ్నించే సందర్భం కొందరు స్త్రీల జీవితాల్లో వస్తుంది సీతా-అప్పటి వాళ్ళ స్థితి తల్చుకో- నా మాటలు నీకర్థమవుతాయి.

“ఎవరికో ఎప్పుడో ఏదో జరుగుతుందని వివాహం లేకుండా వుండిపోవటం, వివాహం లేకుండా పిల్లల్ని కనటం ఎక్కడైనా వుందా? అది సదాచారమేనా?” కోపంగా అడిగింది సీత.

“సదాచారమో కాదో నాకు తోచింది చెబుతున్నాను. ఎవరికైనా అనుభవం నుంచే సత్యం బోధపడుతుంది. వారికి బోధపడిన సత్యం వారు చెబుతారు”.

“మీ సత్యం నా సత్యం ఒకటి కాదు.”

“కాకపోవచ్చు. ప్రపంచాన్ని చూసినకొద్దీ నా మాటల్లోని సత్యమూ నీకు

బోధపడవచ్చు”.

“సీతకు ఆ చర్చ శుష్కమైన వాదనగా కనిపించింది. సీత విసురుగా లేవటంతో కాలి దగ్గరున్న ఇసుక కుండకు కుడిపాదం తగిలి అది పడిపోయింది. పగిలిపోయింది.

ఈ సంఘటనతో సీత భయపడిపోయింది. రేణుక ముఖంలో కూడా ఆందోళన- రేణుక సీతను దగ్గరకు తీసుకుని హృదయానికి హత్తుకుంది-

“నీకెంతో బలం వుంది సీతా- నా మాట మర్చిపోకు. నీ బలమే నీకు రక్ష. అలాగని నేను ఆశీర్వాదిస్తున్నాను”.

ఆ మాటతో సీత తనకు తెలియకుండానే రేణుక పాదాలకు నమస్కరించి అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోయింది.

సీత గురించిన ఏదో ఆందోళన మనసుని కలవరపరుస్తుంటే రేణుక అక్కడే కూలబడింది.

XXXX

సీతకు ఇద్దరు కుమారుల పెంపకంలో క్షణం తీరటం లేదు. వాల్మీకి ఆశ్రమంలో ఎనిమిది సంవత్సరాలెలా గడిచాయో కూడా సీతకు గుర్తులేదు. పిల్లలకు అక్షరాభ్యాసం చేయించి వాల్మీకి దగ్గర చదువుకు పంపటంతో కొంత సమయం దొరికింది. ఆ సమయంలో కూడా వారిద్దరి గురించే ధ్యాసే, వాళ్ళు తిరిగి ఇంటికొచ్చేవరకూ ఏ పని చేస్తున్నా కళ్ళు మాత్రం గుమ్మానికి అతుక్కునే వుంటాయి. వారి ముద్దు ముద్దు మాటలు, రామ కథను పాడే వారి తీయని కంఠస్వరాలు చిలిపి అల్లర్లు వీటితో సీత జీవితం హాయిగానే గడుస్తోంది. ఒకరోజు కుశలవులిద్దరూ మౌనంగా నడిచి, వాకిలి దగ్గర నిలబడి వున్న తల్లి వంక చూడకుండా లోపలికి వెళ్ళారు. చెరొకమూలా మూతి ముడుచుకుని కూర్చున్నారు. సీత ఆశ్చర్యంగా లోపలికి వచ్చి ముడుచుకున్న వారి మూతులవంక ముచ్చటగా చూస్తూ.

“ఏమైంది నాయనా ఎందుకలా వున్నారు?” అని అడిగింది.

“అమ్మా! మా తండ్రి ఎవరు?”

“అమ్మా! మేము క్షత్రియులమా?”

సీత ముఖం క్షణంలో వివర్ణమైంది. వాళ్ళు శ్రీరాముని బిడ్డలని వాళ్ళకు చెప్పే ఉద్దేశ్యం సీతకు లేదు.

ఇవాళ పిల్లలిలా ప్రశ్నిస్తుంటే గుండెలు చిక్కుబడినట్టయింది. విలవిలలాడింది మనసు.

“బిడ్డలు తమ తండ్రి ఎవరని ప్రశ్నించే సందర్భం, భర్త నీ పిల్లలకు తండ్రెవరని అడిగే

రోజు కొందరు స్త్రీలకు వస్తుంది సీతా-అప్పుడు వాళ్ళ స్థితి తలుచుకో- నా మాటలు నీకర్థమవుతాయి” రేణుక మాటలు చెవిలో గుసగుసలాడుతుంటే రక్తమంతా ముఖంలోకి అక్కడి నుంచీ శిరసులోకి పోబెత్తింది. ఈ ఉద్వేగం నుంచి బైటపడి స్థిమిత పడటానికి సీతకు కొంత సమయం వట్టింది. వెళ్లిగా తనను తాను నిలవరించుకుంది. ఈ ప్రశ్నలు ఇవాళ కాకపోతే రేపు వస్తాయి. సమాధానం చెప్పకతప్పదు. ఆశ్రమంలో ఎవరో తెలిసీ తెలియని వయసులోని పిల్లలు కుశలవులతో ఈ మాటలు మాట్లాడి వుండవచ్చు. పిల్లలు అయోమయంతో, తెలియని మనస్సుతో వచ్చారు. వారికి సమాధానం చెప్పగల శక్తి తన పుత్రులకు కలిగించాలి. సీత పిల్లలిద్దరినీ దగ్గరకు తీసుకుంది.

“మీరు క్షత్రియ పుత్రులే నాయనా” అంటూ ఇద్దరినీ ముద్దాడింది.

“మరి మా తండ్రి” ఇద్దరూ ఒక్కసారిగా అడిగారు.

“మీ తండ్రి సాకేతుడనే మహావీరుడు. ప్రజలకు హితం చేసే ఒక మహాకార్యంలో నిమగ్నమై వున్నాడు. అదెంత పెద్ద పనంటే ఆ పనిలో ఆయనకొక్క క్షణం విరామం దొరకదు. కొన్ని సంవత్సరాల పాటు ఆ మహా కార్యం తప్ప మరేది పట్టించుకునే వీలులేదు. గనుకనే మనల్ని వాల్మీకి తాతయ్య దగ్గర వుంచారు.

“ఏం పని అమ్మా అది” అమాయకంగా వున్న కుశుడి ముఖంలో ఆ పని గురించిన గౌరవం తొణికిసలాడింది.

“ఈ లోకంలో ప్రజలు ఎలాంటి బాధలు లేకుండా జీవించాలనే మహా ప్రయత్నం నాయనా, అంతకు మించి నాకూ తెలియదు.

“ఆ పని ముగించాక మన కోసం మా తండ్రి వస్తారామ్మా”

“తప్పకుండా వస్తారు. వచ్చి మిమ్మలిద్దరినీ ముద్దాడి తనతో తీసుకెళ్తారు”.

పిల్లలిద్దరి ముఖాల్లో సంతోషం విరబూసి పట్టలేక కిలకిలా నవ్వారు.

“ఇంక వెళ్ళి నా పూజకు పూలు తీసుకురండి” అంది సీత. వాళ్ళిద్దరికీ అక్కడి నుంచి కదలాలనిపించలేదు. తమ తండ్రి గురించి మొదటిసారి తెలుసుకున్నారు. ఆయన క్షత్రియుడు. ప్రజల కోసం పెద్ద పని తలపెట్టిన మహానుభావుడు. లవుడికి ఒక సందేహం వచ్చింది.

“అమ్మా- మా తండ్రి వీరుడేనా? క్షత్రియులకు విలువిద్య, యుద్ధ విద్యలు రావాలి కదా- మా తండ్రికి ఆ విద్యలు వచ్చా” సీత సగర్వంగా నవ్వింది.

“ఆ విద్యలలో మీ తండ్రితో సాటి రాగలవారు ఈ భూమి మీద లేరు”

పిల్లలిద్దరూ తల్లిని కావలించుకున్నారు.

“అమ్మా- మా తండ్రి తన పని ముగించుకుని ఎప్పటికీ వస్తాడో. మాకు ఆ క్షత్రియ విద్యలు ఎలా వస్తాయి? ఈ ఆశ్రమంలో మాకెవరు నేర్పుతారు? మా తండ్రి వచ్చి మమ్మల్ని చూసి ఏమనుకుంటారు? ఎలాగమ్మా?”

సీతకు వాళ్ళ ఆరాటం చూస్తుంటే చిరునవ్వు ఆగలేదు.

“మీకు క్షత్రియుల విద్యలు నేర్వాలని వుంది అంతేకదా- నేను నేర్పుతాను”.

“నువ్వా”

“ఏం? నేను కూడా క్షత్రియ స్త్రీనే కదా”

“కానీ స్త్రీలు యుద్ధం చేయరుగా”.

“అవసరమైతే స్త్రీలు ఏమైనా చేస్తారు. నాకు అన్ని విద్యలు వచ్చు. రేపటినుంచీ నేను మీకు అమ్మతోపాటు గురువుని కూడా. నరేనా?” పిల్లలు సంబరంతో గంతులు వేశారు.

వాల్మీకితో చెప్పి సీత లవకుశలకు విలువిద్య నేర్పటం మొదలు పెట్టింది. తల్లి విద్యా కౌశలం చూసి పిల్లలు ఆశ్చర్యపోయారు.

అమ్మ అంటే వున్న ప్రేమకు ఆ అమ్మను చూస్తే కలిగే గర్వం తోడయింది. తమ తండ్రి వచ్చేసరికి తాము మహావీరులం కావాలనే ఆలోచన తప్ప మరో ధ్యాసలేకుండా తల్లి నుంచి విద్యలు గ్రహిస్తున్నారు. రామాయణం గానం చేస్తూ వాల్మీకి వద్ద సేద తీరుతున్నారు. పెరుగుతున్న పిల్లల్ని చూస్తుంటే సీత మనసులో దిగులు కూడా పెరుగుతోంది. పిల్లలు ప్రతిరోజు ఏదో ఒక వంకన తండ్రి ప్రస్తావన తెస్తూనే వున్నారు. తండ్రిని చూడాలనే వారి తహతహ చూస్తుంటే సీతకు గుండెల మీద బరువు పెరుగుతున్నట్లుంది.

“అమ్మా మా తండ్రి మాకెప్పుడు కనపడతారు?” ఒకరోజు లవుడు దీనంగా అడిగాడు.

ఇద్దరు పిల్లల్ని అక్కున చేర్చుకుంది సీత.

“ఇంకొంచెం కాలం ఓపిక పట్టాలి నాన్నా! చెప్పానుగా కొన్ని కారణాల వలన ఆయన అజ్ఞాతంగా బతుకుతున్నారు.

ప్రస్తుతం ఆయన ఎవరో ఎవరికీ తెలియకూడదు. సమయం వచ్చినపుడు మీకు తెలుస్తుంది".

ఆ మాటలకే పిల్లలిద్దరి ముఖాలూ ఆనందంతో విచ్చుకున్నాయి.

"ఆ సమయం తొందరగా వస్తే బాగుంటుంది కదమ్మా" కుశుడి ముఖంలో ఏదో తెలియని ఆశ.

"ఇప్పుడు మీకేమి లోటు వచ్చిందిరా. తాతయ్య చదువు చెబుతున్నారు. నేను మీకు విలువిద్య నేర్పుతున్నాను. నేను నేర్పాల్సింది చాలావుంది."

"నువ్వు నేర్పాల్సింది పూర్తవ్వగానే మా తండ్రి గారు వచ్చి ఇంక మిగిలింది నేర్పుతారా?"

సీత నవ్వింది.

"నేను నేర్పాల్సింది అంతా నేర్పితే ఇంక మీ తండ్రి నేర్పటానికేమీ వుండదు".

"నాన్నకంటే నీకే ఎక్కువ తెల్సా?"

"ఎక్కువ తక్కువలు కాదు నాన్నా! ఒకప్పుడు ఒక గొప్ప ధనస్సు వుండేది. దానిని ఎత్తి బాణం వెయ్యగలిగిన వారు అతి తక్కువ వుంది. విద్య నాకూ మీ నాన్నకూ సమానంగానే వచ్చు?"

"మాకూ ఆ విద్య నేర్పమ్మా. నాన్న వచ్చేసరికి అది నేర్చుకుని ప్రదర్శిస్తే ఆయన ఆశ్చర్యపోతారు కదమ్మా".

"నాకు చాలా పనివుంది మీతో కబుర్లు చెబుతూ కూర్చోలేను" సీత అక్కడి నుండి లేచి ఆశ్రమం వెనక్కు వెళ్ళింది. పనిలేదు. కల్పించుకుని చేయాలనే కోరిక లేదు.

తండ్రి కోసం పిల్లలు ఆశపడుతున్నారు. కలలు కంటున్నారు. తను ప్రాణంగా పెంచినా, తండ్రి గురించి ఏమీ తెలియకపోయినా ఆ తండ్రికి వీరు ఇద్దరు పుట్టి పెరుగుతున్నారని తెలియకపోయినా తండ్రి కావాలి. తండ్రి పేరుమీద పుత్రులు పెరగాలి.

తాను జానకి - భూపుత్రి అయినా జనకుడి పెంపకంలో జానకి అయింది. వీరిద్దరూ రాముని పుత్రులుగా గుర్తించబడితేనే గౌరవం. రాముడు దాశరథి. ఆ పేరంటే ఆయనకు ఎంతో ఇష్టం గౌరవం. గర్వం. ఈ పిల్లలకు అలాంటి గుర్తింపు కావాలి. ఇదంతా లోకధర్మం.

కానీ అది జరుగుతుందా? రాముడు ఈ పిల్లలను అక్కున చేర్చుకుంటాడా? తన పేరు ఇస్తాడా? తన వంశాంకురాలుగా గుర్తిస్తాడా? అలా జరగకపోతే ఈ పని

హృదయాలెంత బాధపడుతాయి.

రాముడు వీరిని పుత్రులుగా స్వీకరించి అయోధ్యకు తీసుకెళ్తే తనేమవుతుంది?

ప్రాణంగా పెంచిన తండ్రి నుంచి దూరమై రాముని చేయి పట్టుకుంది.

ప్రాణంగా ప్రేమించిన రాముడు తన చేయి వదిలాడు.

ప్రాణంగా కనిపించిన పిల్లల్ని తను తన చేతుల్లో గట్టిగా పట్టుకోగలడా? పట్టుకోవాలా? పట్టుకుంటే వుంటారా? తండ్రి పిలిస్తే పరిగెత్తిపోరా?

తన దగ్గర ఏముంది? రాముడు లోకానికి తలవంచి వేసిన నింద తప్ప-

రాముని దగ్గర రాజ్యం వుంది. తనకోసం కూడా వదులుకోలేని మోహం ఆ రాజ్యం. ఈ పిల్లలు ఆ రాజ్యాన్ని తన కోసం ఒదులుతారా? వారి క్షాత రక్తం ఒదులుకోనిస్తుందా?

సీత తన ఆలోచనలతో అల్లకల్లోలమయింది.

తల్లిగా తనకు వీళ్ళమీద ఏ అధికారమూ లేదు. తనకు అధికారం మీద ఎన్నడూ మోజు లేదు. ప్రేమ - తండ్రిని ప్రేమించింది. రాముని ప్రేమించింది. పిల్లల్ని ప్రేమించింది. ఏ ప్రేమలోనూ అధికారం లేదు. ఒద్దు.

ప్రకృతి తనకు ప్రసాదించిన పిల్లలు వీళ్ళు. లేడి పిల్లల్లాగానే పెంచింది. పెరిగి పెద్దయినా లేడి పిల్లలు కొన్నాళ్లకు అడవిలోకి వెళ్ళి మళ్ళీరావు.

ఈ పిల్లలూ అంతే-

సీత హృదయాన్ని స్వాధీనంలోకి తెచ్చుకోవాలని విశ్వ ప్రయత్నం చేస్తోంది.

xxxx

లవకుశలు వాల్మీకితో కలిసి అయోధ్య వెళ్ళి పదిరోజులవుతోంది. పదిరోజులనుంచి సీత మనస్సు మనసులో లేదు. అయోధ్యలో ఈ పిల్లలకు శ్రీరాముని దర్శనం అవుతుందా? ఆయన వీరిని గుర్తిస్తాడా? వాల్మీకిని ప్రశ్నిస్తాడా? వాల్మీకి చెప్పే వాస్తవానికి రాముడెలా స్పందిస్తాడు. రాముడే తమ తండ్రి అని తెలిసిన పిల్లలెలా న్పందిస్తారు? తమ తల్లి సీత అని తెలుసుకుంటే ఆ పిల్లల ఆనందం మిన్ను ముడుతుంది. కానీ తర్వాత? అక్కడ అంతా తేటతెల్లమై రాముడు పిల్లల కోసం వస్తే- పిల్లలు తనను విడిచి వెళ్తారా? రాముడు తనను రమ్మంటాడా?

రమ్మంటే మాత్రం తను వెళ్తుందా?

పిల్లలు తనను విడిచి

వెళ్ళమంటే-అనరు. తండ్రి అంటే వారికి ప్రేమ. గర్వం.

తను చెప్పిన మాటలతో తండ్రిని దైవంగా భావిస్తున్నారు.

కని, పెంచి తండ్రిని మించిన వీరులుగా తయారుచేసి ఆ పిల్లలను ఒదులుకోవాల్సిందే. తండ్రి వచ్చి అడిగితే నా పిల్లలనే అవకాశం లేదు. వాళ్ళు రఘువంశానికి చెందుతారు. ఆ వంశాన్ని కొనసాగించాలి.

మళ్ళీ సీతకు రేణుక గుర్తొచ్చింది.

రేణుక మాటలకు ఆనాడు తనకు కంపరం కలిగింది.

ఇప్పుడు రేణుక బాధ అర్థమవుతోంది. రాముడు అగ్ని వరీక్ష కోరిన రోజు, అరణ్యాలకు పంపినరోజు రేణుక గుర్తొచ్చింది. అహల్య, రేణుక, తను అందరం అనుమానితులమే. అవమానితులమే.

రాముడు వరిత్యజించటంతో కుంగిపోయిన తనను అహల్యే మళ్ళీ మనిషిని చేసింది.

ఆనాడు అహల్య ముందుచూపుతోనే చెప్పి వుంటుంది.

ఎలాంటి ఆశలు పెట్టుకోకుండా నీ పిల్లలను లేడి పిల్లల్లా పెంచమంది. తనకు పెద్ద ఆశలు లేవు. కానీ పిల్లలు దూరమవుతారంటే ఎక్కడో ఈ పేగుబంధం మూలుగుతోంది. ఒక్కోసారి ఆ మూలుగు భీకరంగా తన శరీరమంతా మారు మోగుతుంటుంది. ఒక మహాశూన్యం మనసంతా కమ్మేస్తుంది. కంటి ముందు వెలుగుతున్న చందమామలు ఒక్కసారి మాయమైతే అంతా చిమ్మచీకటే కదా-

ఆ చీకట్లో తన చేయి పట్టుకొని నడిపించేదెవరు?

"నేను లేనా తల్లీ" భూదేవి ఆత్మీయంగా పలికిన పలుకుకు మళ్ళీ వెయ్యేనుగుల బలం.

తన తల్లి స్వతంత్రురాలు. తాను తల్లి దగ్గరకు వెళ్తుంది. తన తల్లి సర్వశక్తిమంతురాలు. అందువల్ల తనను ఆదరించి అక్కున చేర్చుకునే అవకాశం వుంది. పుత్రులు, పితరులు, పిత్రువాక్య పరిపాలన, పాతివ్రత్యం, మాతృత్వం అన్నీ చూసింది తను. తాను ఎరుగని కోణం, అహల్య, శూర్పణఖ, ఊర్మిళ ఎవరూ ఎరుగని అనుభవం రేణుకది. కన్న కుమారుని క్రౌర్యాన్ని చూసింది రేణుక. తండ్రి చెప్పిన మాట వేదవాక్యంగా భావించి తల్లి తల తెగనరకటానికి సిద్ధమైన కుమారుడి ధర్మబద్ధ క్రౌర్యాన్ని చూసింది. ఆ క్రౌర్యానికి పునాదిగా నిలచినదేమిటో గ్రహించింది.

మిగతా 21వ పేజీలో

ఏప్రిల్-జూన్, 2010

యువతుల్లో

-నందూరి పద్మాంజలి

ఆహారము- అపోహలు

“సుమా! ఏమిటే నీతిండి పిచ్చి. ఇలా తింటూ వుంటే లావుగా తయారయ్యే నిన్ను చేసుకోవడానికి ఎవరూ ముందుకురారు. నీతోటి పిల్ల ఉష చూడు ఎంత నాజుగ్గా వుంటుందో చూసి నేర్చుకో” అని 15 సం॥రాల సుమను విసుక్కుంటున్నది తల్లి పద్మ. ఆ పిల్లకు తల్లి ఏం చెప్పిందో కూడా పెద్దగా ఆర్థంకాని వయసు. ఈ వయసులో చదువు, తిండి, ఆటలు ఇవే పిల్లల్లో వుంటాయి. కానీ నేడు సినిమాలు, టీవీలల్లోని అమ్మాయిలు జీరోసైజులోకి మారి యువతుల్లో ఆరాటాన్ని, ఆందోళలను రేకెత్తిస్తున్నారు. 15 సం॥రాల నుండి 22 సం॥రాల వయసుదాకా ఆడపిల్లలు ఎంతో చలాకీగా, నహజవైన అందంతో చూపరులకు ఇంపుగానే కనబడతారు. కానీ ఈ వయసులో పిల్లలు నేడు తమ ఒళ్ళు నాజుగ్గా చేసుకోవాలని ఆరాటపడుతున్నారు. అలా నాజుగ్గా వుంటేనే తమని అందంగా వున్నారని అందరూ అనుకుంటున్నారు. కొందరు వాళ్ళిష్టం వచ్చినట్టు తిని శరీరం గురించి ఆందోళన చెందని వారూ వున్నారు. కానీ యువతులుగా వున్నప్పుడు మంచి ఆహారము తీసుకోవాలి. ఆ ఆహార సారమే వారిని అందంగా వుంచడమే కాకుండా భవిష్యత్తులో తల్లులుగా మారినప్పుడు రక్షణ కలిగిస్తుంది.

“అనలు యవ్వనంలో వున్న అమ్మాయిలు ఎలాంటి ఆహారం తీసుకోవాలో నిర్దిష్టంగా తెలిస్తేనే వారి అందం, ఆరోగ్యం బాగుంటుంది.” అని ప్రముఖ ఆస్పత్రి నందు న్యూట్రిషియన్ గా పని చేస్తున్న టీనేజర్ పోలిశెట్టి ప్రియాంక అంటున్నారు. 14 నుండి 20 సం॥రాల వారికి 1600 నుండి 1800 క్యాలరీస్ వుండాలని ఆమె చెబుతున్నారు. “ఈ

వయసులో ఆడపిల్లలకు తప్పనిసరిగా ప్రొటీనులు అవసరమని నొక్కి చెబుతున్నారు. కానీ చాలామంది అమ్మాయిలు కడుపులో ఆకలి వుంచుకుని నరిపోకుండా తిని లేదా పొరపాటున ఎక్కువ లోపలికి పోతే వాంటి చేసుకుని బయటకు తీసుకువస్తున్నారు. ఇది ఎంత అనారోగ్యమో అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నారు. మరో న్యూట్రిషియన్ టీనేజర్ పి.వాసవి కూడా ఇదే విషయం చెబుతున్నారు. ఈ వయసులో తీసుకునే ఆహారం శరీరంలో

అబ్జార్బ్ అవుతుంది. మరే వయసులోనూ అలా జరగదు అంటున్నారు. ఇంట్లో తినే సంప్రదాయ ఆహారం వలన లావు అవుతాము అనుకుంటున్నారు. కానీ కూల్డ్రింకులు, పిజ్జాబర్గర్లు, పబ్బుల్లో పార్టీలు వీటి వలన హాని వుందని మాత్రం చాలామంది గుర్తించడం లేదు. కూల్డ్రింక్స్, సాఫ్ట్ డ్రింక్స్, పిజ్జాలు తిన్నందువలన కడుపులో వున్న క్యాల్షియమ్ కరిగి యూరిన్ లో పోయినందున, ఇంకా వాటివలన శరీరంలో కలిగే అనేక దుష్పరిణామాల వలన లావుగా మారడం లేదా జ్వరం, మలబద్ధకం తదితర రోగాలకు కారణం అవుతుందని ప్రియాంక చెబుతున్నారు. పేద, దిగువ స్థాయి, మధ్య తరగతి వారు పునుగులు, బజ్జీలు ఎక్కువగా తీసుకుంటున్నారు. అంతేకాక బంగాళాదుంప చిప్స్ తినడానికి, చిక్కటి పాలు తీసుకోటానికి అనేకమంది అమ్మాయిలు ఆసక్తి చూపిస్తారు. కానీ ఇటువంటి ఫాట్ ఫిడ్ ఫుడ్స్ అలవాటు వలన

శరీరంలో రెసిస్టెంట్స్ వుండవు. పైగా ఒబెసిటీకి కారణమవుతుంది. శరీరంలోకి తగినంత న్యూట్రిషన్ వెళ్ళవు.

శరీరం యవ్వనంగా, అందంగా కనిపించాలంటే ఇంట్లో తినే సాధారణ ఆహారమే మంచిది అని న్యూట్రిషియన్స్ చెబుతున్నారు. పెద్ద ప్రేగులలో ఎప్పుడూ ఖాళీ లేకుండా మంచినీరు, తగినంత ఆహారముతో నిండుగా లేకపోతే గ్యాస్, లేదా ఎసిడిటి మొదలైన రోగాలకు కారణమవడమే కాకుండా శరీరంలోని ఇతర భాగాలు కూడా ఏదో ఒక సమస్యకు గురి అవుతాయి. రోజుకు 8 నుండి 10 గ్లాసుల నీళ్ళు తీసుకోవాలి. మంచి బలవర్ధకమైన ఆహారము మితముగా తీసుకోవాలి.

ఈ ఆహారం గురించి ప్రియాంక వివరంగా మాట్లాడుతూ “విటమిన్ ఎ’ను పాలు, గుడ్లు, ఆకుకూరలు, అందిస్తాయని, అలాగే విటమిన్ సి, విటమిన్ ఇ’ను పండ్లల్లో,

పచ్చికూరగాయల్లో, కమలా, పసుపు పండ్లలో, మొలకెత్తిన గింజలు, వంటనూనెలు, బాదంపప్పు, గుడ్డు పచ్చసొస మొదలైన వాటి వలన లభిస్తాయని ఇవి తినడం వలన మెంటల్ గా కూడా బలంగా వుంటారని వివరించారు. అంతేకాకుండా జామపండులోని సి విటమిన్ వత్తిడిని తగ్గించి ఉల్లాసంగా ఉండేందుకు దోహదపడుతుంది. పచ్చి అల్లం, ఉల్లిపాయలు, వెల్లుల్లి అంటే ఆక్సిడెంటుగా పనిచేస్తాయి. ఇవి ఆడవారిలో 8 మిల్లీ గ్రాములు వుండాలి. యుక్తవయసులో ఎ, సి, ఇ విటమిన్లు చాలా ప్రధానమైనవి., లోఫ్యాట్ మిల్క్ త్రాగుతూ పంచదార వేయని జ్యూస్ లు పళ్ళు తరచూ తీసుకుంటుండడం యవ్వనంలో చాలా అవసరం. పొద్దున్నమానం కంప్యూటర్ ముందు ఛాటింగ్ లని, టివీ పోల ముందు గంటలకొద్దీ గడుపుతూ ఆహారం వద్ద కొచ్చేనరికి చాలా కొద్దిగా తీసుకుంటే

సన్నబడతామనే అపోహ నేటి అమ్మాయిల్లో (యువతుల్లో) బాగా వుంది. ఫిజికల్ ఎక్సర్ సైజు తప్పకుండా వుండాలి. యోగా వలన శరీరం ఫ్లెక్సిబుల్ అవుతుంది. నడక వలన పొట్ట, పిరుదులు తగ్గుతాయి. రక్తప్రసరణ బాగా జరిగి గుండె ఆరోగ్యంగా వుంటుంది. వ్యాయామం వలన శరీరానికి లెక్కలేనన్ని ప్రయోజనాలు చేకూరుతాయి. ఆహారం ఆరోగ్యం ప్రధానమైనవి. “వుయ్ ఆర్ వాట్ వుయ్ ఈట్ ” అంటున్నారు ప్రియాంక, వాసవీలు. ప్రతి రెండుగంటల కొకసారి పైన తెలిపిన ఆరోగ్యకరమైన తిండి తినాలి. క్యాబేజీలో మెగ్నీషియం వుంటుంది. దీని వలన డిప్రెషన్ రాదు. రోజూ ఆహారంలో 2,3 స్పూన్స్ నూనె మాత్రమే వుండాలి. కొబ్బరి, వేరుశనగ తగ్గించాలి. అన్నం తినడానికి కొద్దిసేపు ముందే త్రాగగలిగినన్ని నీళ్ళు తాగాలి. ఈ విధంగా యువతుల్లో

ఆహార నియమాలు వున్నట్లయితే వాళ్ళు తమ శరీరాల గురించి చింత లేకుండా హాయిగా వుండవచ్చు. సాధారణమైన అటుకులు, మరమరాలు తోనే నాజుగ్గా మారొచ్చు. జామ, బొప్పాయి వంటి వండ్లు తిని మెరిసిపోవచ్చు. కాబట్టి యువతుల్లో ఆహారం తీసుకోవడంలో వున్న అపోహలు తొలగించుకుని సరైన వేళ సరైన ఆహారం, తీసుకుంటూ అందగత్తెలైపోవచ్చు. వీటి గురించి తెలుసుకోకుండా “అమ్మో నేను లావయిపోతున్నాను, బరువు పెరిగిపోతున్నా అనో లేదా పిల్లలు తెగతినేస్తున్నారనో సుమ తల్లి లాంటివాళ్ళు ఆందోళన చెందకుండా ఈ విధమైన న్యూట్రీషన్ ఆహారం శరీరానికి కావాల్సినంత తీసుకుంటే ఎటువంటి ఆందోళనా అవసరం లేదని’ చంద్రబింబంలాంటి ముఖంపై చిరునవ్వుల దరహాసంతో తెలియజేసారు ప్రియాంక.

(19వ పేజీ తరువాయి)

అప్పుడామెలో ఎన్ని సుడిగుండాలు రేగాయో, వాటి లోకెంతో. ఎంతంటే- ఆర్య ధర్మాలనే సవాలు చేసేంత.

తనకు అంత శక్తి లేదు. వంశానికి వంశాంకురాలను అందించి నిర్మమకారంగా తన తల్లి ఒడి చేరటం.

శూర్పణఖ, అహల్య, రేణుక, ఊర్మిళ ఒక్కొక్కరిది ఒక్కొక్క కథ. ఒక్కొక్కరిది ఒక్కొక్క త్రోవ.

వారందరి అనుభవాలనుంచి తను నేర్వగలిగింది నేర్చింది. మొదట అందరి ఎడలా తనకు నిరసన, కోపం. తర్వాత అందరి జీవితాల్లోంచి వ్యధలూ సమానమేనని తెలిసాక సామరస్యం. స్నేహం తనవంటివారి బాధలు విన్నాక తానొంటరి కాదనే ఒక బలం. స్త్రీల సమూహంలో తానొకతెననే స్పృహ. అది ఇచ్చిన ధైర్యంతోనే అంత నిందతో ఇరువురి సుతుల గర్భాన్ని మోయగలిగింది. వారిని ఆనందంగా పెంచగలిగింది. అన్ని విద్యలూ నేర్వగలిగింది. సీత ఆలోచనలను తెంచుతూ వాల్మీకి వచ్చాడు. ఆయనకు ఆసనం పరిచి మర్యాదలు చేసింది.

ఆయనా అదే ప్రస్తావించటానికి వచ్చాడు.

‘అమ్మా రాముడు అంతా గ్రహించాడు. లవకుశులను తన కుమారులుగా గుర్తించాడు.

వారిని నగౌరవంగా స్వీకరించటానికి సిద్ధమయ్యాడు’.

వాల్మీకి కంఠంలో నిండుగా ఆనందం. ఆయన కర్తవ్యం ఆయన నెరవేర్చాడు. శ్రీరాముని పిల్లలు, తన కథానాయకుని తనయులు తన ఆశ్రమంలో సుశిక్షితులై తండ్రిని చేరబోతున్నారు. తన కావ్యం తండ్రిపుత్రుల కలయికతో సుఖాంతం కాబోతుందనే ఉద్వేగంతో, ఉత్సాహంతో వున్నాడు.

సీత తొణకకుండా మంచిదేకదా మునీశ్వరా” అని ఊరుకుంది. అప్పుడాయన ఆనందానికి ఆనకట్ట పడింది.

సీత సంగతి తేలాలి కదా-కొంచెం తొట్రుపడ్డాడు.

‘అమ్మా రాముడు నిన్ను సభకు వచ్చి నభి కులందరి ముందూ, ‘నత్యం పలకమన్నాడు. ఆపై నీవిక పట్టమహషివి. రాజమాతవు” సీతకు వగలబడి నవ్వులనిపించింది. వాల్మీకి మీదనున్న గౌరవంతో నిగ్రహించుకుని-చిరునవ్వు చెక్కుచెదరనీయక.

“నాకంత అవసరం వుందంటారా? ఆ ప్రయాసకు అర్థముందంటారా?

వాల్మీకి నోట మాట రాలేదు. కానీ సీత స్థిర, స్థిత, అంతరంగం అర్థమైంది.

“నీకు చెప్పే శక్తి, సాహసం నాకు లేవు

తల్లి”. అంటూ సీత తలపై చేయి వేసి మనసులోనే దీవించి వెళ్ళిపోయాడు.

సీత లవకుశులు రాకముందే తన ప్రయాణ సన్నాహాలు పూర్తికావాలని ఆ పనిలో పడింది. వీడ్కోలు చెప్పవలసినవాళ్ళు అనేక మంది వున్నారు.

XXXX

లవకుశలు వచ్చి తల్లి లేని తమ ఆశ్రమ కుటీరాన్ని చూసి భిన్నులయ్యారు. వారికిప్పుడు సర్వం తెలుసు.

తల్లి గురించి అడిగేందుకు ఆవేశంగా వాల్మీకి దగ్గరకు నడిచారు.

వాల్మీకి సీత మాటలు వారికి చెప్పాడు.

వారికి మొదటిసారి తల్లిమీద ఆగ్రహం వచ్చింది.

తండ్రి చెప్పినట్లు ఒక్కసారి నిండుసభలో మాట్లాడి తన నిర్దోషిత్వం నిరూపించుకుంటే ఎంత బాగుండేది. తమ కెంతబాగుండేది. ఆ చిన్నారుల గుండెల్లో సన్ననిమంట.

వారిప్పుడు బుష్కాశ్రమంలో పెరిగే వసికానలు కాదు. ఆర్యపుత్రులు. రాజకుమారులు. కాబోయే భూపాలకులు. భూపుత్రిక సీత వారికి ఎప్పటికయినా అర్థమవుతుందో లేదో.

(- ప్రస్థానం సౌజన్యంతో)

కాత్తరెక్క

- శిలాలోలిత

కాలం -

తనను తాను పరిచయం చేసుకుని పలకరించే రోజిది
పరిగెత్తే చేపపిల్ల - ఓ క్షణం ఆగేకాలమిది
అరవైముఖాల్లోని ఒక చిర్నవ్యముఖమిది
ఏడాదికో కొత్తరెక్కను మొలిపించుకొని
క్రొంగొత్త ఊహల చిగుళ్ళను మేస్తూ
మనముందు కోకిలై గొంతెత్తే రోజిది.

పాతరూపాన్ని విడిచి
కొత్త తొడుగును తొడుక్కున్న కాలం
మరో సంవత్సరమై మనలోకి ప్రవేశిస్తున్న రోజిది
జలపాతానికున్న స్వచ్ఛత
పారే ఏటి అడుగునున్న గులకరాళ్ళ నునుపుదనం
తేనెబొట్ల తీయదనం
జ్ఞాపకాల ఒగరు
కక్షల కార్పణ్యాల ఘూటు
ఆరు రుచుల ఆరు వసంతాల
ఆరు జ్ఞాపకాల ఆరు తొడుగుల
ఆరు గాల రూపమే నేను
నన్ను వికృతి అని సంబోధిస్తున్నారు
వికృతిగానే ఆహ్వానిస్తున్నారు
నేనూ-మీలాంటి రూపాన్నే
కాలం - ఈ రోజే పేరు తొడిగింది

మీరు అనుకున్నట్లుగా నేను ఎవరి వికృతినీ కాను
ప్రకృతికి చేరువవుదామని
మీ జానపద రూపాన్నయిన నేను పలకరిస్తున్న నేను
భాషా సౌబగును నేను -
మానవత్వపు కాలపు చెట్టుకు పూచిన కొత్తపువ్వును నేను
మనిషితనం చిగుళ్ళను పంచుతున్న నేను

ఇన్నాళ్ళుగా
ఇన్నేళ్ళుగా
ఇంకా కొనసాగుతూనేవున్న
స్త్రీల మౌనహింసలను
ప్రపంచీకరణ వేయి నాల్కల పడగలను దర్శిస్తూ -
స్త్రీలందరి తరుపున వకాల్తా పుచ్చుకున్న న్యాయవాదిని నేను
స్త్రీల జీవితాల్లో
వెలుగునూ, వెన్నెలనూ
సమానత్వపు వాటాను
సహభాగిత్యాన్ని సాధించటానికై
స్త్రీల సమస్యలన్నింటికీ మూలమైన
ముళ్ళ పొదలన్నింటికీ విరుగుడు నేను

ఇప్పుడు -

నా ముఖాన్ని నేనే చెక్కుతున్నాను
ప్రకృతి వికృతుల కలనేత రూపం నేను
యుద్ధభూమిలో సిద్ధమై వున్నాను
ఆకాశమంతా స్వేచ్ఛా వాయువులతో
స్త్రీల జెన్నత్వ బావుటాను ఎగురవేసే
ఎవరెస్ట్ శరీరాన్ని తొడుక్కున్న కొత్తఊహను నేనే
ఈ ఒక్క నేనే
పెక్కు నేనులై
స్త్రీల ఆత్మగౌరవపు తెరచాపతో
భవిష్యత్ కాంతుల ఆశాదృక్పథాలతో
మహిళా బిల్లును సాధించుకున్న విజయోత్సాహంతో
నేను నుంచి
మనంలోకి ప్రయాణం మొదలు పెడుతున్నాను
కాలపు బాటలో
మీకాలిబాటను నేను
మెలికలు మెలికలు తిరుగుతూ
పచ్చటి గరిక పరుచుకొని వున్న
నేలమధ్య చదునుదేరి
మట్టి శరీరాన్ని తొడుక్కుని
మీతో ప్రయాణించే మీ నీడను
అడవితల్లి పసిబిడ్డను
మీ స్వప్నాన్నీ
మీ రేపటి జీవితాన్ని - నేను.

అధిగమన దిశలో...

-సి.హెచ్. కళావతి

సాహిత్యంలో కొత్త ధోరణులు ప్రవేశించినప్పుడు దానికి అనుకూల, ప్రతికూల ధృక్పథాలు వ్యక్తమవుతాయి. అది సహజం. అటువంటి వ్యతిరేక ధృక్పథానికి స్త్రీ వాద సాహిత్యం గురి అయ్యింది. ఎంతోకాలంగా సమాజం స్త్రీని అణచివేతకు గురిచేసింది. ఇంటి వాతావరణానికే పరిమితం చేసింది. తన అస్థిత్వాన్ని నిలబెట్టుకొనే దిశలో స్త్రీ చైతన్య స్ఫూర్తితో ఆలోచించే స్థితికి ఎదిగింది. దానితో సంప్రదాయక మనస్తత్వంతో ఆలోచించే వాళ్ళు ఒక్కసారిగా ఉలిక్కిపడ్డారనే చెప్పాలి. స్త్రీ తన అస్థిత్వపు అన్వేషణ స్థితిని దాటింది. అధిగమన దిశలో పయనం సాగిస్తోంది. ఈ అంశాన్ని పి. సత్యవతి తన రచనల్లో చక్కగా ప్రతిఫలించింది. ఈమె దాదాపు 37 కథలు రాశారు. సత్యవతిగారు తన కథల్లోని శిల్పానికి వ్యంగ్య వైభవాన్ని, కథా వస్తువుకు కొత్త జీవితపు పార్శ్వాలను చొప్పించి స్త్రీవాద కథకు తనదైన ప్రత్యేక ముద్ర నింపింది. కథా రచనలకు శ్రీకారం చుట్టి ఇప్పటికీ నలభై ఏళ్ళకు పైబడిన అనుభవాన్ని సాధించారు.

సత్యవతిగారు కథలు రాయడం ప్రారంభించిన దశనుండి గమనిస్తే ఆమె కథలన్నీ స్త్రీల జీవితాలను కేంద్రంగా చేసికొని రాసినవే. ఆమె రాసిన కథల్లో దాదాపు 25 కథలదాకా స్త్రీ సమస్యలను ఇతివృత్తాలుగా చేసికొని రాసినవే. ఈమె కథల్లోని స్త్రీ పాత్రలన్నీ తమ ఉనికిని కోల్పోతున్న విషయాన్ని గ్రహించి బాధపడుతూ తమ స్థానాన్ని నిలబెట్టుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తూ ఆ క్రమంలో వాళ్ళుపడే జీవన చదరంగంలోని సంఘర్షణకు అద్దం పట్టేవే. ఆ విధానాన్ని బాగా చిత్రించారు రచయిత్రి. గృహిణిగా స్త్రీ కుటుంబంలో ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా హింసకు గురవుతున్న విధానాలు, ఉద్యోగాలు చేస్తున్న స్త్రీలు వడే అవస్థలు, పెళ్ళికాని స్త్రీల సమస్యలను తన కథావస్తువులుగా తీసికొని సామాజిక జీవితాలకు ప్రతిబింబంగా రచన చేయడం మనం చూస్తాం.

భర్తలు చేసే అన్యాయాలకు కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకొనే తత్వాన్ని వదలి ఆత్మగౌరవాన్ని నిలబెట్టుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తూ సుడిగాలి వంటి పరిస్థితులకు జడవని చైతన్య శక్తులే సత్యవతి గారి పాత్రలు. స్త్రీకి పెళ్ళి ముఖ్యమా? ఉద్యోగం ముఖ్యమా? అన్న జటిల సమస్య స్త్రీల ముందు నిలబడటానికి కారణం పితృస్వామ్య సమాజం. ఆధునిక స్త్రీల జీవితాన్ని కుటుంబానికి పరిమితం చేయాలనుకోవడమే. ఈ విషయానికి ఆమె పాత్రలే సమాధానం చెప్తాయి. పెళ్ళికన్నా ఉద్యోగం ముఖ్యమని ఆ దిశలో నిర్ణయం తీసికొని జీవితంలో వ్యక్తిత్వాన్ని నిలుపుకోవడానికి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యానికి ఉన్న సంబంధమే అన్నవిషయాన్ని తెలుసుకోవడం వల్లే అది సాధ్యమవుతుంది.

పి. సత్యవతి

అంతేకాదు స్త్రీ చదువుకొని ఉద్యోగం చేస్తూ ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం కలిగి ఉన్నప్పుడు ఆమె సాటి స్త్రీకి సహాయపడినప్పుడు దాన్ని భర్త హర్షిస్తున్నాడా? ఆ విషయాలు కూడా సత్యవతి కథల్లో మనం చూస్తాం. అంటే స్త్రీ ఎంత ఉన్నతంగా ఎదగాలనుకున్నా, ఎదిగినా

అది పురుషుడికి అనుగుణంగా వుండాలనే అభిప్రాయం. భర్త అన్న అధికారంతో భార్య స్వేచ్ఛను హరించే పరిస్థితి స్త్రీలకు కలిగినప్పుడు స్త్రీలు భర్తల నిర్ణయాలకు భిన్నంగా తమ సహజ మానవీయ విలువలను నిలుపుకొంటూ పనులు కొనసాగించే నిర్ణయం తీసికొనే వ్యక్తిత్వం కలిగిన స్త్రీ పాత్రలే ఈమె కథలకు మూలం బలం. ఈమె కథలన్నీ ఎక్కువగా మధ్య తరగతి స్త్రీల చుట్టూ అల్లబడినట్లు కన్పిస్తున్నా వీటిలో శ్రామిక వర్గ స్త్రీల ప్రస్తావన కూడా చోటు చేసుకొన్న కథలు కూడా కన్పిస్తాయి.

సమాజంలో పురుషుడు తనపేరు ప్రతిష్టలు పెంచుకుంటు తన ప్రత్యేకతను నిలుపుకొంటున్నాడు. కాని భార్య స్థానంలోని స్త్రీ తనకు ఎంతో ఉజ్జ్వల భవిష్యత్తు ఉన్నా దాన్ని వట్టించుకోకుండా ఇంటికే పరిమితమవుతోంది. గృహిణిగా గృహాన్ని శుభ్రపరచడమే తన ధర్మమనీ, కర్తవ్యమనీ అనుకొని ఎన్నో సంవత్సరాలు ఆ దిశలోనే జీవితాన్ని సాగిస్తోంది. కాని చివరకు తన అస్థిత్వపు స్థితిని ఏ విధంగా గమనిస్తుందో ఏ నిర్ణయం తీసికొంటుందో “ఇల్లలకంగానే..... అన్న కథను పరిశీలించి రచయిత్రి భావాలు తెలిసికొందాం.

చదువు, తెలివి, చాకచక్యం, సమయస్ఫూర్తి, హాస్యం, లాస్యం అన్ని గుణగణాలున్న అమ్మాయి పెళ్ళయి ఇల్లాలవుతుంది. పెళ్ళైన తర్వాత ఆమెతో భర్త “ఈ ఇల్లు నీదని చెప్తాడు. అప్పటినుండి ఆ ఇంటి శుభ్రతకోసం ఇల్లు అలకడం మొదలు పెడుతుంది. తళతళా మెరిసే తన ఇల్లును చూసి తెగ మురిసిపోతుంది. ఒకరోజు ఇల్లు అలుకుతూ తన పేరేమిటో గుర్తురాక దిగులు పడుతుంది. ఎదుటి ఇంటి గోడపై మిసెస్ ఎం. సుహాసిని ఎం.ఎ, పిహెచ్డి అన్న నేమ్ ప్లేట్ చూసి తనకూ ఓ పేరుందిగదా! ఆ పేరేమిటి? అని తెగ విచారపడింది. తన ఇంట్లో పనిచేయడానికి వచ్చిన పనిమనిషిని అడుగుతుంది. తనకు అమ్మగోరు అని పిలవడమే గాని ఆమెపేరు తనకి

తెలియదంది. తన పిల్లలను అడుగుతుంది. వాళ్లు “అమ్మ” అని మాత్రమే చెప్పారు. పక్కింటావిడ పేరెంటానికి వస్తే ఆమెను అడుగుతుంది. తనపేరు చెప్పమని. ఆమె నేను మీపేరు అడగలేదు మీరు చెప్పనేలేదు. తెల్లవేడావిడ అని మాత్రమే తెలుసు అంటుంది. తర్వాత భర్తను అడిగింది. ఆమె మాటకు తెగనవ్వేసి ఏమో నాకేమి తెలుసు? నిన్ను పెళ్లయినప్పటినుండి “ఏమోయ్” అనేగా పిలుస్తున్నాను. అయినా సర్టిఫికేట్ చూస్తే తెలుస్తుందిగా అంటాడు. ఆశతో బీరువాలో చూస్తుంది. రకరకాల చీరలు, జాకెట్లు, నగలు, వెండి వస్తువులు, బంగారు వస్తువులు తప్ప తన సర్టిఫికేట్స్ లేవు. అవి పుట్టింటి నుండి తెచ్చిన గుర్తులేదు. అందుకే భర్తతో తను పుట్టింటికి వెళ్లి రెండు రోజుల్లో తన సర్టిఫికేట్స్ తెస్తానని చెప్తుంది. ఇప్పుడు అంత అవసరమా? అన్న భర్త మాటలను పట్టించుకోకుండా పుట్టింటికి వెళ్తుంది.

అమ్మను చూడగానే “అమ్మా నా పేరేంటి?” అని అడిగింది. నీవు మా పెద్దమ్మాయివి” అన్నదేగాని పేరు చెప్పలేకపోయింది తల్లి. తన సర్టిఫికేట్స్ అడిగితే ఏవేవో పాత కాగితాలన్నీ అటకమీద కట్టకట్టి పడేశామని చెప్పింది. అటకమీద వెతికినా కనవడలేదు. చాలామందిని అడిగింది. కాని తనలాగే పెళ్ళి చేసుకొని తనలా బ్రతుకు ఇల్లలకడంగా కాకుండా ఇల్లు అలకడం బ్రతుకులో భాగంగా బ్రతుకుతూ తన పేరును, తన స్నేహితురాళ్ళ పేర్లను కూడా గుర్తుంచుకొన్న ఒక వ్యక్తి ఈ ఇల్లాలిని చూడగానే ఓ శారదా బాగున్నావా? అంటూ అరచి పిలిచింది. ఆ పిలుపులో తన పేరు గుర్తురాక బాధపడుతున్న ఆ ఇల్లాలి మొగం సంతోషంతో వెలిగిపోయింది. చదువుకొనే రోజుల్లో తను సాధించిన విజయాలను, కైవసం చేసుకొన్న ప్రైజులను మరీ గుర్తు చేసింది. తన స్నేహితురాలి మాటలు విన్న శారద స్నేహితురాలితో “నిజమే నీవు చెప్పేదాకా నా పేరు గుర్తు రాలేదు. నువ్వు కనబడకపోతే పిచ్చెక్కిపోయేది”. అని శారద నంబరపడింది. పుట్టింటి నుండి తన సర్టిఫికేట్స్ను, ప్రైజులను అన్నిటిని తన మెట్టినింటికి తెచ్చుకొంది.

తిరిగి వచ్చిన భార్యతో భర్త “నీవు రావటం మాకు ఎంతో బావుంది. చూడు నీవు లేకపోతే ఇల్లు సత్రంలావుంది. ఇప్పుడు నీవు వచ్చావు మాకు పండుగే” అన్నాడు భర్త.

ఇల్లలకంగానే పండుగ కాదండీ అని భర్తతో చెప్పి ఇకనుంచి నన్ను “ఏమోయ్” అని పిలవకండి నా పేరు శారద. “శారదా”! అని పిలవండి అంది హుషారుగా. ఎప్పుడూ ఏమూల దుమ్ము వుందో చూసుకోవడం దులుపుకోవడంలో నిమగ్నమయ్యే శారద రెండురోజులుగా దులపని సోఫాపై కూర్చుని తను తెచ్చిన బొమ్మలను పిల్లలకు చూపిస్తుంది. ఇదీ క్లుప్తంగా కథ.

ఈ కథలో శారద పాత్రను గమనిస్తే ఆమెలో ఎన్నో సుగుణాలు, తెలివి తేటలు వున్నా పెళ్ళయ్యాక తన ప్రతిభను కేవలం ఇంటిని శుభ్రపరుస్తూ, దుమ్ము దులుపుతూ, ఇల్లు అలంకరించుకోవటానికే ఉపయోగించినట్లు తెలుస్తోంది. ఆమె ఆ పనిలో ఎంత లీనమయ్యిందంటే తన పేరేమిటో తనే మరచిపోయేటంతగా. దానికి కారణం తన పేరుతో ఉత్తరాలు రావు. పనిమనుషులు ‘అమ్మగారనీ’, ఎదురింటి వాళ్లు ‘తెల్లదాబావిడ’ అనీ, పిల్లలు ‘అమ్మ’ అనీ ఇక కట్టుకున్న భర్త ‘ఏమోయ్’ అనీ చివరకు కన్నతల్లిసైతం ‘పెద్దమ్మాయి’ అన్న పిలుపుకే ఆమెను అంకితం చేశారు. దీనివల్ల స్త్రీ తన అస్తిత్వాన్ని కోల్పోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది.

పిల్లలను అతి జాగ్రత్తగా పెంచే తల్లిగా, గృహ విషయాల్లో శ్రద్ధచూపే ఇల్లాలిగా, ఇంటిని శుభ్రంగా వుంచుకొనే గృహిణిగా ఆమె జీవితం సాగుతుంది. తన వ్యక్తిత్వాన్ని నిలుపుకొని గుర్తింపు తెచ్చుకొనే ఆలోచన కూడా చేయలేకపోయింది. ఇంటి పనులు, పిల్లలు, భర్త ఇవన్నీ స్త్రీకి అవసరమే. కానీ తన జీవితాన్ని తనకుంటూ ఒక వ్యక్తిత్వాన్ని కూడా నిలుపుకోకుండా అలాంటి జీవితాన్ని గడపడం అంత అవసరమా? అన్న ప్రశ్న ఈ కథను చదివితే ఉత్పన్నమవుతుంది. రచయిత్రి ఉద్దేశ్యంకూడా అదే. స్త్రీ పురుషులు ఇద్దరూ సమానులే. అటువంటప్పుడు పురుషుడు అన్ని విషయాల్లో పురుషాధిక్యత ప్రదర్శిస్తూ కుటుంబపరంగా, సమాజపరంగా వ్యక్తిగా తనకంటూ ఒక ఉన్నత స్థితిని, గుర్తింపు పొందుతూ గౌరవించబడుతున్నాడు. మరి స్త్రీ ఎందుకని తన జీవితాన్ని నాలుగు గోడలకే అందులో బూజు, దుమ్ము దులపడం, అలకడం అన్న పనులకే అంకితమవుతూ పనులే జీవిత ధ్యేయాలుగా చేసికొని జీవించడం తన జీవితానికేం కావాలో, తన జీవితానికి అర్థమేమిటో, తన ఉనికి ఎట్లా

నిలుపుకోవాలో ఆలోచించకుండా జీవించడం శోచనీయం కాదా?

ఆడవాళ్ళ ప్రతిభ కుటుంబం నాలుగు గోడలకే పరిమితమై మరుగు పడకూడదనీ, ఆమెకు స్వాతంత్ర్యం, స్వేచ్ఛ కావాలనీ ఆలోచించే శక్తి ఆమెకు ఉందని అంటూ ఆ దిశలో స్త్రీ మనగలిగినప్పుడే అస్థిత్వపు స్థితిని అధిగమించి అధిగమన దిశలో సాగుతుంది అని చెప్తుంది. ఈ కథలో శారద కూడా తన భర్తతో తనను ఇక నుండి ఏమోయ్ అని పిలవద్దనీ ‘శారదా’ అని పిలవమనీ తన ఉనికి స్థిరీకరణను నిశ్చయించి అధిగమన దిశగా పయనించడానికి ఉద్యుక్తురాలైంది.

ఈ ఇల్లలకంగానే అనే కథలో ఆమె గృహిణికి తానే రాణి అనీ, ఈ ఇంటి శుభ్రతే తన కర్తవ్యమనీ పొంగిపోయి నడుముకు పైట దోపి శుభ్రపరచడంలో లీనమవుతుంది. తన బ్రతుకును జీవితం మూడు అలుకుగుడ్డలు, ఆరు ముగ్గుబుట్టలుగా సాగిస్తూ కథ సాదాసీదాగా నడుస్తూ నరదాని మూటకట్టుకున్నా దీనిలో ఈ ఇల్లాలి స్థితిపట్ల రచయిత్రి కనబరుస్తున్న తీవ్ర విమర్శ, ఆగ్రహం అంతర్లీనంగా తొంగిచూస్తుందనవచ్చు. ఈ కథకు పట్టుజీవం కూడా అదే. కొన్నికొన్ని కథల్లో స్త్రీ జీవిత పరిధిని దాటి లోకపు తీరుతో వున్న వృత్తాంతాలను కూడా కథా వస్తువుగా తీసుకొన్నారు సత్యవతిగారు. అయినా ఆమె దృష్టి అంతా స్త్రీల జీవితలోతుల్లోనే. స్త్రీల జీవితాల్లో రగిలిన వేదనలను వినిపించే స్వరమే ఆమె కథా వస్తువు. స్త్రీ తనకు తానుగా తన జీవిత లక్ష్యాలను తెలిసికొనే చైతన్యంలో ముందుకు సాగుతున్న తన అస్థిత్వాన్ని అన్వేషించే స్థాయి దాటి అస్థిత్వపు ఆలంబన, తానే అవ్వాలనే లక్ష్యం ఈమె కథల్లో మనకు ద్యోతకమవుతుంది.

ఇల్లలకంగానే....అన్న ఈ కథ స్త్రీ వాద ఉద్యమ అవసరాన్ని తీర్చినట్లు చెప్పవచ్చు. స్త్రీ వాద ఉద్యమాన్ని అర్థంచేసికొని ఈ క్రమంలో స్త్రీ ఉనికికి అవసరమైన చైతన్యం కల్పించే గుర్తింపు తీసికొని రాగలగడానికి ఈ కథలోని అంశం నులభనమాత్రంగా భావించవచ్చు. ఈ కథ ఇంత గొప్పగా ఉండడానికి పాఠకుని హృదయాన్ని ఆకట్టుకోవడానికి కారణం ఇందులోని శిల్పంలో కన్పించే వ్యంగ్యమే. అదే ఈ కథను ఇంత గొప్పగా వెలుగొందేటట్లు చేసిందని చెప్పవచ్చు.

మేలే ప్రాతిపదిక రాజ్యాలు- ప్రజాస్వామిక దేశాలు

- వేములపల్లి సత్యవతి.

గల్ఫ్ లోని సౌదీఅరేబియా, దుబాయ్, లెబనాన్, లిబియా, ఇరాన్, ఈజిప్టు, కువైట్ మొదలగు రాజ్యాలన్నీ ఇస్లాం మత ప్రాతిపదికన పరిపాలన చేస్తున్న రాజ్యాలే. భారత్ నుంచి విడిపోయిన పాకిస్తాన్ కూడా ఇస్లాం మతప్రాతిపదికన రాజ్యాంగం ప్రకారమే పాలన చేస్తోంది. అయితే సౌదీఅరేబియా, దుబాయ్ లాగా పాకిస్తాన్ లో రాజులేడు. అప్పుడప్పుడు ఎన్నికలు జరుగుతాయి. పాకిస్తాన్ ఎక్కువకాలం మిలటరీ పాలన కేంద్రంగా వుంది. ఏ దేశాలలోనైనా ముస్లిం సోదరీమణులు ఎదుర్కొనే సమస్యలు వేరే మతాలకు చెందిన మహిళల సమస్యల కన్నా అధికం. భిన్నమైనవి కూడా వున్నవి. పరదాచాటున పడుండాలి. బయట కాలుపెడితే బురఖా ధరించాలి. ఎక్కువమంది మహిళల జీవితాలు పరదా మాటునే ముగిసిపోతాయి. హిందూ మహిళలు దేవాలయాలకు, క్రైస్తవ మహిళలు చర్చిలకు సిక్కు సోదరీమణులు గురుద్వారాలకు వెళ్ళి ప్రార్థనలు, పూజాపునస్కారాలు చేసుకుంటారు. ముస్లిం మహిళలకు మసీదు ప్రవేశం నిషేధం. ఇంటిలోనే నమాజు చేసుకోవాలి. చదువుకున్న విద్యావంతులైన ముస్లిం మహిళలు మసీదు ప్రవేశం కొరకు మహిళా సంఘాల ద్వారా పోరాడుతున్నారు. తలాక్, బహుభార్యాత్వం నుంచి వారు బయట పడలేదు. కొన్ని ముస్లిం రాజ్యాలలో బురఖా ధరించి పాఠశాలలకెళ్ళి చదువుకుని ఉద్యోగాలు చేసే వెసులుబాటు వుంది. పాకిస్తాన్ ఎన్నికలలో గెలిచి కీ.శే.బేనజీర్బుట్టో పరిపాలన చేసింది. బంగ్లాదేశ్ ను ఖలీదాబేగం పాలించింది. ప్రస్తుతం హసీనా పాలన కొనసాగుతోంది. తాలిబన్ల చెరనుండి విముక్తి పొందిన తర్వాత ఆఫ్ఘాన్ దేశంలో కర్జాయ్ అధ్యక్షతన నూతన ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. మరల ముస్లిం బాలికలు పాఠశాలలకెళ్ళి చదువు కుంటున్నారు. విద్యావంతులైన మహిళలు పూర్వలాగా ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు. ఇండోలో టీవిలు చూస్తున్నారు. తాలిబన్ల కాలంలో ఇవన్నీ నిషేధించబడినవి. కర్జాయ్ అధ్యక్షుడయిన తర్వాత 28-8-2009న ఆఫ్ఘాన్ లో మొదటిసారి ఎన్నికలు జరిగాయి. ఇస్లాం మతంలో షియాలు, సున్నీలు అని రెండు తెగలున్నవి. ఆఫ్ఘాన్ లో

షియాలు అల్ప సంఖ్యాకులు(మైనార్టీలు) ఈ ఎన్నికలలో షియా మతాధిపతులు పురుషాధిక్యతను తమకు అనుకూలంగా మలుచుకున్నారు. షియా తెగకు చెందిన పురుషులు తమ భార్యల వలన లైంగిక వరమైన ఆనందం పొందకపోతే భర్తలు-భార్యలకు తిండిపెట్టనవసరం లేదు. వారి జీవిత నిత్యావసరాల కొరకు నగదురూపంలో డబ్బుకూడా ఇవ్వనవసరంలేదని, ఆ చట్టాన్ని పాస్ చేయాలని పట్టుబట్టారు. వారి ఓట్ల ప్రలోభానికి లొంగి కర్జాయ్ ప్రభుత్వం ఆ చట్టాన్ని ఆమోదించింది. మహిళా సంఘాలు తీవ్ర వ్యతిరేకతను తెలిపాయి. ఆందోళనలు చేసాయి, పోరాడాయి. కాని లాభం లేకపోయింది. ఆఫ్ఘాన్ ప్రభుత్వ పార్లమెంట్ సభ్యురాలైన “షింకాయఖరోకేల్” అనే ఆమె ఆ చట్టంలో మార్పులు తేవాలని శాయశక్తులా కృషి చేసింది. మొన్నామధ్య పాకిస్తాన్ పార్లమెంట్ లోనూ పంజాబ్ జాతీయ అసెంబ్లీలోనూ మొదటి భార్య వుండగా ఆమె అనుమతి లేకుండా ఏ పురుషుడు రెండవ పెళ్ళి చేసుకోరాదని మాజీ మంత్రి షేరీకహమాన్ ప్రస్తావన లేవనెత్తాడు. ఈజిప్టులో ప్రభుత్వపరంగా కాకుండా ముస్లిం సంస్థ మొదటి భార్య అనుమతి లేకుండా రెండవ వివాహం చేసుకోరాదని ఘత్వా జారీచేసిన సంగతి కూడా షేరీరహమాన్ ప్రస్తావించాడు. కానీ ఆయన ప్రస్తావనను బలపరచలేదు. ఒక మహిళా ఎమ్మెల్యే సమీనాఖవార్ హయత్ రెండవ వివాహానికి మొదటి భార్య అనుమతి అవసరంలేదని చెప్పింది. ఒక మహిళగా ఆమె అలా మాట్లాడటం సిగ్గుచేటు, వింతగావుంది. పాకిస్తాన్ లో మహిళలు మండిపడ్డారు. అనేకమంది ఆమె భర్తకు పెళ్ళికూతుళ్ళను వెతుకుతున్నామని తమ నిరసన తెలియజేస్తున్నారు. మతాధిపతుల, మతఛాందసుల ఘత్వాలను ధిక్కరించి వరదాచాటునుంచే తమ నత్తాను చాటుకుంటున్నారు. అవకాశమివ్వకపోయినా సాంప్రదాయం ప్రకారం బురఖా ధరించి టెలివిజన్ లో దర్శనమిస్తున్నారు. అబుధాబీ ప్రభుత్వ టెలివిజన్ “మిలియన్ పొయెట్స్”

కవితల పోటీలు నిర్వహిస్తోంది. పోటీలో గెలిచిన వారికి 5,91,50,000 రూపాయల బహుమతి ప్రకటించింది. హిస్సోపోలాల్ అనే గృహిణి పరదామాటు నుంచే బురఖా ధరించి టెలివిజన్ లో కైజార్లవంటి (చిన్న చురకత్తి) కవితలు వినిపిస్తోంది. గల్ఫ్ అరబ్బులు అత్యధికంగా ఇష్టపడే బెదోయిన్ (సబాతీ) మాండలికంలోనే ఆమె కవితలల్లుతూంది. ప్రేక్షకులు ఆ కవితలు విని మంత్ర ముగ్ధులవుతున్నారు. ఆ కవితల్లో స్త్రీ-పురుష వివక్షతను, మహిళలకు ఉద్యోగాలు లేకుండా చేస్తున్న మతపెద్దల పెద్దరికాన్ని తీవ్రంగా ఖండిస్తూ, నిరసిస్తూ బాణాలలాంటి కవితలను ప్రజలలో వెదజల్లుతూవుంది. ఇది చూచి మతాధిపతుల గుండెల్లో గుబులు వుట్టింది ఆల్కాయిదాలాంటి టెర్రరిస్టుల నుంచి చంపుతామన్న బెదిరింపులు వస్తున్నాయి. కాని ఆమె జంకటం లేదు. ఆమె కలం నుండి అభ్యుదయభావజాల కవితలు

జాలువారుతూనే వున్నవి. హిస్సోపాలాల్ ఇప్పటివరకయితే పోటీలో గెలుపు బాటలోనే పయనిస్తున్నది.

సౌదీఅరేబియా తమ మహిళలకు ఓటుహక్కును ఇంతవరకు ప్రసాదించలేదు. లాబియా, సౌదీఅరేబియా మొదలగు దేశాలలో ముస్లిమేతర మహిళలు కూడా పాఠశాలలోనూ, ఆసుపత్రులలోనూ ఒకవేళ అక్కడక్కడా ఉద్యోగాలు చేస్తున్నా తప్పని సరిగా బురఖా ధరించవలసిందే. ఆ దేశాలలో అల్పసంఖ్యాకులకు (మైనార్టీవారికి) ఇస్లాం మతస్తులకు సదుపాయాలు, హక్కులు, అవకాశాలు వుండవు. సౌదీఅరేబియా ప్రభుత్వం ఇస్లాం మతానికి చెందనివారు బహిరంగ ప్రదేశాలలో దేవాలయాలు, చర్చిలు, గురుద్వారాలలాంటివి నిర్మించరాదని హుక్కుం జారీచేసింది. దేవాలయాలు, చర్చిలు, గురుద్వారాలు, జైనమందిరాలు మొదలగునవి బహిరంగ ప్రదేశాలలో కాకుండా ఇండ్లలో నిర్మించేవికావు కదా! ఇండ్లలో మూర్తులు, పటాలు, పెట్టుకుంటారు.

బ్రిటన్, అమెరికా, కెనడా, ఫ్రాన్స్, జర్మనీ, భారత్ మొదలగునవి ప్రజాస్వామిక దేశాలు. ఆ దేశాలలో మహిళలు పురుషులతో సమాన భాగస్వాములు. అన్ని మతాలవారికి అల్పసంఖ్యాకులకు కూడా దేశదిపొరులకున్న అన్ని సదుపాయాలు వుంటాయి. ఆ దేశాలలో ఇతర మతాలవారు దేవాలయాలు, గురుద్వారాలు, చర్చిలు, మసీదులు నిర్మించుకోవచ్చు. ప్రపంచంలోని వివిధ దేశాలకు చెందినవారు, మన భారతీయులు కూడా అమెరికా, బ్రిటన్, కెనడా, ఫ్రాన్స్, జర్మనీ, జపాన్ మొదలగు దేశాలకు ఉపాధికోసం వ్యాపారాల నిమిత్తం ఉద్యోగాల కొరకు, చదువుల కొరకు వెళ్ళి ఆయాదేశాలలో స్థిరపడినవారున్నారు. ఆయాదేశాల పౌరసత్వం పొందినవారున్నారు. ఇప్పుడూ వెళుతునేవున్నారు. ఇస్లామేతరులకు తమ దేశంలో తమతోపాటు సమాన సదుపాయాలు కలుగజేయమని ఆయా దేశాలకు చెందినవారు కూడా పైన పేర్కొనబడిన ప్రజాస్వామిక దేశాలలో స్థిరపడి వ్యాపారాలు, ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్నారు. స్విట్జర్లాండ్ ప్రభుత్వం ఇటీవలే ప్రజాభిప్రాయసేకరణ ప్రకారం ఒక చట్టం పాస్ చేసింది. అలాంటి వద్దతి వాళ్ళ రాజ్యాంగంలో వున్నదట. బహిరంగ ప్రదేశాలలో కొత్త మసీదులుగాని పాతవాటిని పునరుద్ధరించటంకాని చేయరాదని చట్టం చేసింది. చట్టం చేయకపూర్వం ప్రజాభిప్రాయసేకరణ జరిగింది. చట్టానికి చైతన్య మానవి

అనుకూలత లభించింది. కాని ఇది హర్షించదగిన విషయం కాదు గాని దీని వలన మతం పేరుతో అల్పసంఖ్యాకులకు అన్యాయం చేసేవారికి కనువిప్పు కలుగుతుందా? కలిగితే హర్షించేదగ్గవిషయమే. ఫ్రాన్స్ ప్రభుత్వం కూడా తమ దేశంలో బురఖాను నిషేధింప తలపెట్టింది. పాఠశాలలోనూ, ఆస్పత్రులలోనూ, ఇతర ప్రభుత్వ రంగాలలోనూ పనిచేసే మహిళలు బురఖా ధరించరాదని, దానిని నిషేధించాలని ఫ్రాన్స్ పార్లమెంట్ కమిటీ సిఫారసు చేసింది. బురఖా ధరించేవారికి వర్క్ వీసాలు, నివాస ధృవీకరణ పత్రాలు. ఫ్రాన్స్ పౌరసత్వం ఇవ్వరాదన్న ప్రతిపాదనలను పార్లమెంట్ కమిటీ సూచించింది.

కుల, మత, వర్గ, వర్ణ భేదం లేని లింగ వివక్షలేనిది భారతరాజ్యాంగం. అన్ని మతాలవారు, అన్ని ప్రాంతాలవారు, అన్ని రకాల భాషాభాషీయులు దేశంలో ఏ ప్రాంతంలోనైనా ఉపాధికోసం, ఉద్యోగం కోసం వ్యాపారాల నిమిత్తం చదువుల కొరకు, బ్రతుకుతెరువు కోసం వెళ్ళవచ్చు, వుండవచ్చు. ఈలాంటి సదుపాయాలను భారత రాజ్యాంగం మనకు ప్రసాదించింది. దురదృష్టం కొలదీ వేర్పాటువాదం ఊపందుకుంది. ముంబయి మరాఠీలదేనని, హైదరాబాద్ తెలంగాణా వారిదేనన్న ధోరణులు పెచ్చుమీరిపోయాయి. స్వార్థరాజకీయాల ప్రభావం ఉడుకు రక్తం పురకలేసే విద్యార్థి వర్గంలో దావానంలా వ్యాపించింది. ఒకే తెలుగు భాష మాట్లాడే తెలుగువారంతా ఒకే రాష్ట్రంగా కలిసి వుండలేమంటున్నారు. భాష యానలు అడ్డంకులయ్యాయి. ఇంగ్లీషువారి ఇంగ్లీషు ఉచ్చారణ, అమెరికన్ ఇంగ్లీషు ఉచ్చారణ, భారతీయుల ఇంగ్లీషు ఉచ్చారణ ఒకేమాదిరిగా వుండదు. ఎంతో వ్యత్యాసం వుంటుంది. భాష, అడ్డంకులు చెప్పేవారు ఆంధ్ర, సీమ, ఉత్తరాంధ్రా, తెలంగాణా ప్రాంతాలకు చెందినవారు ఇంగ్లండ్, అమెరికా, ఆస్ట్రేలియా మొదలగు దేశాలకు వెళ్లివుంటున్నారు. ఉద్యోగాలు వ్యాపారాలు చదువులు, వగైరాల కొరకు పరాయిదేశంలో పరభాషీయులతో ఉచ్చారణ భాష వేరైనా కలుపుకుని వుంటున్నారు, ఇక్కడ మాత్రం ఒకేభాషీయులతో ఉచ్చారణ, తెలుగుతల్లి, తెలంగాణా తల్లి, సీమతల్లి, కళింగతల్లులు పుట్టుకొస్తున్నారు. ఏ ప్రాంతానికి చెందిన తెలుగు రచయితలైనా కథలు రాసినా కావ్యాలు రాసినా తెలుగు వర్ణమాలలోని 56 అక్షరాలలోనే రాయాలి కదా!

(ఇప్పుడు ఋ, ఋ, ... అ

లు లేవనుకుంటా) మన దురభిమానం లాంటిదే ప్రాంతీయ దురభిమానమైనా, భాషాదురభిమానమైనా. ఈలాంటి దురభిమానాలు సమాజ కళ్యాణానికి, అభివృద్ధికి, ప్రజల జీవన విధానంలో మార్పు తేవటానికి ఏ విధంగాను తోడ్పడవు. స్వాభిమానం వుండవచ్చు స్వాభిమానం ఇతరులను బాధించదు. అవహేళన చేయదు. ఇతరులను నొప్పించదు. దేశం స్వతంత్రం కాకపూర్వం భాషాప్రయత్న రాష్ట్రాలకు నాందీవాచకం పలికింది. శ్రీకారం చుట్టింది తెలుగువారే.

ప్రపంచ ప్రజాస్వామిక దేశాల సరసన నిలబడి పెద్ద ప్రజాస్వామిక దేశంగా పేరు తెచ్చుకుంది, గుర్తింపు పొందింది. ప్రజాస్వామ్యంలో జరగకూడని విషాద ఘటనలు జరుగుచున్నవి. అన్ని మతాలలోనూ కరుడుగట్టిన మత ఛాందసులుంటారు. మంగుళూరులో ఒక వబ్లోనికి రామసేన కార్యకర్తలు ప్రవేశించి అందులోని యువతులను, మహిళలను చావచితకబాదారు. యువకులను, పురుషులను పల్లెత్తుమాటకూడా అనలేదు. వబ్లోని పురుషులుగాని, యువకులుగాని వారిని అడ్డుకోలేదు, ప్రేమికులరోజున ఏజంటైనా వారికంటపడితే యువతుల మెడలో బలవంతాన తాళి కట్టిస్తున్నారు. అర్ధరాత్రి స్త్రీ ఒంటరిగా తిరగగలిగినరోజు నిజమైన స్వతంత్రదినమని భావించాలన్నారు. అర్ధరాత్రి సంగతి దేవుడెరుగు పట్టవగలే యాసిడ్ దాడులు, కిడ్నాపులు, హత్యలు, అత్యాచారాలు, లైంగిక వేధంపులు రోజురోజుకు ఎక్కువవుతున్నాయి. ప్రపంచ ప్రసిద్ధిచెందిన చిత్రకారుడు ఎమ్.ఎఫ్. హుస్సేన్ భారతీయుడు. అతని తైలవర్ణచిత్రాలు కోట్ల రూపాయలలో అమ్ముడుపోతాయి. అందుకు మనము గర్వించాలి. దురదృష్టవశాత్తు బంగ్లాదేశ్ రచయిత్రి తస్లీమానస్రీన్ రచనలు వివాదాస్పదమైనట్లే హుస్సేన్ తైలవర్ణచిత్రాలు వివాదాస్పదమైనవి. అతనికి మన దేశంలో భద్రత లోపించింది. అజ్ఞాత జీవితం గడుపుతుండగా ఖతార్ దేశం ఆహ్వానించి హుస్సేన్ కు తమ దేశ పౌరసత్వమిచ్చి అండగా నిలిచింది. హిందూ మతోన్మాదం వలన ఆయన ప్రాణాలకు, చిత్రాలకు మన దేశంలో రక్షణ కరువయింది. బంగ్లాదేశ్ రచయిత్రికి ముస్లిం మతాధిపతుల వలన దేశం వదిలి రావలసివచ్చింది. ఒకచోట వుండే వీలులేక దేశదేశాలు తిరుగుతూవుంది. 95 సంవత్సరాల వయోవృద్ధుడు, విశ్వవిఖ్యాతి చెందిన చిత్రకారుని దూరం చేసుకోవటం ప్రపంచ ప్రజాస్వామిక దేశాలలో భారత్ కు

ఆందోళన కల్గించే హెచ్పివి వ్యాక్సిన్

కేంద్ర ఆరోగ్య, కుటుంబ మంత్రిత్వశాఖ, భారతీయ వైద్య పరిశోధనా సంస్థ (ఐసిఎంఆర్) పాత్ ఇంటర్నేషనల్, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో కలిసి అమలుచేసే పరిశోధనా ప్రాజెక్టు క్రింద రాష్ట్ర ఆరోగ్య కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రి 2009 జూలై 9వ తేదీన గర్భకోశ ముఖద్వారా క్యాన్సర్ నివారణ టీకా ఫైలట్ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు. హెచ్పివి టీకా 3 డోసులను ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ఖమ్మం జిల్లాలోని భద్రాచలం, కొత్తగూడెం, తిరుమలాయపాలెం మండలాల్లో 10-14 ఏళ్ళ మధ్య వయస్సు గల 16,000 మంది ఆడపిల్లలకు ఇస్తున్నారు. ఈ టీకా మూడు డోసులను మూడు నెలల వ్యవధిలో ఇస్తారు.

వ్యాక్సిన్ సమర్థత: గార్డసిల్ టీకా సమర్థత గురించి ఖచ్చితమైన సమాచారం లేదు. ప్రస్తుతమిస్తున్న హెచ్పివి వ్యాక్సిన్ గర్భకోశ ముఖద్వారా క్యాన్సర్ కు కారణమయ్యే హెచ్పివి (16-18) ఉపరకాల నుండి వచ్చే ఇన్ఫెక్షన్లను, సుఖవ్యాధులకు కారణమయ్యే హెచ్పివి 6,18 ఉపరకాలను మాత్రమే నివారిస్తుంది.

ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వచ్చే గర్భకోశ ముఖద్వారా క్యాన్సర్ కేసులలో 70 శాతం కేసులకు హెచ్పివి 16,18 రకాలే కారణం. అయితే హెచ్పివి ఉపరకాలు వందకు పైగా వున్నాయి, ఈ టీకా 16,18 రకాలను “నివారించగలిగితే” క్యాన్సర్ కారకమైన మిగిలిన ఉపరకాలు బలవడి ఉధృతమయ్యే ప్రమాదముండటం ప్రధానంగా ఆందోళన కలిగించే అంశం.

హెచ్పివి 16,18 ఉపరకాలకు ఈ టీకా ఎంతకాలం రక్షణ కలిగిస్తుంది అనే ఆంశానికి సంబంధించి ఖచ్చితమైన గణాంకాలు లేవు. వ్యాక్సినేషన్ చేసిన “సబ్జెక్ట్స్” (ప్రయోగం జరిపిన బాలికలు) ను 5 సంవత్సరాల వరకు అధ్యయనం చేశారు. ఈ టీకా 5 సంవత్సరాల వరకు పనిచేస్తుందని ఈ అధ్యయనంలో తేలింది. ఈ టీకా 5 సంవత్సరాలకంటే ఎక్కువ కాలం రక్షణ ఇస్తుందో లేదో అనే విషయంపైనే స్పష్టత లేదు. ఈ టీకావల్ల కలిగే దీర్ఘకాలిక నమర్దత లేక రక్షణ తెలియకపోవటంతో 60-70 శాతం రక్షణ దొరుకుతుందని చెప్పలేము. అంతేగాక భారతదేశంలో 35 సంవత్సరాలు పైబడిన స్త్రీలలోనే గర్భకోశ ముఖద్వారా క్యాన్సర్ ఎక్కువగా వస్తున్నందువల్ల ఈ 3 డోసులు దీర్ఘకాలం రక్షణ కల్పిస్తాయా లేదో

చైతన్య మానవి

ఐదవ పోరాట విజయం:

గర్భాశయ ముఖద్వారా క్యాన్సర్ కు ఇస్తున్న హెచ్పివి టీకాలను వెంటనే నిలిపివేయాలని ఐదవ అనేక రూపాలలో ఆందోళన కార్యక్రమాలు నిర్వహించిన ఫలితంగా భారతీయ పరిశోధనా మండలి టీకాలను వెంటనే నిలిపి వేయాలని కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను ఆదేశించటంతో పాటు టీకాలను తీసుకోవద్దని ప్రజలకు విజప్తి చేయటాన్ని ఐదవ రాష్ట్రకమిటీ హర్షం తెలిపింది. గత 2 నెలలుగా ఐదవ ఆధ్వర్యంలో వ్యాక్సిన్ వేయించుకున్న బాలికలపై సర్వేతో పాటు ఆందోళనా కార్యక్రమాలు జరిగాయి. వ్యాక్సిన్ ప్రయోగాన్ని వెంటనే నిలుపుదల చేయాలని ఐదవ ప్రభుత్వాన్ని కోరింది. ఏప్రిల్ 2వ తేదీ ఐదవ జాతీయ నాయకురాలు బృందాకారత్, రాష్ట్ర, జిల్లా నాయకత్వం 7 గ్రామాలలో పర్యటించి వ్యాక్సిన్ వలన చనిపోయిన నాలుగు కుటుంబాలను పరామర్శించారు. ఇప్పటికీ అనేక మంది బాలికలు తలనొప్పి, కడుపునొప్పి, వాంతులు, నీరసం, జ్వరం మొదలైన వ్యాధులతో బాధపడుతున్నారు.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వ్యాక్సిన్ వేసేముందు ఆ ప్రాంతంలో సర్వేకల్ క్యాన్సర్ వ్యాధిపై అధ్యయనం చేయలేదు. హెచ్పివి వ్యాక్సిన్ పై ఎలాంటి పరిశోధనలు చేయకుండా అంగన్ వాడీ టీచర్లతోనూ, ఏఎన్ఎమ్లతో రోజుకి 70 మంది చొప్పున 8 నుండి 14 సంవత్సరాల బాలికలకు టీకాలు వేయించింది. టీకా వేసిన తరువాత వస్తున్న పరిణామాలపై పరిశీలన లేదు. కనీసం తల్లి తండ్రుల అనుమతి కూడా చాలా చోట్ల తీసుకోలేదు. ఎలాంటి వైద్య సదుపాయాలు కల్పించలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బహుళజాతి కంపెనీకి ట్రాయల్ క్లినికల్ ఎక్స్ పరిమెంట్ కి చేయడానికి అనుమతినిచ్చింది. వాళ్లు క్యాన్సర్ టీకాలను అనైతికంగా అమాయక గిరిజన బాలికలపై ప్రయోగించారు. ఐదవ ఇతర సంఘాలను కలుపుకుని చేసిన పోరాటం వల్ల ఎట్టకేలకు ప్రభుత్వం దిగివచ్చి తన తప్పును అంగీకరించి వ్యాక్సిన్ ను నిలుపుదల చేసింది.

స్పష్టంగా తెలియదు, లేక మరొక బూస్టర్ డోసు అవసరం వుంటుందో లేదో కూడా స్పష్టం కాలేదు.

సర్వేకల్ క్యాన్సర్ వ్యాక్సిన్ నిజానికి క్యాన్సర్ రాకుండా చేసే టీకా కాదు. ప్యాపిల్లోమా వైరస్ గర్భ సంబంధి సోకకుండా ఆసే టీకా మాత్రమే. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా

యిప్పుటి వరకూ రెండు మందుల కంపెనీలు ఈ టీకాలు తయారు చేశాయి. 10-14 సంవత్సరాల వయస్సు వారు టీకాలకు అర్హులు. వ్యాక్సిన్ తీసుకున్న ఆరు నెలల నుండి రెండు సంవత్సరాలలోపు శరీరంలో చాలా ఎక్కువ మోతాదులో వైరస్ యాంటీ బాడీలు ఉత్పత్తి అవుతాయి. ఇది ఏడు నుండి వది సంవత్సరాలలోపు మాత్రవే ప్యాపిలోమియా వైరస్ ల నుండి రక్షణ కల్పిస్తాయి. ఆ తర్వాత మరోసారి వ్యాక్సిన్ వేసుకుంటేనే తదుపరి రక్షణ వుంటుంది. యాభై ఏళ్ళు వచ్చే వరకూ బూస్టరు డోసులు వేసుకోవాలి.. ఇది చాలా ఖరీదైన వైద్యం..

-గర్భకోశ ముఖద్వారం క్యాన్సర్ పరీక్షకు హెచ్పివి వ్యాక్సినేషన్ ఒక ప్రత్యామ్నాయం కాదు. ఈ టీకా తీసుకున్న వారితో సహా స్త్రీ లందరూ పాప్ స్మియర్ పరీక్ష చేయించుకోవలసి వుంటుంది. ఎందుకంటే గర్భకోశ ముఖద్వారం క్యాన్సర్ ను ఈ టీకా సమర్థవంతంగా నివారిస్తుందనే విషయం ఎక్కడా నిర్ధారించబడలేదు.

సైడ్ ఎఫెక్ట్స్:

అమెరికాలో హెచ్పివి వ్యాక్సినేషన్ వేసిన తర్వాత మొత్తం 12,424 సైడ్ ఎఫెక్ట్స్ కేసులను ఫెడరల్ వ్యాక్సిన్ యాడ్వర్స్ ఈవెంట్ రిపోర్టింగ్ సిస్టం నమోదు చేసిందని అమెరికాలోని జబ్బుల నివారణ కేంద్రం తెలియజేసింది.

“గార్డసిల్ టీకా ఇచ్చిన ప్రతి ఒక్కరికి పూర్తి రక్షణ ఇవ్వలేకపోవచ్చు. అన్ని రకాల సర్వైకల్ క్యాన్సర్ ను నివారించదు, అందుకే మామూలుగా చేసే ఈ క్యాన్సర్ పరీక్షలను కొనసాగించటం చాలా ముఖ్యం. గార్డసిల్ గర్భకోశ ముఖద్వార క్యాన్సర్ ను కాని, జననాంగాలలో కురుపులను గాని నయం చేయదు” అని గార్డసిల్ గర్భకోశ ముఖద్వార క్యాన్సర్ ను అధికారిక వెబ్ సైట్ స్పష్టంగా ప్రకటించింది. ఈ టీకాకు నమోదుచేసిన సైడ్ ఎఫెక్ట్స్ లో నొప్పి, వాపు, దురద, గాయం, టీకా ఇచ్చిన చోట ఎర్రబడటం, తలనొప్పి, జ్వరం, వాంతులు, కళ్ళు తిరగటం, మూర్ఛపోవటం వున్నాయి. కొన్ని సందర్భాలలో మూర్ఛపోయి పడిపోయినపుడు

దెబ్బలు తగలటం, ఫిట్స్ రావటంకూడా జరగవచ్చు.

-ఇండియన్ ఎకాడమి ఆఫ్ పిడియాట్రిక్స్ ఆన్ ఇమ్యునజేషన్ సంస్థ ఇచ్చిన సలహాలలో, గతంలో టీకా ఇచ్చినపుడు సరిపడని వారికి ఈ టీకా ఇవ్వవద్దని చెప్పింది. అలాగే గర్భిణీ స్త్రీలలో ఈ టీకా ప్రభావం గురించి సరైన అధ్యయనాలు జరగలేదు.

పైన చెప్పిన గణాంకాలన్నీ ఇతర దేశాలలో అమెరికన్ సంస్థలు జరిపిన పరిశోధనల ద్వారా తెలిసినవి. అంతేగాని మనదేశ పరిస్థితిలో సైడ్ ఎఫెక్ట్స్ గురించి ఎటువంటి సమాచారం లేదు. అందుకే లైంగిక సంబంధం ద్వారా వచ్చే ఇన్ ఫెక్షన్ ఫలితంగా వచ్చే క్యాన్సర్ ను ఈ టీకా నివారిస్తుందని, అదికూడా లైంగిక సంబంధాలు పెట్టుకునే దశకు ముందుగానే బాలికలకు టీకాలు ఇవ్వాలనే విషయం పట్ల ప్రశ్నలు తలెత్తుతున్నాయి.

ఖర్చు:

హెచ్పివి వ్యాక్సిన్ ఒక డోసు ఖరీదు 3,000 రూ॥లు. ప్రతి 10 సంవత్సరాల వయసుగల బాలికకు 3 డోసులు, తర్వాత బూస్టర్ డోసులు ఇచ్చినట్లయితే 8 డోసులకు (50 సంవత్సరాలు వచ్చేవరకు ప్రతి 5 సంవత్సరాలకు ఒక డోసు చొప్పున) మొత్తం 33,000 రూ॥లు ఖర్చు అవుతుంది.

మన దేశంలో ప్రజారోగ్య వ్యవస్థను పరిశీలించితే ఇంత ఖర్చును ఏ ప్రభుత్వం భరించలేదు. 3 రూ॥లు ధర గల డిపిటి టీకాను 50% పిల్లలకు ఇవ్వలేని మనదేశంలో ప్రభుత్వం ప్రతి స్త్రీకి 9,000 రూ॥లు ఖర్చుపెట్టి టీకా ఇవ్వగలదా?

భారతదేశంలో వున్న ఈ పూర్తి ప్రతికూల పరిస్థితిలో మన జాతీయ టీకాకరణ కార్యక్రమంలో హెచ్పివి టీకాను చేర్చి ఉచితంగా ఇచ్చే అవకాశం కనిపించదు. అంటే భారతదేశంలో అటువంటి డిమాన్స్ట్రేషన్ ప్రాజెక్టును నిర్వహించటమంటే మనదేశ ప్రజలను గిని పందులుగా ప్రయోగాలకు ఉపయోగించుకోవటమే తప్ప మరేమీలేదు.

విస్తృతమైన మార్కెటింగ్ ఎత్తుగడలు:

గార్డసిల్ టీకాను ఉత్పత్తి చేసే మెర్క్

కంపెనీ (ఇది అమెరికాకు చెందినది) ఇటీవల గర్భకోశ ముఖద్వార క్యాన్సర్ నివారణ గురించి ఒక ప్రచార కార్యక్రమాన్ని మొదలుపెట్టింది. “గర్భకోశ ముఖద్వార క్యాన్సర్ తదితర హెచ్పివి ఇన్ ఫెక్షన్ ల నుండి రక్షించటానికి మేము నిర్ణయించుకున్నాము. ఇక నిర్ణయం మీదే” అని ఒక ప్రకటన ఇస్తున్నారు.

ఈ ప్రకటనలు హెచ్పివి గర్భకోశ ముఖద్వార క్యాన్సర్ లకు సంబంధించి “ప్రజారోగ్య అత్యవసర పరిస్థితి” అనే తప్పు అభిప్రాయాన్ని ప్రజలలో కలిగిస్తున్నాయి.

మీ కూతుళ్ళను గర్భకోశ ముఖద్వార క్యాన్సర్ నుండి రక్షించటానికి గార్డసిల్ టీకా ఇవ్వండి అని టీవీలలో వచ్చే 15 సెకండ్ల ప్రకటన తల్లి తండ్రులను తప్పుదోవ పట్టిస్తున్నది. టీవీల ద్వారా మందులను సూచించటం అనైతికమైన పనేగాక తప్పుడు సమాచారంతో భయం సృష్టించటం ద్వారా మందులను అమ్మాలని చూడటం మరింత ఘోరమైన విషయం.

కేంద్ర ఆరోగ్య మంత్రి, అమెరికాకు చెందిన మెర్క్ అనే కంపెనీతో మన దేశంలో ఈ టీకాలు వేసే కార్యక్రమం గురించి ఒక ఒప్పందంపై సంతకం చేసినట్లు తెలిసింది. ఈ ఒప్పందం ప్రకారం వ్యాక్సిన్ ప్రవేశపెట్టే ముందు చేసే ప్రయోగాలను దేశంలోని చాలాచోట్ల చేపడతారు (ఇన్ ఫిట్యూట్ ఆఫ్ సైటాలజీ అండ్ ఆంకాలజీతో సహా 6 నెలల పాటు ఈ ప్రయోగం జరుగుతుంది). ఈ ప్రయోగాలు లేక బ్రయల్స్ పూర్తయినాయా, వాటి ఫలితాలేమిటి, కనుగొన్న విషయాలేమిటి?

ఒక టీకాను ఫైలట్ ప్రాతిపదికన గాని, అందరికీ ఇచ్చే కార్యక్రమంగా గానీ ప్రవేశపెట్టేందుకు ఒక పరిశ్రమ లేక అంతర్జాతీయ సంస్థ నుండి అందే ఆర్థిక సహాయం ప్రాతిపదిక కాకూడదు. ఈ మొత్తం కార్యక్రమంలో పాత్ (పిఎటిహెచ్) సంస్థ పాత్ర స్పష్టంగా లేదు. పాత్ సంస్థ తన పరిశోధన ద్వారా విధానాలు తయారు చేసే వారిని ప్రభావితం చెయ్యటానికి ప్రయత్నిస్తున్నట్లు తెలుస్తుంది.

*

ఆయన ఓ మరమనిషి

భౌతికంగా ఎన్ని సుఖాలు సమకూరినా..... రెండు మనసులు దగ్గరైతేనే ఆ సంసారం పండుతుంది. అలా కాకపోతే అలూమగల మధ్య పెరిగిన దూరం వారి జీవితాన్నే కాదు....వారి పిల్లలు... ముందు తరాల జీవితాల్ని కూడా ధ్వంసం చేస్తుంది. కౌన్సిలింగ్ కోసం సైక్రియాట్రిస్ట్ వద్దకు వచ్చిన ఈ దంపతుల సమస్యను పరిశీలిస్తే మనలోని మనకు తెలియని లోపాలు కనిపిస్తాయి. ఒక పొరపాటుకు ఎన్ని జీవితాలు భగ్నం అవుతాయో అర్థం అవుతుంది. బంధాలను ఎంత పదిలంగా కాపాడుకోవాలో తెలుస్తుంది.

నీలిమ, ప్రణీత్ (పేర్లు మార్చాం) భార్య భర్తలు. ముచ్చటైన ఈ జంటకు ముద్దుగాలిపే ఇద్దరు పిల్లలు. మధ్యతరగతికి అడుగుడుగునా అడ్డుపడే ఆర్థిక ఇబ్బందులేవీ లేవు వీరికి. వీరిని చూస్తే చాలు కుటుంబమంటే ఇలా వుండాలని ఇరుగు పొరుగుంతా ముచ్చటపడి పోతారు. ఇంటినిండా సకల సదుపాయాలు. ఏది కావాలన్నా చిటికెలో తీసుకొచ్చే భర్త. కానీ నీలిమ జీవితంలో గుప్పెడు సంతోషం లేదు. నాలుగు మధురమైన జ్ఞాపకాలు లేవు. మనసు నిండా ఏదో తెలియని వెలితి. జీవితాన్ని మిస్ అవుతున్నానన్న బాధ. ఓ రోజు కౌన్సిలింగ్ కోసం వెళ్ళిన ఆమె....తన బాధనంతా కాగితం మీద రాసి ఓ సైక్రియాట్రిస్ట్ ముందు వుంచింది. (ఈ సమస్య ఆమె ఒక్కరిదే కాదు చాలా మంది భార్యల సమస్య)

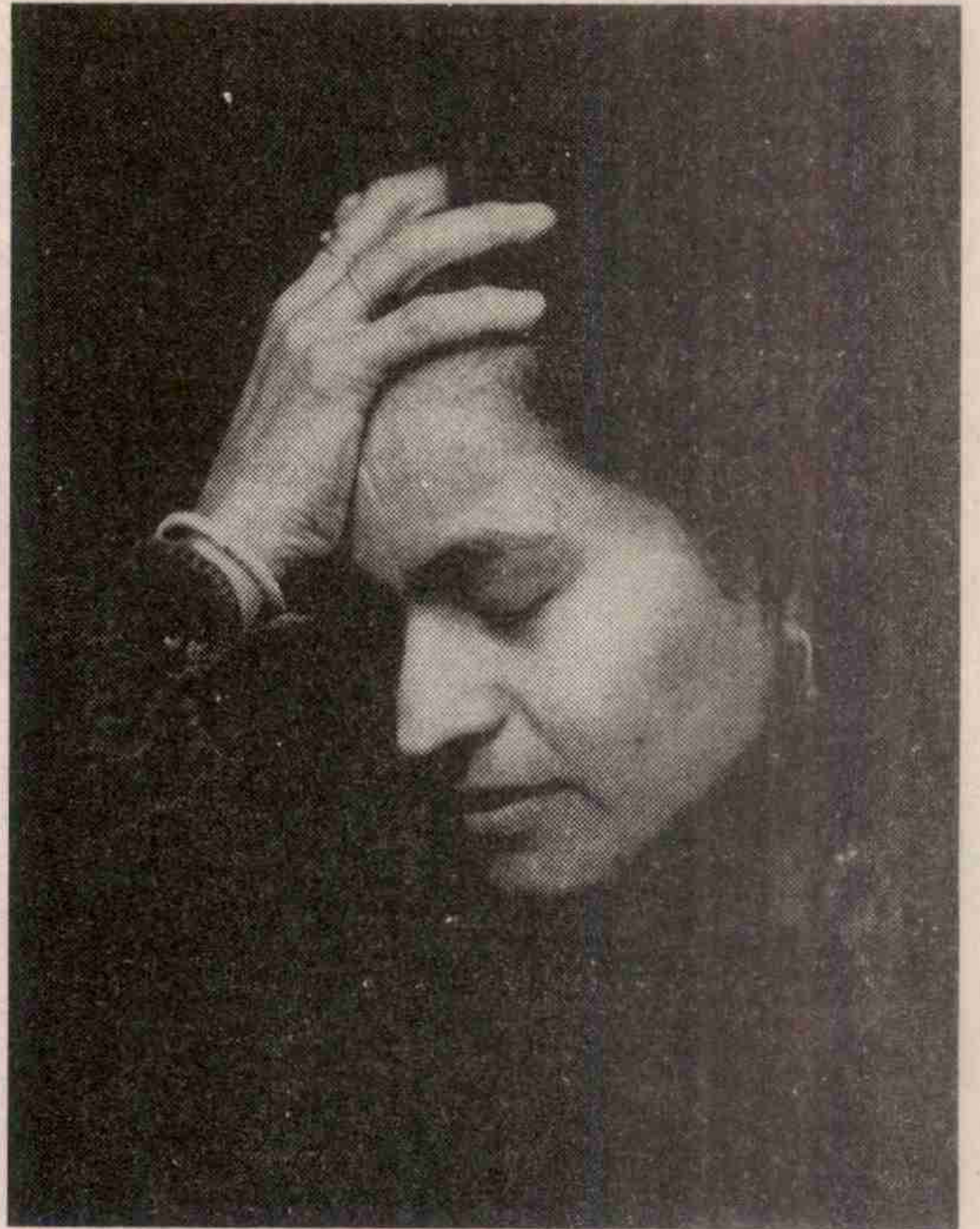
రాగేనే రిమోట్ చేతిలోకి!

‘మాకు పెళ్ళయి పదిహేడేళ్లయింది. నేను ఒక ఫార్మా కంపెనీలో మిడిల్లెవెల్ జాబ్ చేసి వదిలేసాను. నా భర్త బ్యాంక్ ఆఫీసర్. ఆఫీసులో జెంటిల్మెన్. బయట ‘కామ్ గోయింగ్’ ఎలాంటి చెడు తిరుగుళ్ళు, అలవాట్లు లేవు. ఇవన్నీ ఆయనకు వచ్చిన ఉత్తమ పురుష బిరుదులు. నాకూడా ఆయనంటే పోషించే వ్యక్తిగా కృతజ్ఞత వున్నా భార్యగా సంతోషం లేదు. ఇన్నేళ్ళ కాపురంలో వేం ఇద్దరం మానసికంగా దగ్గర కాలేదనిపిస్తుంది. ఇన్నేళ్ళ కాపురంలో నేను ఆయన ముఖంలో ఎలాంటి భావోద్వేగాలను చైతన్య మానవి

చూడలేదు. ఆయన ఎప్పుడూ గుర్తుకొచ్చినా తోలుకప్పుకున్న చెక్క ముఖంలాగే తోస్తుంది నాకు. ఆఫీసు నుంచి ఇంటి కొనసానే..... ముఖం కదుక్కుని..... రిమోట్ చేతిలోకి తీసుకుంటాడు. టీవీలోని ఛానల్లన్నింటినీ టపా టపా నొక్కేస్తాడు. నిలకడగా ఒక్క ఛానల్ చూస్తే ఒట్టు. ఒక గదిలో వంద టీవీలను పెట్టి...అన్ని ఛానల్లను ఒక్కసారి ఆన్ చేస్తే ఎంత గందరగోళంలా వుంటుందో ఆయన వైండ్ కూడా అంతే గజిబిజిగా వుంటుందేమో? రాత్రి పది గంటలయ్యాక ఆకలి గుర్తుకొస్తే అప్పుడు భోజనానికి కూర్చుంటాడు. గబగబా తినేసి...పక్కమీద వాలిపోతాడు. మళ్ళీ పొద్దున్నే టీ తాగి, పేపర్ పట్టుకుంటే ... ఆ చివర్నుంచి ఈ చివరి దాకా పేజీలన్నీ తిప్పందే కూర్చున్నచోట నుండి పైకి లేస్తే ఒట్టు. ఇక ఆఫీసు వుందిగా...టైమైందంటూ రంచనుగా చెక్కేస్తాడు. సెలవు రోజు కూడా ఇంచుమించు ఇదే పరిస్థితి. కొన్నేళ్ల నుండి ఇదే ఆయన దిన చర్య. మా యిల్లు లాడ్జికంటే భిన్నంగా కనిపించలేదు నాకు.

ఇవేవీ నాకు అక్కరలేదు....

ఏటా నా పేరుతో ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు చేస్తారు. నాకు కావాల్సింది ఆర్థిక భద్రత ఒక్కటే అన్నది ఆయన ఆలోచన. ఇవేవీ నాకు అక్కరలేదు. మనసు పంచుకునే సమయం కావాలి. తనున్నాడన్న అండ కావాలి. ఎప్పుడన్నా మూరెడు మల్లెపూలు తీసుకొస్తే...నన్ను గుర్తుపెట్టుకున్నాడన్న మధురమైన ఫీలింగ్ కావాలి. ఇలాంటి అనుభూతులు లేకుండా సాగే నా జీవితం నిస్సత్తుగా కాక ఇంకెలా వుంటుంది. ఒత్తిడి చేస్తే ఆర్నెల్లకో, ఏడాదికో సినిమాకు తీసుకెళతాడు. నేను కాస్త క్లోజ్ గా వుంటే...ఎక్కడ తన లోకంలోకి ప్రవేశించి ప్రశ్నలు కురిపిస్తానోనన్న భయం ఆయనది. పైకి కనిపించకుండానే నా చుట్టూ లక్షణ

రేఖ గీస్తాడు. “మనిద్దరం వేరువేరు కాదు..ఇద్దరి అభిరుచులు, అభిప్రాయాలను వంచుకుందాం” అన్న ఎమోషనల్ అటాచ్మెంట్ కోసం నేను కొన్నేళ్ళ నుంచి తపించి పోతున్నాను. మానసికంగా ఆయనకు నాకు రానురాను దూరం పెరిగిపోతూ వచ్చింది. నేను కూడా ప్రతి చిన్న విషయానికి పిల్లల మీద విసుగు, కోపం ప్రదర్శిస్తూ వస్తున్నాను. ఇవన్నీ ఆయనకు చెప్పి భారాన్ని దించుకుందామని ప్రయత్నించని రోజంటూ లేదు. అవకాశమే రాలేదు.

పిల్లల మీద ప్రభావం

మాకు ఇద్దరు పిల్లలు. అబ్బాయి ఇంటర్, అమ్మాయి టెన్త్ చదువుతున్నారు. స్కూలు నుంచి ఇంటికొస్తూనే రకరకాల ఫిర్యాదులతో నాన్ స్టాప్ గా చెప్పుకొస్తుంది అమ్మాయి. దానికి సమాధానం చెప్పలేక...వినే ఓర్పు లేక..కోపం విసుగు తన్నుకొస్తుంది. ఆ పిల్ల మీద చిరాకుపడి, గట్టిగా అరుస్తూ..లోపలికెళ్లి చదువుకోపో..నా తల తినకు’ అంటూ తప్పించుకుంటాను. ఆరో తరగతి నుంచి దానిమీద ఇదే అసహనం. ఒక్కోసారి తల్చుకుంటే నా మనస్తత్వం ఎందుకు ఇలా అయిపోయిందోనని. కారణం కోసం వెతుకుతూపోతే...మళ్ళీ ఆయన దగ్గరే సమస్య ఆగిపోతుంది. భార్య భర్తలనే పేరుతో కాకుండా మానసికంగా కలిసి కాపురం చేయకపోతే వచ్చే ఇబ్బందులు ఇవి. అందుకే

నా కోపతాపాలన్నీ నా పిల్లలకు వచ్చేసాయి. మా అమ్మాయి కూడా చీటికీ మాటికీ నాలాగే ప్రవర్తించడం మొదలు పెట్టింది. దాని ప్రవర్తన చూసి నాకు చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది. ఇప్పుడు అమ్మను అనుకరించడం ఒక్కటే దానికి తెలుసు. ఒక రోజు స్కూలుకు వెళితే 'మీ అమ్మాయి ఒక్కోసారి అబ్ నార్మల్ గా వుంటోంది. కొద్దిగా కాన్ఫుజ్డ్ చేయండి' అని టీచర్ చెప్పగానే కళ్లనిండా నీళ్ళు పెట్టుకున్నాను. 'పిల్లల మీద తల్లి తండ్రుల ప్రభావం ..ఇంత దారుణంగా వుంటుందా' అని.

ఇక అబ్బాయి సంగతి చెప్పనక్కర్లేదు. వాడు అచ్చుపోసినట్టు వాళ్ల నాన్నను తలపిస్తున్నాడు. ఎవ్వరితోనూ మాట్లాడడు. ఫ్రెండ్స్ లేరు. లోన్లీగా వుంటాడు. ఏదీ త్వరగా ఎక్స్ ప్రెస్ చేయడు. ఎప్పుడూ సీరియస్ ఫేసే. వాడు నాన్నను ఫాలో అవుతుంటే అమ్మాయి నన్ను ఫాలో అవుతోందని నాకు బాగా అర్థమైంది. అంటే చెడైనా మంచైనా తల్లిదండ్రులనే పిల్లలు అనుసరిస్తారని తెలుసుకున్నాను. ఈ సత్యాన్ని పెళ్లయిన పదిహేనేళ్ళకు తెలుసుకోవడంతో ఎంతో నష్టపోయాననిపించింది. ఇప్పుడు నా పిల్లలు నష్టపోతుంటే చూడలేకపోతున్నాను".

నీలిమ-ప్రణీత్ లాంటి వాళ్ళు ఎందరో మనచుట్టూ కనిపిస్తారు. ఎదుటి వారి మనస్సు ,భాష తెలుసుకోలేని ధోరణి కొన్ని ఇబ్బందులపాలు చేస్తుందని, వారి జీవితాల్లో సంతోషం లేకుండా చేస్తుందనేందుకు వీరి కథ ఓ ఉదాహరణ.

తల్లిదండ్రులకు ట్రైనింగ్

మనలో చాలామంది అన్ ట్రైన్డ్ పేరెంట్స్. చిన్నపనికి కూడా ట్రైనింగ్ తీసుకునే ఈ కాలంలో... జీవితాంతం కలిసి బతకాల్సిన పేరెంట్స్ కు మాత్రం ఎలాంటి శిక్షణ లేదు. ఈ శిక్షణ ఇవ్వాలింది కుటుంబమే. నీలిమ జీవితంలో కూడా ఇదే జరిగింది. ఆరోజే ప్రణీత్ మనస్తత్వాన్ని గమనించి ఆయన తల్లిదండ్రులు గైడ్స్ ఇచ్చివుంటే.... ఈరోజు మూడో తరం పిల్లల్లో కూడా ఈ సమస్య వచ్చేది కాదు. భౌతిక అవసరాలే కాదు మానసిక అవసరాలు కూడా జీవితానికి తప్పనిసరని... ఈ కేసు ద్వారా తెలుసుకోవచ్చు. సైకాలజీ పరిభాషలో చెప్పాలంటే నీలిమ భర్త ప్రణీత్ ఓ "స్కిజాయిల్డ్ పర్సనాలిటీ" ఇంట్లో ఎన్నో

వస్తువులునట్లే ఆయన కూడా ఓ వస్తువులాగే వుండటాన్ని ఏ భార్య సహించలేదు. ఇలాంటి జీవితం దుర్భరంగా తోస్తుంది. ప్రస్టేషన్ కు దారి తీస్తుంది. దాంతోనే నీలిమలో అంతులేని నిస్సహాయత కనిపిస్తోంది. ఇలాంటి భర్తలు బయటివాళ్ళకు మంచిగానే కనిపిస్తారు. ఇంట్లో అన్నీ సమకూరుస్తారు. ఆఫీసులో బాగా కష్టపడి పనిచేస్తారు. కానీ ఇతరుల మనసును తాకే ప్రయత్నం చేయరు. భార్య మనసును హత్తుకోలేరు. ఒంటరితనాన్ని ఎక్కువగా ఇష్టపడతారు. ఇలాంటి అసహజ మనస్తత్వాన్ని మార్చుకునేందుకు ప్రయత్నించకుండా కొన్ని అలవాట్లకు బానిసలవుతారు. ప్రణీత్ కూడా ఆఫీసు నుంచి ఇంటికొస్తానే భార్యతో మాట్లాడకుండా టీవికి అతుక్కుపోవడం అందుకే జరిగింది. ఈ కాలంలో ఇలాంటి భర్తల సంఖ్య బాగా పెరిగిపోయింది. ఇక, నీలిమ వైపునుంచి సమస్యను పరిశీలిస్తే- భర్తమీద ఆమె ఎక్స్ పెక్టేషన్స్ ఎక్కువగా పెంచుకోకూడదు. భర్త మౌనాన్ని అర్థం చేసుకోవడం ప్రారంభించాలి. బిహేవియర్ థెరపీ తర్వాత భర్తలో వచ్చిన కొద్దిపాటి మార్పుతో సరిపెట్టుకోవాలి. భార్య,భర్త ఎంత చనువుగా మాట్లాడుకుంటే అంత గట్టి బంధం అల్లుకుంటుంది. ఇద్దరి మధ్యా నిశ్శబ్దం కాపురం చేయకుండా చూసుకోవాలి. నీలిమ, ప్రణీత్ ప్రభావం వారి పిల్లల మీద కూడా నెగిటివ్ ఇన్ ఫ్లయెన్స్ పడేలా చేసింది. ఇలాంటి కుటుంబంలోని పిల్లల్లో సెల్ఫ్ కాన్ఫిడెన్స్ దెబ్బతింటుంది. తండ్రి ప్రవర్తన అబ్బాయి మీద, తల్లి ప్రవర్తన అమ్మాయి మీద ఎక్కువగా వుంటుంది.

ఇలాంటి కుటుంబాలు సోషల్ సపోర్ట్ సంపాదించుకోవాలి. బంధువులు, మిత్రులు, కొలీగ్స్, ఇరుగు పొరుగు వారితో సామాజిక సంబంధాలు పెంపొందించుకోవాలి.

భర్త నుంచి భార్యకు, భార్య నుంచి భర్తకు సాన్నిహిత్యం లేకపోతే.....ప్రస్టేషన్ పెరిగిపోయి.....పిల్లలకు కూడా అవే లక్షణాలు వచ్చే అవకాశం వుంది. వాళ్ళ ఫ్యూచర్ మీ సంస్థంబంధాలపై ఆధారపడి వుంటుంది.

ఇంట్లో ఇలాంటి వాతావరణాన్ని వెంటనే తొలగించండి. చిన్న చిన్న పార్టీలు, గెట్ టు గెదర్లు ఏర్పాటు చేసుకోండి.

- (నవ్వు సౌజన్యంతో)

మహిళలు-మమ కన్నతల్లులు

మహిళలు మమకన్న తల్లులు

వనితలు మా అక్కచెల్లెళ్లు

కారాదు మీరంతా వంటింటి కుందేళ్ళు

కావాలి చరితలోన తరిగిపోని కీర్తిసిరులు

బానిసలకు బానిసలై బతుకుతున్న మనం

అణచబడ్డ జాతి, అణగారిన జాతి మనది

మన విజ్ఞానాన్ని, మనలోని ప్రజ్ఞాపాటవాలనీ ప్రదర్శించే అవకాశంలేక

పురుషాహంకారానికి బలైన బలిపశువులం మనం

సృష్టికి ప్రతి సృష్టిగా ఉన్న మనం

పిల్లలను కనే యంత్రాలుగా మారాం

మనకొచ్చిన ఈ అవకాశం ద్వారా న్యాయపోరాటం చేద్దాం

గృహహింసతో నలుగుతున్న అక్కలకు అండగా నిలుద్దాం

వరకట్న దురాచారానికి బలైన చెల్లెళ్ళ కన్నీటిని తుడుద్దాం

పదవులు అలంకారభూషణాలుగా కాక

మహిళాలోకం గర్వించే తీరుగా ప్రవర్తిద్దాం

సంబరాలు జరుపుకోవడమే గాదు

బాధ్యతల బరువులు మోద్దాం

మానవత్వంతో పెనవేసుకున్న మనం

ఎదుటివారి కన్నీటిని తుడుద్దాం

అనుకున్నది సాధిద్దాం

(మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లును రాజ్యసభలో ఆమోదించిన సందర్భంగా)

-యన్ ఎస్ లక్ష్మీదేవమ్మ.

ప్రతిజ్ఞ

-శ్రీశ్రీ

యంత్రభూతముల కోరలు తోమే,
కార్మిక వీరుల కన్నుల నిండా
కణ కణ మండే,
గల గల తొణకే
విలాపాగ్నులకు, విషాదాశ్రులకు
ఖరీదు కట్టే షరాబు లేడోయ్!

నిరపరాధులై దురదృష్టంచే
చెరసాలలో చిక్కేవాళ్ళూ-
లోహ రాక్షసుల పదఘట్టనచే
కొనప్రాణంతో కనలేవాళ్ళూ
కష్టం చాలక కడుపుమంటచే
తెగించి సమ్మెలు కట్టేవాళ్ళూ-
'శ్రమ నిష్ఠులమై, జని నిష్ఠురమై,
నూతిని గోతిని వెదకేవాళ్ళూ-
అనేకులింకా అభాగ్యులంతా,
అనాథులంతా,
అశాంతులంతా
దీర్ఘశ్చుతిలో, తీవ్రధ్వనితో
విప్లవ శంఖం వినిపిస్తారోయ్!

కావున -లోకపుటన్యాయాలూ,
కాల్చే ఆకలి, కూల్చే వేదన,
దారిద్ర్యాలూ, దౌర్జన్యాలూ
పరిష్కరించే, బహిష్కరించే
బాటలు తీస్తూ, పాటలు వ్రాస్తూ,
నాలో కదలే నవ్య కవిత్వం
కార్మిక లోకపు కల్యాణానికి,
శ్రామిక లోకపు సౌభాగ్యానికి
సమర్పణంగా, సమర్చనంగా-
త్రిలోకాలలో, త్రాకాలాలలో
శ్రమైక జీవన సౌందర్యానికి

సమానమైనది లేనేలేదని

కష్టజీవులకు, కర్మవీరులకు
నిత్యమంగళం నిర్దేశిస్తూ,
స్వస్తివాక్యములు సంధానిస్తూ
స్వర్ణవాద్యములు సంరావిస్తూ
వ్యధార్త జీవిత యధార్థ దృశ్యం
పునాదిగా ఇక జనించబోయే
భావివేదముల జీవనాదములు
జగత్తుకంతా చవులిస్తానోయ్!

కమ్మరి కొలిమీ, కుమ్మరి చక్రం,
జాలరి పగ్గం, సాలెల మగ్గం,
శరీర కష్టం స్ఫురింపజేసే
గొడ్డలి, రంపం, కొడవలి, నాగలి,
సహస్రవృత్తుల
సమస్తచిహ్నాల్-
నా వినుతించే,
నా విరుతించే,
నా వినిపించే, నవీన గీతికి,
నా విరచించే నవీన రీతికి,
భావ్యం!
భాగ్యం!
ప్రాణం!
ప్రణవం

7-5-1937

(శ్రీశ్రీ శతజయంతి
సమాప్తి సందర్భంగా)

పొలాల నన్నీ
హలాల దున్నీ,
ఇలాతలంలో హేమం పిండగ-
జగానికంతా సౌఖ్యం నిండగ-
విరామ మెరుగక పరిశ్రమించే,
బలం ధరిత్రికి బలి కావించే,
కర్షక వీరుల కాయం నిండా
కాలువకట్టే ఘర్మజలానికి,
ఘర్మజలానికి,
ధర్మజలానికి,
ఘర్మజలానికి ఖరీదు లేడోయ్!

నరాల బిగువూ,
కరాల సత్తువ
వరాల వర్షం కురిపించాలని,
ప్రపంచ భాగ్యం వర్ధిల్లాలని-
గనిలో, పనిలో కార్ఖానాలో
పరిష్కరిస్తూ,
పరిక్షమిస్తూ,
ధనికస్వామికి దాస్యంచేసే,

“దరిద్రపు” ఆటలు

- దేవి

టెండుడూల్కర్ కమిటీ నివేదిక “దారిద్ర్యరేఖ” లెక్కలను సవరించి ప్రకటించినా అవి వాస్తవ దారిద్ర్యంతో సాపత్యం లేకుండా వున్నాయని విమర్శలు వెల్లువెత్తాయి.

2005లో 61వ జాతీయ శాంపిల్ సర్వే (ఎన్ఎస్ఎస్ 61) లెక్కల ప్రకారం దరిద్రరేఖకు దిగువన వున్నవారి శాతం 28.3 అని తేల్చింది. ‘దరిద్రం ఎంత తగ్గిందో’ అని ప్రభుత్వం అరచి చెప్పేలోపుగానే అవి వాస్తవం కాదని మేధావులు తేల్చారు. దాంతో అసలు లెక్కతేల్చడానికి సురేష్ టెండుడూల్కర్ కమిటీ ఏర్పాటయ్యింది.

1973-74 వినిమయ సర్వే ప్రకారం గ్రామాల్లో రోజుకి మనిషికి కనీసం 2400 కాలరీలు, పట్టణాలలో 2100 కాలరీలు శక్తి నిచ్చే ఆహారం కొనుగోలు చేయగలవారు దరిద్రరేఖకు ఎగువకు లేనివారు దిగువకు చేరారు. దానిప్రకారం గ్రామాల్లో నెలకు తలసరి ఆదాయం 49.09 రూ॥ పట్టణాల్లో 56.64 రూపాయలు ఉంటే వారు దరిద్రంలో లేనట్టే. దీనిని 2004-2005లో గ్రామాలకు 356.30 రూ॥ పట్టణాలకు 538.60 రూపాయలుగా తాజా పరిచారు. ఈ ఆదాయం గీటురాంబిగా గ్రామాల్లో దారిద్రరేఖకు దిగువన 28.7% పట్టణాలలో 25.9% ప్రజలున్నారని తేల్చారు.

కాని సరైన ఆహారం లభించని పిల్లలు 44 శాతం ఉన్నారని ఆరోగ్య సర్వే తేల్చి చెప్పడంతో పైలెక్కలు అర్థరహితంగా మారాయి.

ఇప్పుడు టెండుడూల్కర్ కమిటీ సవరించిన లెక్కల ప్రకారం గ్రామాల్లో 41.8 శాతం పట్టణాల్లో 25.7 శాతం దరిద్రులు వున్నారు. అంటే మొత్తం దరిద్రరేఖకు దిగువన ఉన్న జనభా 40 కోట్ల నుండి దాదాపు 41 కోట్లకు పెరిగింది. ఈ కమిటీ ప్రకారం గ్రామాల్లో నెలకు తలసరి ఆదాయం 446.68 రూ॥ పట్టణాలలో 578.88రూ॥ (అంటే రోజుకి మనిషికి గ్రామాల్లో 15 రూ॥ పట్టణాల్లో 19 రూ॥) వుంటే వారు దరిద్రులు కానట్టే లెక్క.

కాని తలసరి వినిమయం సగటున

రోజుకు రూ॥16 చేస్తున్న జనాభా 77 శాతం ప్రభుత్వమే చెబుతున్నది. అంటే నిజంగా దరిద్రంలో ఉన్నా కూడా దారిద్రరేఖ దిగువకు రాని జనాభా చాలా ఎక్కువ వుందని అర్థం అవుతుంది.

ఈ లెక్కల గారడీలో ఒక కీలక విషయం మరుగున వదిలిపోతున్నది. టెండుడూల్కర్ కమిటీ తలసరి కేలరీల వినిమయం బాగా తగ్గింది. 73-74లలో తలసరి కేలరీలు జాతీయ మెడికల్ రీసెర్చ్ సెంటర్ నూచనలను ప్రామాణికంగా తీసుకున్నారు. ఇప్పుడు టెండుడూల్కర్ కమిటీ ఆహార, వ్యవసాయ సంస్థ (ఎఫ్ఎఓ) నూచనలను అనుసరించి తలకు 1800 కేలరీలు తింటే చాలని నిర్ధారించింది.

2004-2005 సర్వే ప్రకారం దరిద్రరేఖకు దగ్గర వున్నవారు రోజుకి 1776 కేలరీల నిచ్చే ఆహారం తీసుకుంటున్నారు. ఇది పై నూచనకు చేరువలో వుంది. కనుక దీనినే నిర్ధారించారు. అయితే ఈ నూచన “తేలికపాటి పనులకు” అవసరం అయిన కనీస ఆహారం ద్వారా వచ్చే శక్తి అని ఎఫ్ఎఓ పేర్కొంది.

తేలికపాటి పనులంటే ఏమిటి? రోజుకి 19 రూపాయల సంపాదన వున్నవారు అంటే అది అసంఘటిత రంగంలో శారీరక శ్రమ తప్ప వేరుకాదు. ఇళ్లలో పనిమనుషులుగా చేసే

పనులు ఇళ్ళు ఊడ్చి తుడవటం, అంటు తోమటం, బట్టలుతుకటం కూడా తేలికపాటి పనులు కావు. శారీరకంగా శ్రమ ఎక్కువ అవసరం అయ్యేవనులే. ఇక తట్టలు, మూటలు మోయటం దగ్గర్నుంచి చేసే ఏ కూలి పనికైనా చచ్చేంత శ్రమ చేయాలి. వారికి ఈ తేలికపాటి ఆహారం సరిపోతుందా! మరి ఇంతే ఎందుకు తింటున్నారు అంటే అంతే కొనగలుగుతున్నారు కాబట్టి. అంటే ఈ పేదలు రోజూ తమకు అవసరం అయిన ఆహారం కంటే 324 కేలరీలు, గ్రామీణ పేదలు 470 కేలరీలు తక్కువ తీసుకుంటున్నారు.

వారు తక్కువ తింటున్నారు (అంతే కొనగలుగుతున్నారు) కాబట్టి దానినే దరిద్రానికి ప్రామాణికంగా నిర్ధారిస్తాం అంటే.....మీకు ఇంతకంటే ఎక్కువ పెట్టం అని ప్రకటించటం తప్ప వేరుకాదు.

అసలంత సాముగారిడిలెందుకు? పేదల శాతం ఎంత తక్కువ చేసి చూపితే సంక్షేమ పథకాల ఖర్చు అంత తగ్గుతుంది. అభివృద్ధి జరిగిందని గొప్పలు చెప్పుకోవచ్చు.

అసలు ప్రారంభంలో నిర్ణయించిన కేలరీలు గాని ఇప్పుడు చెబుతున్నవిగాని అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలు అటుంచి అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల స్థాయిలో కూడా లేవనేవి గమనార్హం. ఇరాన్లో సగటున తలకు 3100 కేలరీలు ఈజిప్టులో 3320 కేలరీలు చివరకి మలేషియాలో 2860 కేలరీలు శక్తినిచ్చే

ఆహారం అక్కడి ప్రజలకు లభిస్తుంది.

అదేసమయంలో కేరళ పట్టణాల్లో పేదలు రోజుకి 1300 కేలరీలు పంజాబ్ లో 1435 కేలరీలు, అస్సాంలో 1485 కేలరీలు మాత్రమే పొందగలుగుతున్నారు.

ఆహార వినిమయ లెక్కలతో ఆడుకోవటంతో ఆగక బెండూల్కర్ కమిటీ పౌష్టికాహారం, ఆరోగ్యం, విద్యల ఖర్చు కూడా గమనంలోకి తీసుకునే ఆ నిర్ధారణకు వచ్చామని ప్రకటించింది.

పట్టణంలో దరిద్రరేఖకు దిగువ కుటుంబాల్లో 14 సంవత్సరాల లోపు పిల్లల్లో 90 శాతం మంది బడికి వెళుతున్నారని ఈ నివేదిక పేర్కొంది. బడికి పంపడానికి అవసర వనరులు ఉన్నాయని ఖర్చు కూడా ఆ కుటుంబాలు భరించగలుగుతున్నాయని వివరించింది.

అంటే గతంలో దరిద్రరేఖ కేవలం ఆహార వినిమయాలపైనే ఆధారపడితే ఈ కమిటీ ఆరోగ్యం, విద్యా ఖర్చును కూడా చేర్చానని చెబుతోంది. అంటే గతంలోని పేదల కంటే వీరు మెరుగయిన పేదలు అన్నమాట.

మరి దేశంలో 10 సంవత్సరాల లోపు బిడ్డల్లో 2 కోట్లమంది బడిలో లేరు. (యునిసెఫ్) 14 సంవత్సరాల లోపు పిల్లల్లో కోట్లమంది బాలకార్మికులున్నారు. వీరు ఏ కుటుంబాలవారో ప్రత్యేకించి చెప్పనక్కరలేదు. 90 శాతం బాలలు బెండూల్కర్ కమిటీ ప్రకారం బడిలో వుంటే వీళ్ళు ఎక్కడి నుండి వచ్చారు?

ఒకవేళ ఈ కుటుంబాల పిల్లలు బడికి వెళితే...సర్కారు బడికి వెళతారు. అయినా వారి పుస్తకాలు, పెన్నులు వంటివి కొనేశక్తి రోజుకి 19 రూపాయలు ఆదాయంగల వారితో అవుతుందా? అంటే ఒకవేళ బడికి పంపితే బడి ఖర్చుకోసం ఆ కుటుంబాలు అప్పుల్లో మునుగుతూ వుండాలి. మరి ఆదాయంలో అప్పులు వడ్డీలు కూడా లెక్క చూడాలి గదా? ఇట్లాంటి దశలో ఈ బిడ్డల చదువు అసలు కొనసాగే అవకాశం వుందా?

బడిలో హాజరు పట్టీల్లో గీతలు గీయడానికి అనేక కారణాలున్నాయి. కాని హాజరు అంతలేదనేది జగమెరిగిన సత్యం. బడి మానేసే బాలల సంఖ్య పెరుగుతున్నది. ఆర్థిక మాంద్యం ధరల పెరుగుదలతో ఇది ఇంకా పెరిగే అవకాశం వుంది.

ఇక ఆరోగ్యం...ఆరోగ్యం పై పెట్టిన ఖర్చువలన మధ్యతరగతి కుటుంబాలు 12% తమ స్థిరాస్తి అమ్ముకున్నారని ఆరోగ్య సర్వేలో వెల్లడయ్యింది. తెల్లకార్లు వుంటే ఆరోగ్యశ్రీ అని ప్రభుత్వం గర్వంగా చాటుతున్నది. కాని పేదలకు వచ్చే సాధారణ జ్వరాలు, విరోచనాలు వంటి 90 శాతం సాధారణ జబ్బులు ఆరోగ్యశ్రీ కిందికి రావు. అంటే సర్కారు దవాఖానాకి పోవాలి. మందులు ఇతర ఖర్చులు భరించాలి. ఇది 15 శాతం బెండూల్కర్ కమిటీ సర్కారు వైద్యాన్ని మాత్రమే పరిగణనలోకి తీసుకుంది. అంటే అసలు వైద్యం ఖర్చు లెక్కలోకి చేరనేలేదన్నమాట. ఇది ఏడాదికి వీటన్నింటితో పాటు నెలకు 20 శాతం చొప్పున ఆహారధాన్యాల రేటు పెరుగుతున్నది. అంటే పేదలు కొనలేని దశకి ఆహారం చేరుతున్నది.

జాతీయ కుటుంబ ఆరోగ్య సర్వే ప్రకారం 56 శాతం స్త్రీలు 28 శాతం పురుషులు రక్తహీనతతో బాధపడుతున్నారు. 16 శాతం కుటుంబాలు కొత్తగా దరిద్రరేఖకు దిగువకు చేరాయి. ఆహారం సరిగ్గా లేకపోవటం వలన దీర్ఘకాలిక శక్తి హీనత (సిఇఓ)తో బాధపడుతున్నవారు 40.6 శాతం.

ఈ శాతం దరిద్రరేఖకు దిగువన వున్నవారితో సరితూగడం అంటే దానర్థం వారికి సరైన ఆహారం లభించడం లేదనేకదా? అవే కేలరీలు ప్రామాణికం చేస్తే దేశంలో శక్తిహీన ప్రజల సంఖ్య రెట్టింపు కాదా?

అసలే ప్రపంచంలో ఆహార కొరత పెరుగుతున్నది. ఆహారలభ్యత తగ్గుతున్నది. ధరల పెరుగుదల తోడుకావటంతో మధ్యతరగతి కూడా ఆహారం కొనుగోలు తగ్గిస్తున్నది. ఆర్థిక మాంద్యంతో కొనుగోలు శక్తి తగ్గింది.

ఈ నేపథ్యంలో ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థను పటిష్టం చేయాలి. 14 రకాల కనీస ఆహార ఇతర వస్తువులు అందించాలి. వీలయినంత ఎక్కువ మందికి ఆహార భద్రత కల్పించాలి. ఇది ప్రభుత్వం బాధ్యత.

ఇది మానేసి కమిటీలు లెక్కల గారడీలతో దరిద్రుల జీవితాలతో చెలగాటం ఆడుతున్నది ప్రభుత్వం.

-దేవి

సాంస్కృతిక కార్యకర్త

అమ్మ

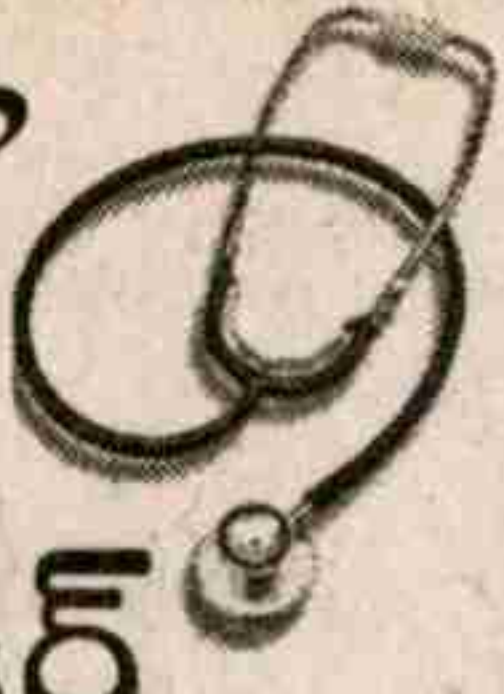
కనిపించే దైవం అమ్మ
కని,పెంచే దైవం అమ్మ
మనసు లాలించేది
హృదిని పాలించేది అమ్మ
మన నడకకు తొలిమెట్టు అమ్మ
మన భవితకు తలకట్టు అమ్మ
బిడ్డల మేలిమలుపు కోసం జపించి
ఎదురు చూసే దైవం
అమ్మ దైవంతో సమానం
తాను పంచి ఇచ్చే ప్రేమ -మధురం
అమ్మ జోలపాల ఓ జ్ఞాపకం
అమ్మ మేలుకొలుపు ఎప్పుడూ జ్ఞాపకం
అమ్మ దనంలోనే కమ్మదనం ఉంది
ఆ కమ్మదనం తోడుంటే
బ్రతుకు పండిపోతుంది.

-కె. సాయి కుమార్

మహిళా దినోత్సవాన మరపురాని విజయం

మహిళా దినోత్సవాన మరపురాని విజయం సాధించిన దర్శకురాలు కేథరిన్ బిగెలో. 'ది హార్ట్ లాకర్' సినిమాకుగాను ఆరు మరుస్కరాలు దక్కించుకున్న కేథరిన్ తన దర్శకత్వానికి ప్రపథమంగా ఆస్కార్ అవార్డును కైవసం చేసుకున్నారు. ఇందుకు కేథరిన్ తన మాజీ భర్త, 'అవతార్' సినిమా దర్శకుడు జేమ్స్ కేమరూన్ పైనే పోటీపడి గెలుపు సాధించడం విశేషం. ఇప్పటివరకూ నలుగురు మహిళలు ఉత్తమ దర్శకత్వం కేటగిరీలో నామినేట్ అయినా ఆస్కార్ అవార్డును అందుకోలేకపోయారు. అది నేడు సాకారమైంది. 'ఆస్కార్ అందుకున్నవారిలో నేను ప్రథమం కావచ్చు. కానీ నా తరువాత ఎందరో! ఈ విజయం మరెందరో మహిళలకు స్ఫూర్తినిస్తుందని, అసాధ్యాలను సుసాధ్యం చేయగలమనే విశ్వాసాన్నిస్తుందని భావిస్తున్నాను. అని సవినయంగా పలికింది కేథరిన్. ఆమెకు మానవి మనస్ఫూర్తిగా అభినందనలు తెలుపుతోంది.

సర్వైకల్ క్యాన్సర్

- డా॥రమాదేవి

సర్వైక్స్ అంటే గర్భాశయ ముఖద్వారం. గర్భాశయ ముఖద్వారానికి సోకే క్యాన్సర్ని సర్వైకల్ క్యాన్సర్ అంటారు.

తక్కువ అభివృద్ధి చెందిన దేశాల్లో అతి సాధారణంగా వచ్చే క్యాన్సరు సర్వైక్స్ క్యాన్సరు. దీనికి ప్రధాన కారణం వైరస్-హ్యూమన్ పాపిల్లోమా వైరస్ లేదా హెచ్.పి.వి వైరస్. జెనిటల్ వార్డ్స్ లేక జననాంగాల పిలకలకు కారణమైన వైరస్ ఇది కూడా. ఇందులో దాదాపు 100 రకాలు వున్నాయి. తొలిదశలో దీనిని కనుక్కోగలిగితే పూర్తిగా నయం చేయవచ్చు. ప్రతి సంవత్సరం తమకు క్యాన్సర్ వుందనే విషయం తెలియకపోవటం వల్లే చాలా మంది స్త్రీలు చనిపోతున్నారు.

ఎవరికి వస్తుంది:-

- 35 సంవత్సరాల కంటే ఎక్కువ వయస్సు.
- చిన్న వయసులోనే సెక్స్ జీవితాన్ని ప్రారంభించినవాళ్ళకు
- ఎక్కువ మంది లైంగిక భాగస్వామ్యమున్నవాళ్ళు లేదా భర్తకు ఎక్కువ మందితో సంబంధాలుడటం, తరచుగా సుఖవ్యాధులు, జననాంగాల వ్యాధులు అంటే హెచ్.ఐ.వి/ ఎయిడ్స్, పొగాకు పీల్చటం.

లక్షణాలు: క్యాన్సర్ నెమ్మదిగా 10సం॥రాల వ్యవధిలో పెరుగుతుంది. పూర్తిగా వ్యాప్తి చెందేదాకా సర్వైకల్ క్యాన్సర్కి బయటికి కనపడే లక్షణాలు వుండవు.

- 1.జననేంద్రియం లోపలి భాగాన్ని పరీక్ష చేసినపుడు సర్వైక్స్ మీద అల్సర్ లాంటిది కనిపించవచ్చు.
2. యోని ద్వారా అసహజ రక్తస్రావం సెక్స్ తరువాత రక్తస్రావం
- 3.యోనిద్వారా అసహజమైన డిస్చార్జి లేక దుర్వాసన.
- 4.మెనోపాజ్ వచ్చిన తర్వాత బహిష్ట స్రావం

కన్పించడం.

పై లక్షణాలుంటే పెల్విక్ పరీక్ష, పాప్స్మియర్ చేయించుకోవాలి.

పాప్స్మియర్ టెస్ట్: చాలా సులభంగా సర్వసాధారణంగా అతి తక్కువ ఖర్చుతో చేసే పరీక్ష. ఈ వద్దతిలో స్పెక్యులమ్ అనే పరికరాన్ని యోని ద్వారా లోపలికి పోనిచ్చి యోనిని విశాల పరిచి పర్వైక్స్ని లేదా గర్భాశయ కంఠాన్ని పరిశీలించి చూస్తారు. తర్వాత ఒక చెక్క (ఐస్క్రీమ్ స్పూన్) లాంటిది లేదా దూది చుట్టిన పుల్లతో సర్వైక్స్ మీద నుంచి మ్యూకస్ స్రావాన్ని తీసుకుంటారు.

దీన్ని ఒక స్పైడ్ మీద అద్ది మైక్రోస్కోప్ కింద పరీక్షిస్తారు. అసాధారణ కణాలున్నాయేమో తెలుసుకుంటారు.

కణాలు నార్మల్గా వుంటే దానిని నెగిటివ్ అని ఇస్తారు. అంటే ఆరోగ్యకరమైన కణాలు అని అర్థం. కణాలు అసాధారణంగా వుంటే పాజిటివ్ అని ఇస్తారు. అంటే సాధారణం కాదు అని. డాక్టర్ని కలవాలి.

కణాలలో సాధారణంగా కాకుండా ఏ కొంచెం మార్పు అది మేజర్ది కానివ్వండి, మైనర్ది కానివ్వండి వున్నదంటే మరిన్ని పరీక్షలు జరపాలి వుంటుంది. ఆ మార్పు తీవ్రతను బట్టి గైనకాలజిస్టు కణాలు ఏ స్థితిలో వున్నాయో తెలుసుకుంటారు. పాజిటివ్ రిజల్టు వచ్చినపుడు ఏం చేస్తారు?

పాజిటివ్ రిజల్ట్ వచ్చినంత మాత్రాన క్యాన్సర్ సోకినట్లు కాదు. కాని ఇంకా వివరంగా పరీక్షలు జరపాలి.

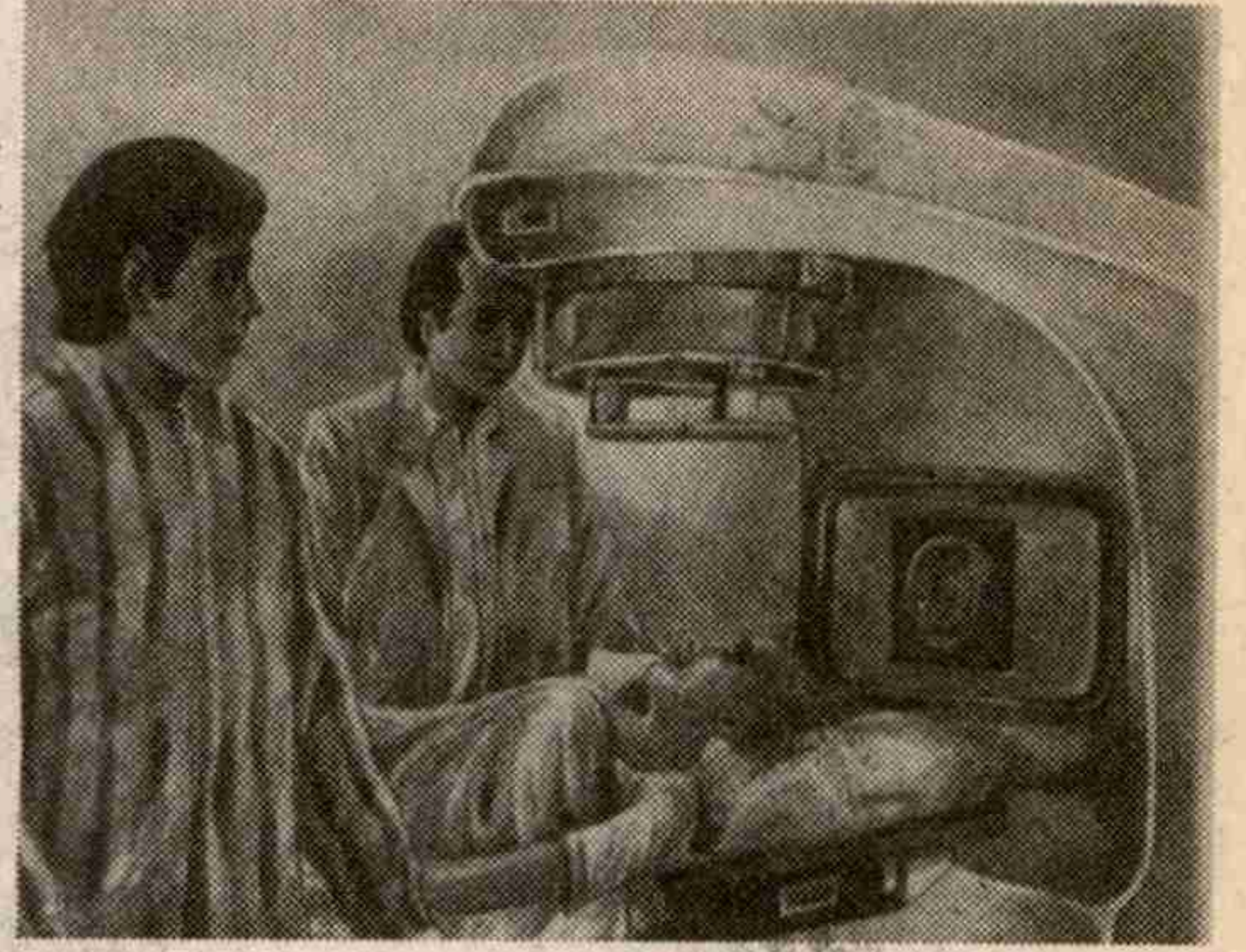
సర్వైకల్ బయాప్సీ:

సర్వైక్స్ నుండి చిన్న ముక్కను సేకరించి వాటిని కొలనోస్కోప్ అనే ఒక ప్రత్యేకమైన మైక్రోస్కోప్ ద్వారా క్షుణ్ణంగా పరీక్షిస్తారు. దానిని బట్టి ఎలాంటి చికిత్స చేయాలో ఒక నిర్ణయానికి వస్తారు.

లేజర్ ట్రీట్మెంట్:

సర్వైక్స్లో అసాధారణమైన కణాలున్నాయని తేలాక చేసే చికిత్సలలో లేజర్ ట్రీట్మెంట్ ఒకటి.

లేజర్తో అసాధారణ కణాలని నాశనం చేస్తారు. ఒకసారి ఆ కణాలు నాశనం అయ్యాక సర్వైక్స్ మానడానికి కొన్ని వారాలు పడుతుంది.

భవిష్యత్తులో క్యాన్సర్ కణాలు మళ్ళీ అభివృద్ధి చెందకుండా వుండటం కోసం ఈ తర్వాత నుంచీ తరచూ టెస్ట్ చేయించుకుంటుండటం అవసరం.

కోన్బయాప్సీ: (Cone Biopsy)

లేజర్ ట్రీట్మెంట్ కుదరనప్పుడు చేసే మరో చికిత్సా విధానం కోన్బయాప్సీ

చిన్న ఆపరేషన్తో కూడుకుని వుంటుంది ఈ చికిత్స. సర్వైక్స్ మధ్య నుంచి శంఖాకారంలో Conshopedచిన్న ముక్కను ఆపరేషన్ ద్వారా తీస్తారు. ఈ ఆపరేషన్ సమయంలో మత్తు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. అందులోని అసాధారణ కణాలన్నీ వచ్చాయో లేదో చూడటం కోసం మళ్ళీ పరీక్ష చేస్తారు. దీని తర్వాత కూడా తరచు పాప్స్మియర్ చేయించుకోవాలి.

హిస్టరెక్టమీ: (గర్భాశయం తొలగింపు)

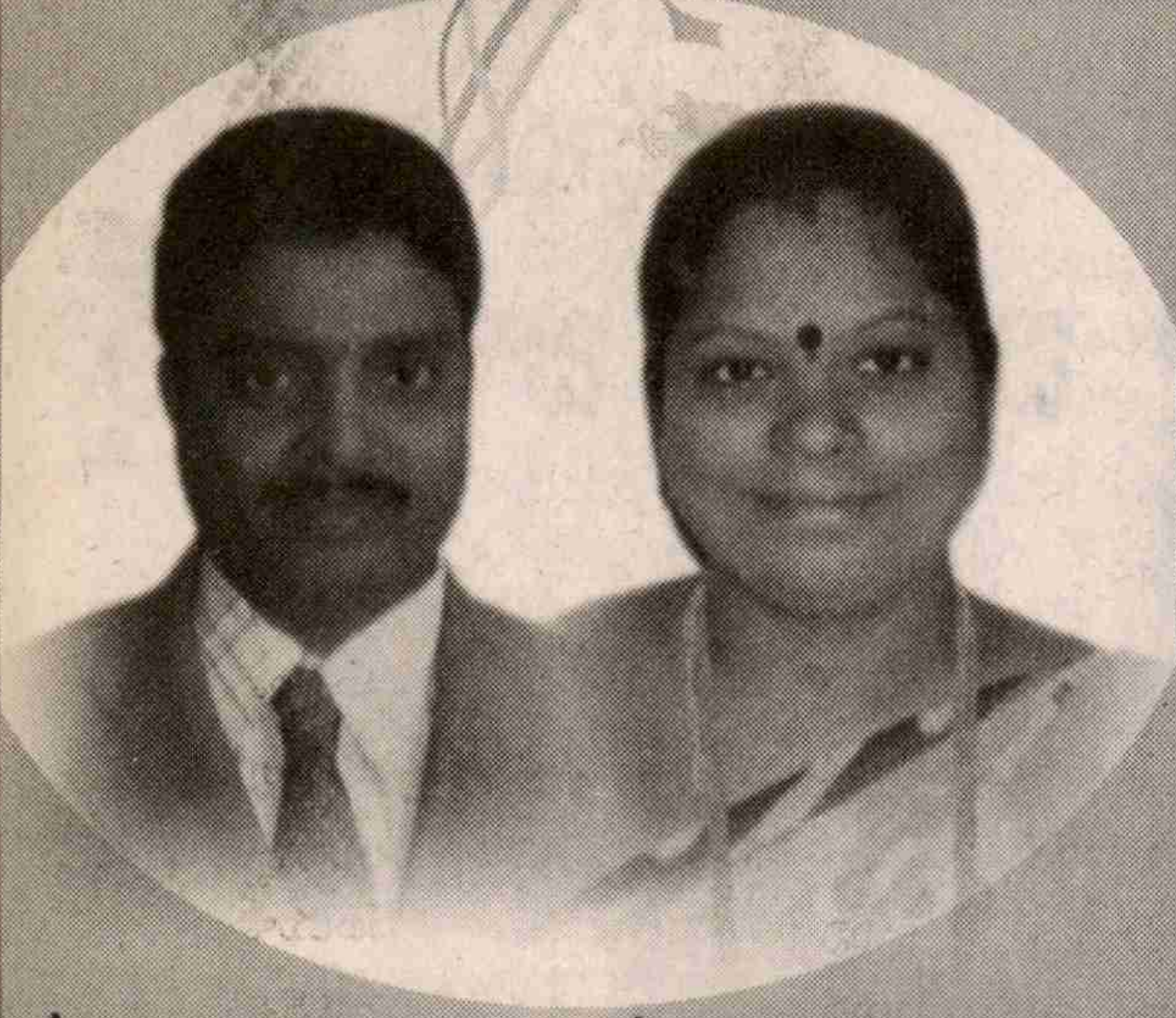
కోన్బయాప్సీ ద్వారా అసాధారణ కణాలన్నీ తొలగించటం కుదరనప్పుడు లేక డాక్టరుకు తప్పదు అనిపించినప్పుడు హిస్టరెక్టమీ అనే ఆపరేషన్ చేస్తారు. ఈ ఆపరేషన్లో గర్భాశయాన్ని, కొన్ని కొన్ని సందర్భాలలో అండాశయాలు రెంటినీ కూడా తొలగించటం జరుగుతుంది. ఆ స్త్రీ వయస్సు, ఆమెకు పిల్లలు కలిగారా లేదా లాంటి విషయాలను బట్టి డాక్టరు ఆమెకు, హిస్టరెక్టమీ చేయాలో వద్దో నిర్ణయిస్తారు.

ఎంత తరుచుగా స్త్రీలను పరీక్షించాలి?

సులభంగా విజయవంతంగా నయం చెయ్యగలిగేంత తొలిదశలో సర్వైక్స్ క్యాన్సర్ను కనుగొనడానికి స్త్రీలను ప్రతి 3 సం॥రాల కొకసారి పరీక్షించాలి. ఇది సాధ్యం కాకపోతే 35 సం॥రాలు పైబడిన స్త్రీలు కనీసం 5 సం॥రాలకొకసారి పరీక్ష చేయించుకోవాలి.

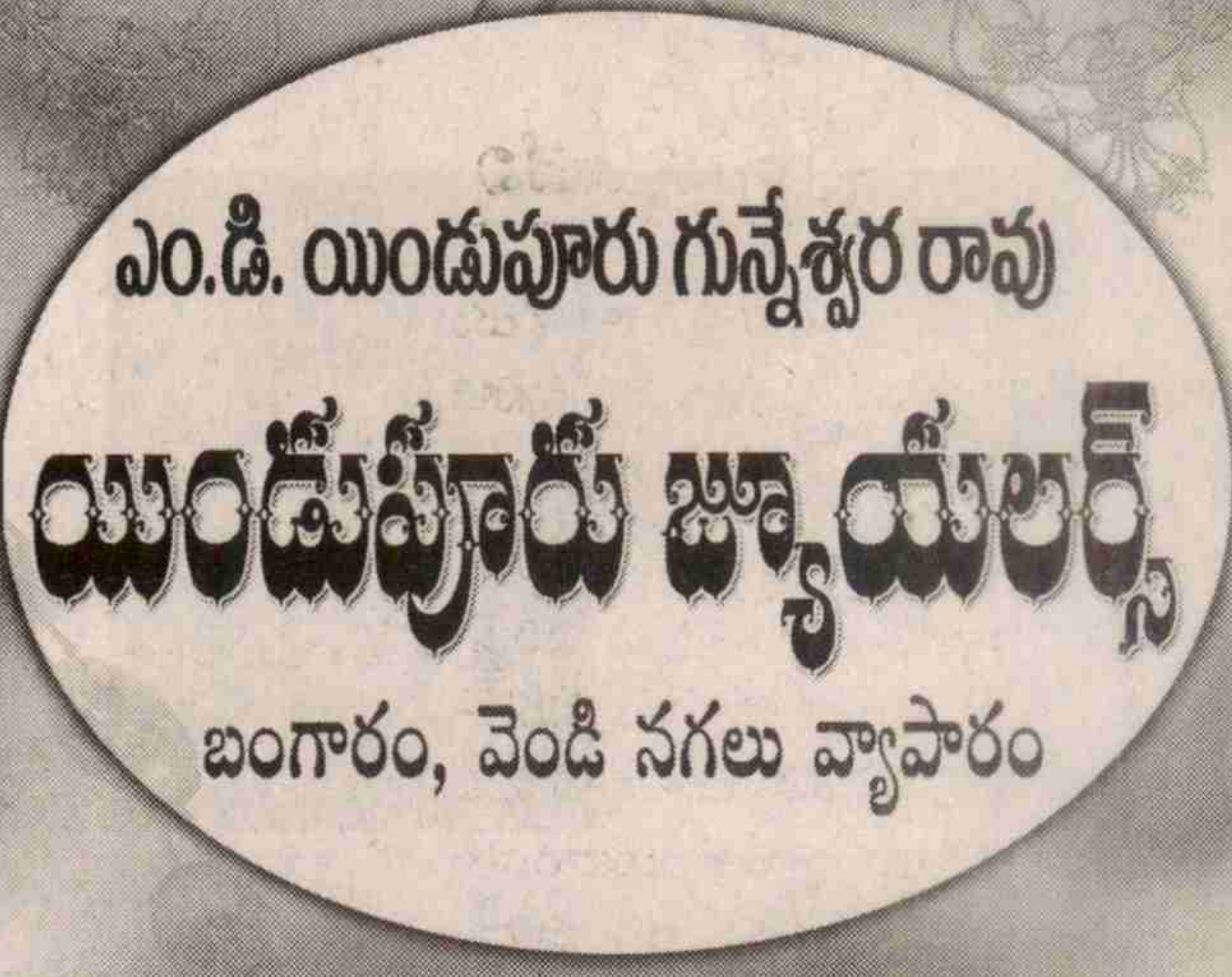

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా
మహిళలందరికీ శుభాకాంక్షలు

శ్రీమతి పాట్నూరు లావణ్య- గౌరీశంకరరావు M.A., B.Ed
వేమకోటి వారి వీధి, పార్వతీపురం
విజయనగరం జిల్లా.

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా
మహిళలందరికీ శుభాకాంక్షలు

ఎం.డి. యిందుపూరు గున్నేశ్వర రావు
యిందుపూరు బ్యాంక్
బంగారం, వెండి నగలు వ్యాపారం
ఫోన్: 08963-221525, సెల్: 94401 14225
మెయిన్ రోడ్డు, పార్వతిపురం
విజయనగరం జిల్లా.

మహిళల అభివృద్ధి కొరకు, వారి సమస్యలపై పోరాడుతున్న
మహిళా సంఘ నాయకురాళ్ళకు, కార్యకర్తలకు,
అభినందనలు తెలియజేస్తూ....

సౌజన్య కన్స్ట్రక్షన్ కంపెనీ
బెంగుళూరు

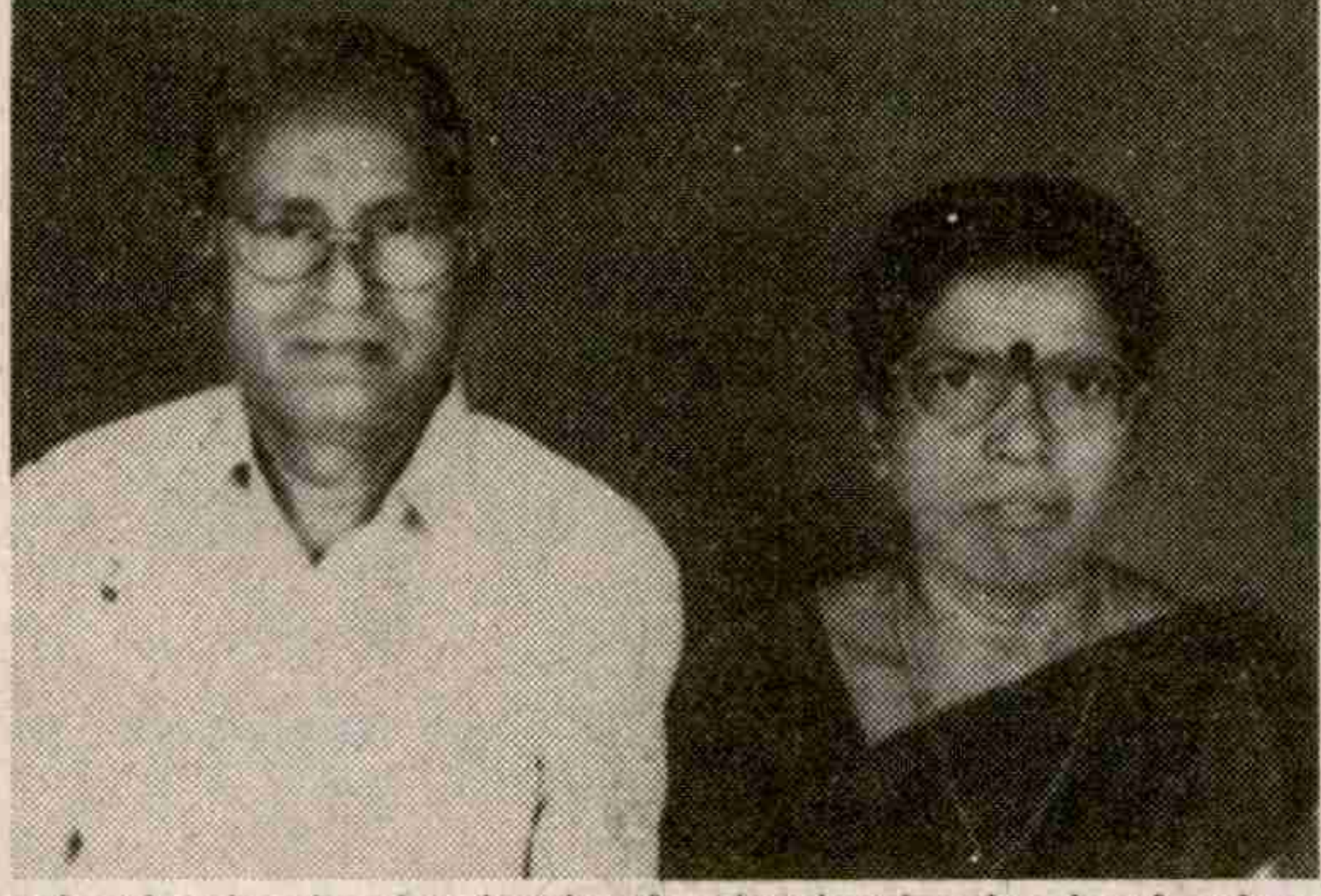
మేనేజింగ్ డైరెక్టర్, మంజుల ఆంజనేయులు
సంతగుడిపాడు, రొంపిచర్ల (మండలం), గుంటూరు జిల్లా.

శ్రీ మంజుల
ఆంజనేయులు

శ్రీమతి మంజుల
అంజనీకుమారి

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా
మహిళలందరికీ శుభాకాంక్షలు

లేటు ఆర్. లక్ష్మీ - ఆర్. రామయ్య (లైట్ టీచర్)

వేనుకోటి వారి వీధి, పార్వతీపురం
విజయనగరం జిల్లా.

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా
మహిళలందరికీ శుభాకాంక్షలు

యిందువూరు బాబు
ఐ.వి.ఆర్. జ్యూయలర్స్

బంగారం, వెండి నగలు వ్యాపారం

ఫోన్: 08963-221424, రెసి. 220424

సెల్: 9440435424

మెయిన్ రోడ్డు, పార్వతి పురం

జన కళ్యాణ సమాఖ్య (జె.కె.ఎస్)

బైపాస్ రోడ్ - బెలగామ్, పార్వతీపురం, విజయనగరం జిల్లా.

- 1) అందత్వ నిర్మాలనకు జియ్యమ్మ వల్లు, గరుగుబల్లి, కేమరాడ, పార్వతీపురం, గుమ్మలక్ష్మీపురం, కురుపాం, బొబ్బిలి, సీతానగరం, బలిజిపేట, తెర్లాము, బొండపల్లి, మెంటాడ, మక్కువ పాబిపేట, సాలూరు మండలంలో గల ప్రజలకు నేత్ర ఆరోగ్య సంరక్షణపై చైతన్యపరచి నేత్ర సమస్యలు అదుపు చేయుట.
- 2) నేత్ర వైద్య శిబిరాలు ఏర్పాటు చేసి ఇప్పటివరకు 31,225 మందికి పైగా చూపును ప్రసాదించుట జరిగినది.
- 3) చిన్న పిల్లలకు ప్రత్యేక నేత్ర వైద్య శిబిరాలు ఏర్పాటు చేయడం.
- 4) అంధ విద్యార్థులకు ప్రత్యేక ఉపాధ్యాయులతో విద్యను అందించుట.
- 5) అంధులకు సామాజిక, ఆర్థిక పునరావాసం కల్పించుట.
- 6) గ్రామ స్థాయిలో కంటి సంరక్షణ కమిటీలు ఏర్పాటు చేసి వారి ద్వారా నేత్ర ఆరోగ్యంపై చైతన్య పర్చుట.
- 7) పార్వతీపురం మండలంలో ఎంపిక చేయబడిన 17 గ్రామాలలో బాల కార్మికులను బ్రిడ్జి స్కూలు ద్వారా

పునరావాసం కల్పించి రెగ్యులర్ పాఠశాలలో చేర్పించుట.

- 8) మహిళా సాధికారత సాధించుట.
- 9) బాల జన సమాఖ్య సంఘాలను (చిల్డ్రన్ క్లబ్) పాఠశాల విద్యార్థులచే స్థాపించి విద్యను పెంపొందించుట. సామాజిక వ్యవసాయ చెరువులను నిర్మించి తద్వారా వ్యవసాయ అభివృద్ధిని సాధించుట.

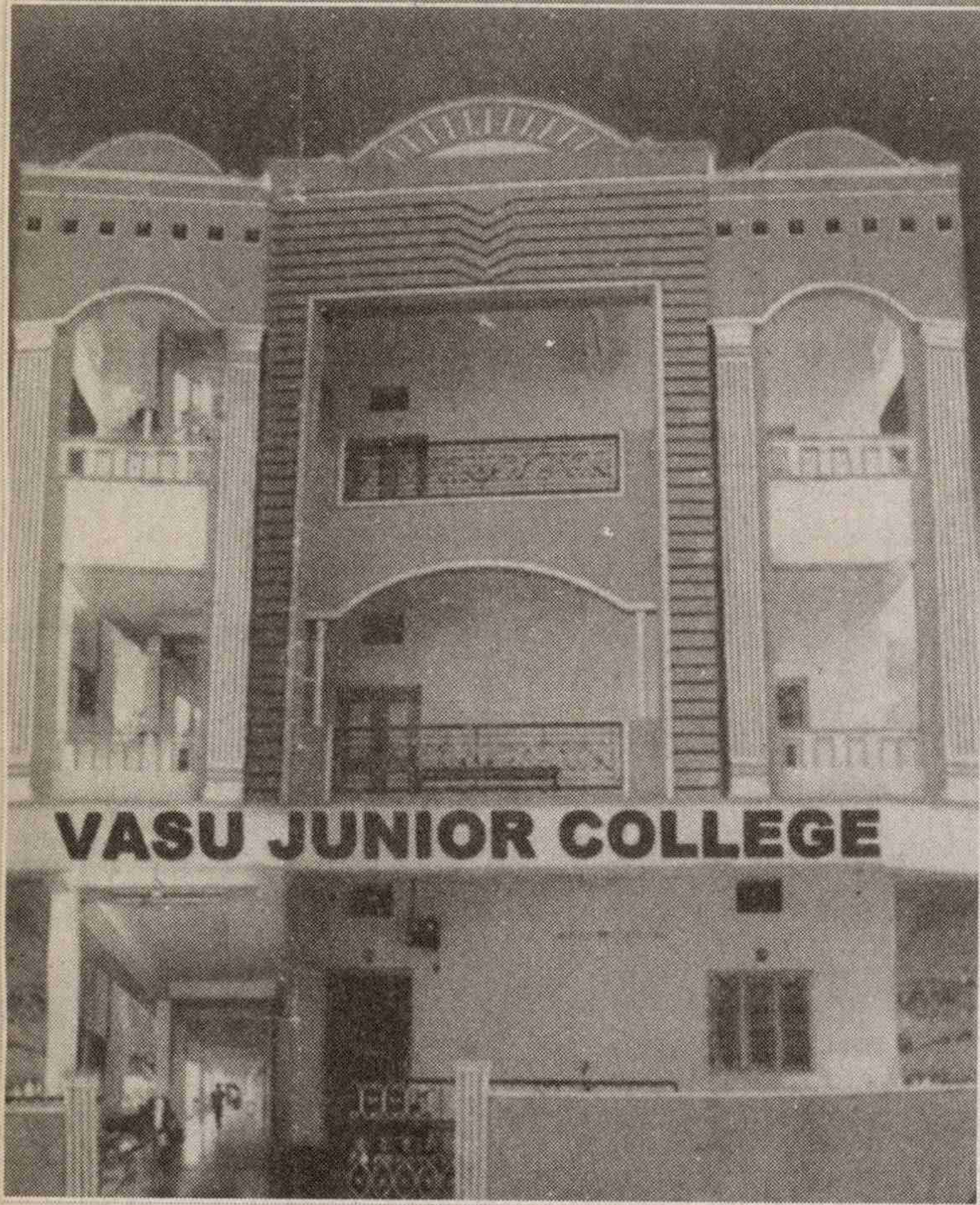

వాసు జూనియర్ కాలేజి- బొబ్బిలి

A Trusted Name for Qualitative Education
Recognised Govt. of AP. R.C. No. 513/E3-3/2000-01

NIT, AU, JNTU,
Campus, GITAM
GMR, GAYATRI
వంటి ప్రతిష్టాత్మక

సంస్థలలో

ఇంజనీరింగ్ చదవడమే

మీ ధ్యేయమా?

అయితే

వాసు జూనియర్ కాలేజి

వారు ఆఫర్ చేస్తున్న

సిద్ధిక్కుపై పూర్తి స్థాయి
అవగాహనతో
ఇంటర్ కార్డు

+

EAMCET + AIEEE

నిష్ణాతులైన నిపుణులచే రూపకల్పన చేయబడిన
SMART and SHARP సెక్షన్లలో ప్రవేశించండి

3

IN

1

మీ కలలను సాఫల్యం చేసుకొనుటకు సరైన వేదిక

ప్రగ్రాం ఎంచుకోండి.

వాసు జూనియర్ కాలేజి- బొబ్బిలి

ఫోన్: 9493435546, 9493435547

రాష్ట్ర స్థాయి, జాతీయ స్థాయి ఉద్యోగాలు, విదేశాలలో ఉత్తమ ఉద్యోగాలు సాధన వాసు విద్యార్థుల సొంతం

రైతు సేవలో మార్కెట్ కమిటీ

పార్వతీ పురం- రైతు ఆత్మబంధు రైతుబంధు పథకం

రైతు సోదరులకు విజ్ఞప్తి చేయునది ఏమనగా..

రైతు సంక్షేమం కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రైతు బంధు పథకం రైతులకు వరముగా ప్రవేశపెట్టినది. రైతు సోదరులు వారి పంటలకు గిట్టుబాటు ధర లభించని పక్షంలో తమ పంటను మార్కెట్ యార్డు గోదాములో నిల్వ వుంచుకొని అట్టి సరుకును విలువపై రూ. 50,000/-ల వరకు రుణ సౌకర్యము పొందవచ్చును.

1. సరుకు నిలువలో 75 శాతం వరకు రూ. 50,000/-లు మించకుండా రుణం మంజూరు
2. గోదాములలో నిలువ వుంచి రుణం పొందిన వారికి 90 రోజుల వరకు వడ్డీ వుండదు.
3. ఒకేసారి జారీ చేసిన రైతుబంధు కార్డు 3 సం॥ల వరకు అమలులో వుండును.
4. నిలువ చేసిన సరుకును భీమా సౌకర్యం వుండగలదు.

రైతుల శ్రేయస్సు కొరకు లాభాలు చేపడుతున్న కార్యక్రమాలు

1. విత్తనములు, పురుగులమందులు, ఫెర్టిలైజర్లను మార్కెట్ కమిటీ ద్వారా కంపెనీల నుండి వచ్చిన ధరలకే లాభాపేక్ష లేకుండా రైతులకు సరఫరా చేయుచున్నాము.
2. మద్దతు ధర, గిట్టుబాటు ధర పొందుటకు యార్డును శుభ్రం చేయకుండా సరుకులు తెచ్చిన రైతు సోదరులకు ఉచితంగా ప్యాడీ క్లీనర్లు, జల్లెడలు, గాలి వంకాలు, టార్పిలిన్స్ ఇవ్వబడుచున్నవి.
3. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం రైతు సోదరులకు వ్యవసాయ పనుల్లో ఏమైనా ప్రమాదం జరిగిన యెడల ప్రమాద భీమా పథకం ప్రవేశపెట్టినది.
4. రైతుల కొరకు వ్యవసాయ మార్కెట్ కమిటీ పార్వతీపురం నందు రైతు సమాచార కేంద్రం ఏర్పాటు చేయటం జరిగినది. ఇందులో రోజు వారి ధరలు మొదలైన వివరములు తెలుసుకొనవచ్చును.

పూర్తి నిరసములకు కార్యాలయ
పనిదినములలో సంప్రదించగలరు.

శ్రీమతి చీకటి రాజకుమారి

అధ్యక్షులు,

వ్యవసాయ మార్కెట్ కమిటీ

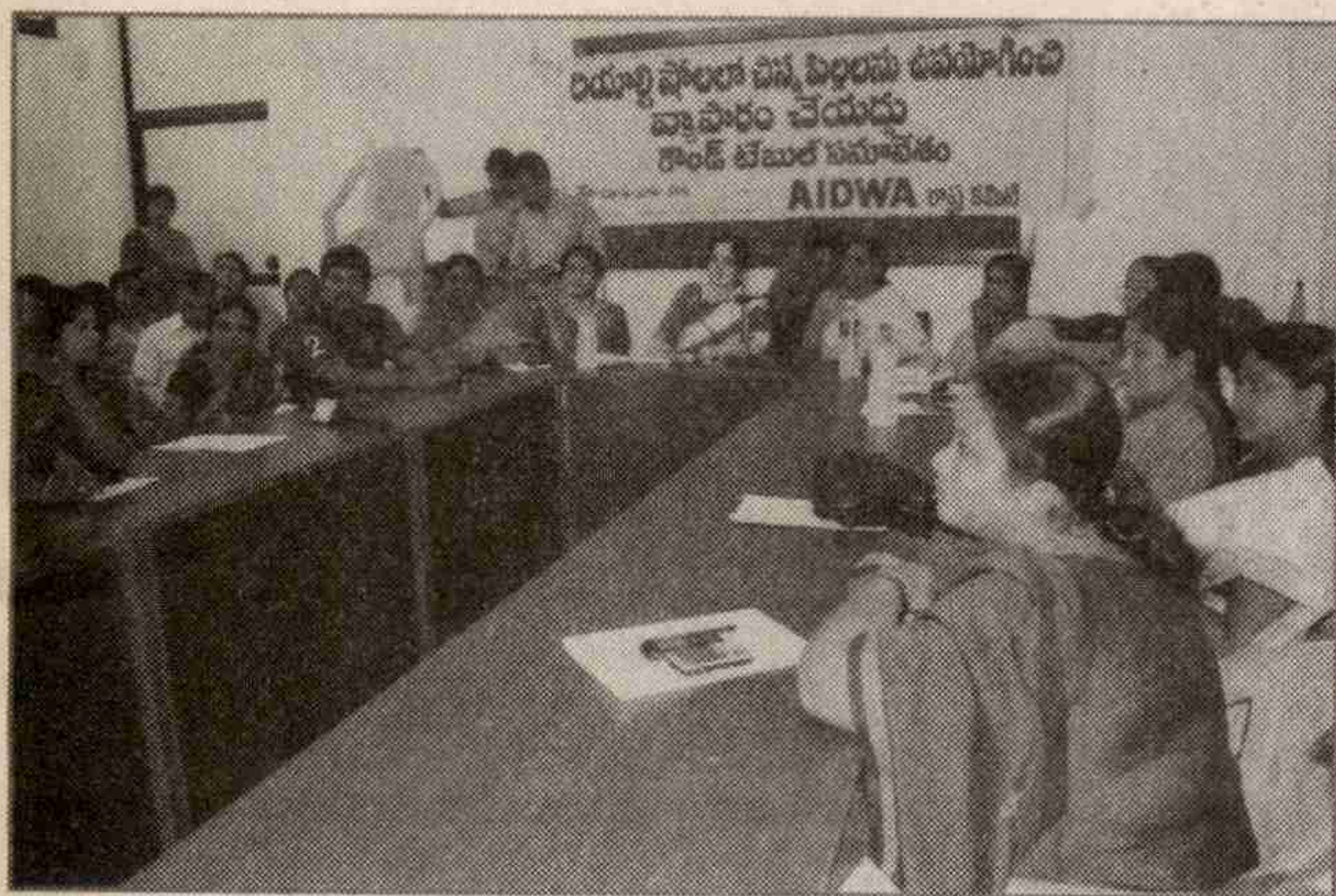
పార్వతీపురం, విజయనగరం జిల్లా.

ఉద్యమ కర్మలు

రియాల్టీ షోలపై

బాలబాలికలు పాల్గొనే రియాల్టీ షోల ప్రసారాలు తక్షణం నిలిపివేసేందుకు తగిన చర్యలు తీసుకొని బాలల హక్కులను కాపాడవల్సిందిగా కోరుతూ ఐదవ మానవహక్కుల కమిషన్ కు 24-4-2010న తేదీన పిటీషన్ దాఖలు చేసింది.

కమిషన్ చైర్మన్ సుభాషణ్ రెడ్డిగారు బాలల హక్కులపై తీవ్రంగా స్పందించారు. పిల్లలను పెంచే పద్ధతి ఇది కాదంటూ, “మా పిల్లలు మా ఇష్టం” అంటున్న తల్లి తండ్రులను తీవ్రంగా మందలించారు. అన్ని అంశాలను పరిశీలించి తీర్పు ఇస్తామన్నారు. అనంతరం 28-4-10 వ తేదీన ఐదవ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన రౌండ్ టేబుల్ సమావేశంలో వివిధ మహిళా సంఘాలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు, వివిధ రంగాలలోని ప్రముఖులు 80 మంది పాల్గొని “బాలలతో వ్యాపారం చేసే రియాల్టీ షోలను తక్షణం నిలిపివేయాలని” చేసిన ఏకవాక్య తీర్మానాన్ని ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించారు. 30-4-10 తేదీన డిజిపి గారిని కలిసి ఐదవ మెమోరాండం సమర్పించింది.

బాల్యంలోనే పిల్లల రియాల్టీ షోలలో పాల్గొనడం వలన వారు శృంగార వాఖ్యలకు, అశ్లీలతకు ఎరవుతున్నారు. తిట్లు, కొట్లాడుట, ఇతరుల పట్ల ద్వేషం వంటి భావనలు ఈ షోలలో భాగంగా వుంటున్నాయి.

- ఈ షోలో పాల్గొనే బాలలు తీవ్ర శిక్షణ వలన శారీరక శ్రమకూ, గెలుపు ఓటములు సందర్భాల్లో తీవ్ర మానసిక వత్తిడులకు గురవుతున్నారు.
- రియాల్టీ షోలలో బాలలు పాల్గొనడం అంటే వారిని కమర్షియల్ ఎక్స్ ప్లోయిటేషన్ కు గురిచేయటమే తప్ప వేరేమీ కాదు.
- ఈ బిడ్డల అవయవాలపై జరిగే వ్యాఖ్యలూ, వీరిని అసభ్యంగా

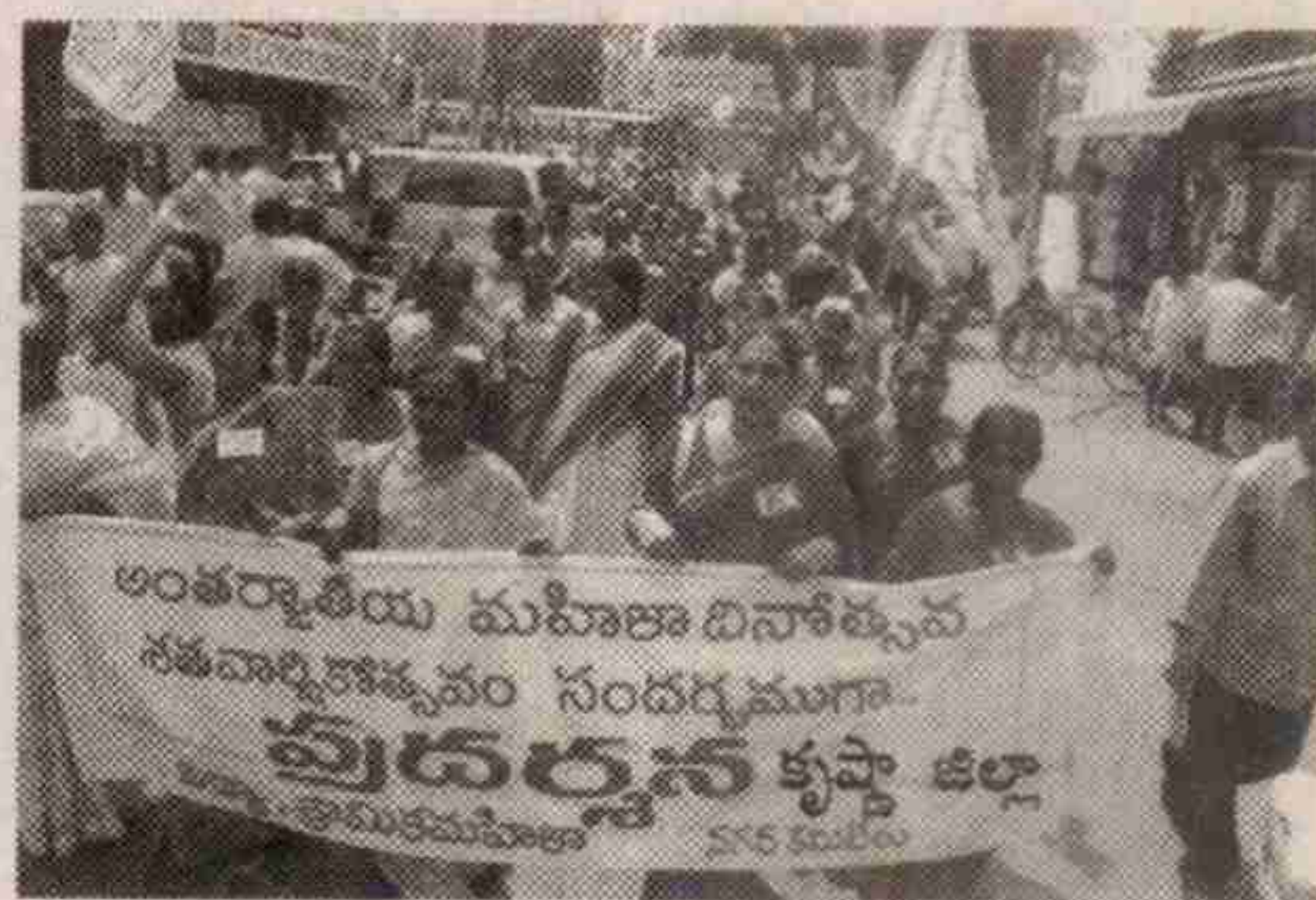
చూపడం, పరోక్షంగా చిన్న పిల్లలు సెక్సువల్ ఎబ్యూజ్ కు కారణం అయ్యే అవకాశం వుంది.

- పిల్లల ప్రోగ్రాం అని ఈ షోలను చూసే అసంఖ్యాక బాలలపై ఇవి చాల దుష్ప్రభావం చూపుతున్నాయి. సహజంగానే బాలలు ఈ వెకిలి చేష్టలనూ, అసభ్య నృత్యాలనూ అనుకరిస్తున్నారు.
- బాల్యం తాలూకు సున్నితత్వం దెబ్బతిని, వారి సహజమయిన ఆటపాటలకు ఈ బాలలు దూరం అవుతున్నారు.
- కనుకనే ఏ వయస్సుదాకా బాలలు ఇటువంటి షోలలో పాల్గొనకూడదో పరిశీలించేందుకు ఒక కమిటీ ఏర్పడింది. ఈ అంశంపై లోతుగా అధ్యయనం జరుగుతున్నది.
- ఈ నేపథ్యంలోనే 8 సంవత్సరాల లోపు బాలలు రియాల్టీ షోలో పాల్గొనడాన్ని నిషేదిస్తూ సుప్రీంకోర్టు తీర్పు వెలువడింది.
- అయినా తెలుగు ఛానల్స్ లో ఈ రకమయిన రియాల్టీ షోలు నడుస్తున్నాయి. వీటిని ఎప్పుడో రికార్డ్ చేశామని చెప్పడం కూడా అంగీకరించే కారణం కాదు. ఏ షో ఎప్పుడు రికార్డ్ అయిందో రుజువులు వుండవు.

పై అంశాలను పరిగణలోకి తీసుకుని బాలలను వ్యాపారంగా మార్చే రియాల్టీ షోలను నిలిపివేయాలని ఐదవ ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తూంది.

మార్చి-8 శతాబ్ది ఉత్సవాలు

శత వసంతాల మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా శ్రామిక మహిళా సమన్వయ కమిటీతో కలిసి సదస్సులు, ప్రదర్శనలు, ఫోటో ఎగ్జిబిషన్ లు నిర్వహించారు. మొత్తం 240 సెంటర్లలో కార్యక్రమాలు జరిగాయి. నూరేళ్ళ ప్రస్థానంలో మహిళా ఉద్యమం పోరాడి సాధించుకున్న హక్కులు నెమరువేస్తూ మహిళా ఉద్యమం ముందున్న సవాళ్లను ఎదుర్కోవడానికి మహిళలు నన్నద్దం కావాలని సదస్సులు పిలుపు నిచ్చాయి. నాటి

హక్కులు నెమరువేస్తూ మహిళా ఉద్యమం ముందున్న సవాళ్లను ఎదుర్కోవడానికి మహిళలు నన్నద్దం కావాలని సదస్సులు పిలుపు నిచ్చాయి. నాటి

నుండి నేటి వరకు సాధించుకున్న హక్కులు, చట్టాలు నవ్వైక్య ఉద్యమాల ద్వారానే సాధ్యమైనవని చెప్తూ సంఘటిత ఉద్యమమే మహిళా నమస్కారం పరిష్కారమని రాష్ట్ర నలుమూలలా జరిగిన సదస్సులు నొక్కి వక్కాణించాయి.

విశాఖపట్నం

అనంతపురం

ఉదయంకు నివాళులు:

మహిళా ఉద్యమ నిర్మాత మోటూరు ఉదయం గారి 8వ వర్ధంతి సందర్భంగా మార్చి 31న రాష్ట్ర సెంటర్ తో పాటు 7 జిల్లాల్లో మెడికల్ క్యాంపులు జరిగాయి. విశాఖలో యువతల సదస్సు, 2 జిల్లాల్లో మహిళా రిజర్వేషన్లపై రౌండ్ టేబిల్ సమావేశాలు, వరంగల్లులో కుటుంబ న్యాయ సలహా కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేశారు.

కర్నూలు

ఈ సందర్భంగా ఉదయంగారికి ఘనంగా నివాళులు అర్పించటంతో పాటు ఉదయంగారి ఆశయాలకు పునరంకితమవుతామని కార్యకర్తలు ప్రతిసవూనారు. రాష్ట్ర కేంద్రంలో వున్న మోటూరు ఉదయం భవనంలో వారానికి ఒకరోజు ఉచిత వైద్య సేవలు మరియు వారానికి ఒకరోజు కుటుంబ న్యాయసలహా కేంద్రం ద్వారా మోటూరు ఉదయం బ్రష్టు మహిళలకు సేవలందిస్తూంది.

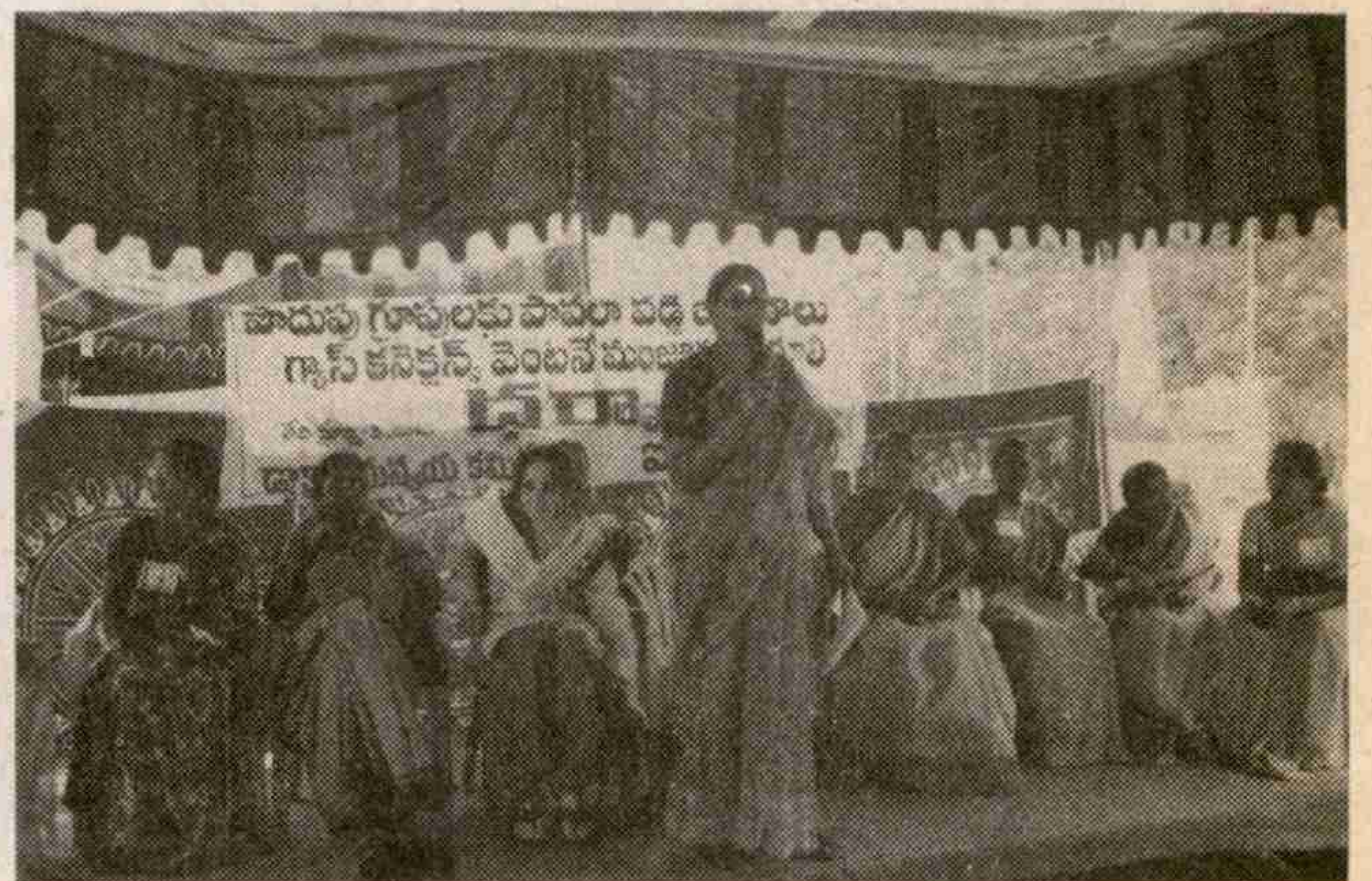
స్థానిక సమస్యలు:

అధిక ధరలు ప్రజాపంపిణీపై 16 జిల్లాల్లో సర్వేచేసి, ఎక్కడిక్కడ ఆందోళనా కార్యక్రమాలతో పాటు, సంబంధిత అధికారులకు మెమోరాండాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇందిరమ్మ ఇళ్ళల్లో జరిగే అవకతవకలు, ఉపాధిహామి పథకం అమలులో జరుగుతున్న లోటుపాట్లపై ఐదవ సర్వేచేసి కార్యక్రమాలు చేపట్టింది. బాధితులకు అండగా నిలబడింది.

ఈ కాలంలో స్థానికంగా మంచినీరు, మరుగుదొడ్లు, మురుగుకాల్వలు, వితంతు పెన్షన్లు, కరెంటుకోత, చెత్త సమస్య, వీధిలైట్లు, బస్ సౌకర్యం తదితర సమస్యలపై వివిధ రూపాలలో ఆందోళనలు జరిగాయి. స్థానికంగా ప్రజలను కదిలించి, సమస్యల పరిష్కారానికి పూనుకున్నారు.

పావలా వడ్డీ, గ్యాస్ కనెక్షన్ కోసం:

స్వయం సహాయక సంఘాల సమస్యలపై ఐదవ 11 జిల్లాల్లో సర్వే చేసింది. పావలా వడ్డీ 2008 సం॥ నుండి అమలుకాకపోవడం, 2004 సం॥ తరువాత దీపం పథకం క్రింద గ్యాస్ కనెక్షన్లు మంజూరు కాకపోవడం, పొదుపు చేసేటప్పుడు బ్యాంకులు పెట్టే ఇబ్బందులు, అభయహస్తం పింఛన్ పథకం డబ్బులు

కట్టించుకొని బాండ్ పేపర్స్ ఇవ్వకపోవడం తదితర అనేక సమస్యలు వెలుగులోకి వచ్చాయి.

అన్ని జిల్లాల్లో ఆందోళనా కార్యక్రమాలు నిర్వహించడంతో పాటు, రాష్ట్ర కేంద్రమైన హైదరాబాద్ లో మార్చి-13వ తేదీ ధర్నా నిర్వహించాము. పొదుపు గ్రూపులకు సంబంధించి 1000 మంది సభ్యులు పాల్గొన్నారు. ఐదవ రాష్ట్ర కమిటీ వెలుగు సిఇఒకు, మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖామంత్రికి మెమోరాండాలు సమర్పించి స్వయం సహాయ గ్రూపుల సమస్యలను పరిష్కరించమని కోరింది.

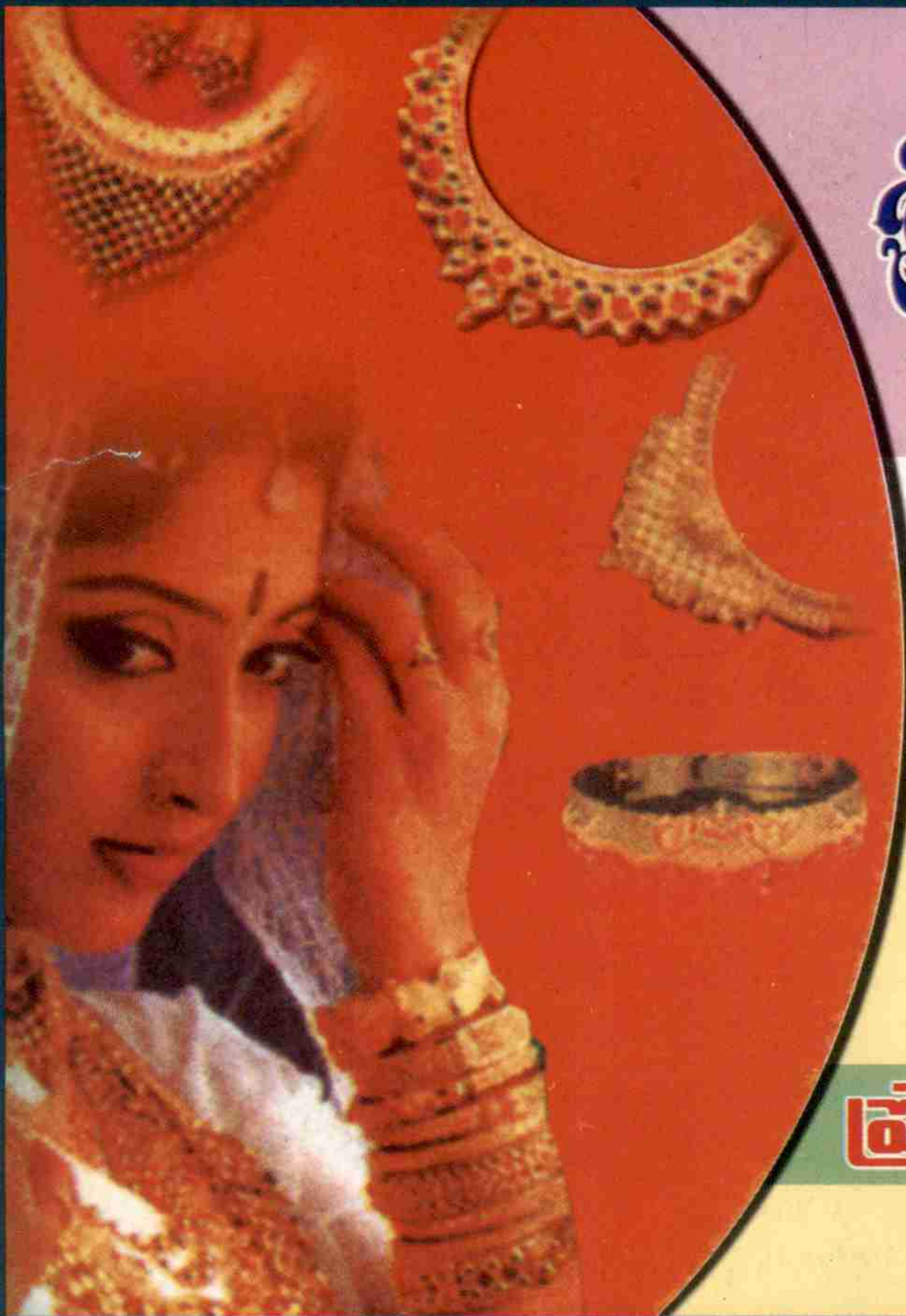

ఘోకాంక్షలు

మరొకటి, మరొక నయకురొళ్ళకు,
కార్యకర్తలకు మార్చి 8 మరొక శతాబ్ది ఉత్సవం
ఘోకాంక్షలు

మీరి-శేర్ల సుంహారాచలం నాయుడు
(శింబు)
డిసిసిబి చైర్మన్, విజయనగరం

శ్రీ లక్ష్మీ జ్యూవెల్స్

మెయిన్ రోడ్, బొబ్బిలి ఎ.సి.

ఫోన్: 08944-255325, సెల్: 9440194325

మా వద్ద వెండి, బంగారు నగలు
91.6KDM ఆభరణములు
సకాలంలో తయారు చేయబడును.

ప్రొ॥ గ్రంథిబాబు

S/o పెదబాబు

అంతర్జాతీయ మహిళా శతాబ్ది ఉత్సవాల సందర్భంగా
మహిళలకు, మహిళా నాయకురాళ్లకు,
కార్యకర్తలకు శుభాకాంక్షలు...

ఆర్.వి.ఎస్.కె. రంగారావు

బొబ్బిలి ఎమ్మెల్యే
విజయనగరం జిల్లా.

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనావట్టిక

పుస్తకం పంఖ్య	Cmvo/A 128
పుస్తకం పేరు	చెల్లెళ్ళ వానపతి
కార్డు	2118123
ముందు అట్ట	yes
వెనుక అట్ట	yes
మొత్తం పేజీలు	45
పెద్ద సైజు పేజీలు	no
ఖాళీ పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Sandhya
పేజీలు విడదీసినది	Sandhya
స్కాన్ చేసినది	Sandhya
పరీక్ష చేసినది	AMRUTHA
పేజీలు పరిచూసినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చెయ్యబడి	
తప్పులు	NO
పరిస్థితి	good